

การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู่เสียน

LIU YAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

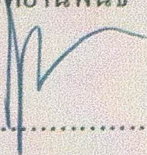
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

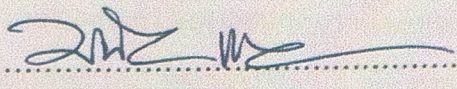
ตุลาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

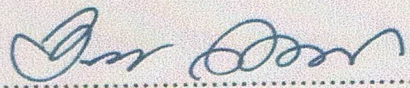
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ Miss Liu Yan ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

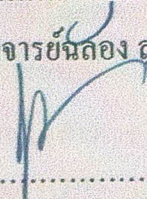
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

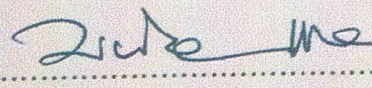

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ)

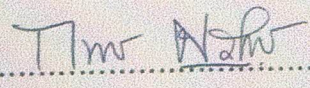

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.มนัส แก้วบุชา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ฉัตรทอง สุนทรานนท์)

..... กรรมการ
(ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ)

..... กรรมการ
(ดร.มนัส แก้วบุชา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร ศรีญาณลักษณ์)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ดร.บุญชู บุญเลิศศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามากมายมาเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์อันประกอบไปด้วย รศ.ฉลอง สุนทรนนท์ และดร.มนัส แก้วบุชา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า ตลอดจนขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์การเรียนการสอนที่มีค่ายังต่อผู้วิจัยด้วยความกรุณาและให้ความห่วงใยเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ นักออกแบบ ผู้เชี่ยวชาญ นักท่องเที่ยว เจ้าของธุรกิจ เจ้าหน้าที่ในพิพิธภัณฑ์ภาพวาดชวาเนาผู้เขียนและเจ้าหน้าที่ในโรงงานเหล้าหลวงทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานการเก็บข้อมูลเอกสารรวมถึงการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลความรู้และการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบและอุทิศแด่ บพการี คณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้กับผลิตภัณฑ์ในชุมชนหลวงวอ อำเภอห้วยเสือมณฑลตานชี สาธารณรัฐประชาชนจีนและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มากนักน้อย

LIU YAN

56920630: สาขาวิชา: ทักษะศิลป์และการออกแบบ; ศป.ม. (ทักษะศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: การออกแบบบรรจุภัณฑ์/ ภาพวาดชาวนาหู้เสียน/ ภาพวาดดิจิทัล

LIU YAN: การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู้เสียน (THE COMBINATION OF CONTEMPORARY PACKAGING DESIGN AND HU XIAN FARMER PAINTINGS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: บุญชู บุญเลิศศิริ, ค.ศ., มนัส แก้วบุชา, ป.ร.ด. 181 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพวาดชาวนาหู้เสียน เทคนิคการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยและการนำภาพวาดชาวนาหู้เสียนมาผสมผสานเทคนิคทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้วยการออกแบบภาพวาดดิจิทัล ซึ่งนอกจากจะสามารถต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้อยู่บนวิถีแห่งการสร้างสรรค์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของคนในชุมชนได้แล้ว บรรจุภัณฑ์ยังถือเป็นสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ช่วยผลักดันให้เกิดการเรียนรู้และดึงดูดผู้คนจากทั่วโลกให้เข้ามาสัมผัสกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมและค้นพบรสชาติทางสุนทรียศาสตร์ใหม่ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้านให้แก่คนรุ่นหลังได้รับรู้และเข้าใจวิถีชีวิตของชาวนาหู้เสียนสืบไป

ผลการศึกษาพบว่า ในปี ค.ศ. 1988 กระทรวงวัฒนธรรมจีนได้เสนอชื่ออำเภอหู้เสียน เมืองซีอาน มณฑลส่านซี สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็น “หมู่บ้านภาพวาดชาวนาร่วมสมัย” และในปี ค.ศ. 2008 กระทรวงวัฒนธรรมจีนได้เสนอชื่ออีกครั้งในฐานะ “หมู่บ้านภาพวาดศิลปะพื้นบ้านชาวนาแห่งชนชาติจีน” ทำให้ผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เองเรียกอำเภอแห่งนี้ว่า “หมู่บ้านภาพวาด” จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบริบทผลิตภัณฑ์ของฝากที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอหู้เสียน พบว่ามีผลิตภัณฑ์ 3 ชนิด ได้แก่ เหล้าหลงวอ ไวน์องุ่น และเส้นก๊วยเตี๋ยว ซึ่งในผลิตภัณฑ์ทั้งสามนี้มีเพียงเหล้าหลงวอที่ยังคงมีบรรจุภัณฑ์ล้ำสมัยและไม่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เดินทางไปศึกษาเรียนรู้ข้อมูลที่โรงงานเหล้าหลงวอและได้นำขั้นตอนการหมักเหล้าแบบโบราณซึ่งถือเป็นกรรมวิธีการหมักเหล้าที่เป็นเอกลักษณ์ของเหล้าหลงวอมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการวาดภาพชาวนาด้วยเทคนิคภาพวาดดิจิทัล โดยใช้สีส้นและรูปแบบการวาดภาพมาจากความรู้ความเข้าใจที่ผู้วิจัยมีต่อภาพวาดชาวนาเป็นหลักแต่ยังคงรักษามนต์เสน่ห์แบบชนบทด้วยการเสนอองค์ประกอบทางวัฒนธรรมท้องถิ่นกับภาพวาดชาวนาบนบรรจุภัณฑ์ของเหล้าหลงวอให้เด่นชัด ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้หลีกเลี่ยงการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สิ้นเปลืองและคำนึงถึงหลักการนำมาใช้ซ้ำด้วย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและตลาดผู้บริโภคด้วยแบบสอบถามที่ครอบคลุมเพื่อให้ได้บรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความงาม รสนิยมและตอบสนองต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคได้มากที่สุดจากอำเภอหู้เสียนที่ประชาชนทั่วไปไม่รู้จัก แม้กระทั่งคนในเมืองซีอานเองยังไม่คุ้นเคยได้กลับมาศึกษาค้นคว้าและสร้างความน่าสนใจให้กับผู้บริโภคได้อีกครั้งเพราะผู้บริโภคจำนวนมากได้รู้จักภาพวาดชาวนาและวัฒนธรรมการผลิตเหล้าหมักแบบโบราณมาจากบรรจุภัณฑ์เหล้าหลงวอคือผลตอบแทนและความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในครั้งนี้

56920630: MAJOR: VISUAL ART AND DESIGN; M.F.A.

KEYWORDS: PACKAGING DESIGN/ HU XIAN FARMER PAINTINGS/

DIGITAL PAINTING

LIU YAN: THE COMBINATION OF CONTEMPORARY PACKAGING DESIGN
AND HU XIAN FARMER PAINTINGS. ADVISORY COMMITTEE: BUNCHOO
BUNLIKHITSIRI, Ph.D., MANAS KAEWBUCHA, Ph.D. 181 P. 2016.

This research aims to study Huxian farmer art paintings, contemporary packaging design technique and combination of contemporary packaging design technology with digital paintings of Huxian farmer. In addition to providing local knowledge to create and add value to the products for the community, packaging is also important that the advertising and public relations will support the learning and attraction of people from around the world to experience the colorful culture and discover a new role for aesthetic taste as well as promoting the conservation of folk art for future generations to understand the life of a Huxian farmer.

The research results as following: In 1988, Huxian district of Xi'an City, Shaanxi Province, People's Republic of China formally by the national Ministry of Culture named "China modern folk painting village". In 2008, Huxian district of Xi'an was nominated again as "Chinese Folk arts Painting village" and people who live in this district call themselves as "Painting village". Based on interviews from expert about Huxian district, there are three kinds of unique products which are Longwo wine, Wine grapes and noodle. However, packaging of Longwo wine is still out of date and not suitable for to the local context; so that researcher goes to study in Longwo brewery and takes a process of traditional Longwo wine fermenting to use as an inspiration for a farmer digital painting. Color and style of this design derive from the knowledge that the researcher has about farmer painting, but remains a rustic charm by offering local cultural elements with farmer paintings on Longwo wine package. The packaging has been designed to avoid over-packaging regarding to reuse. In addition, the researcher also conducted a survey to specialists and consumers to comply with the packaging beauty, tastes, and satisfaction of the consumer as possible. Huxian, where the general public does not know even people who live in Xi'an are unfamiliar, is now attractive to consumers again because many consumers have known farmer's paintings and ancient Longwo wine fermenting method including Longwo wine packaging which are the reward and the great success of this design.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ขั้นตอนการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	6
การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์	6
การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยใน	
สาธารณรัฐประชาชนจีน	15
การศึกษาข้อมูลประวัติและความเป็นมาของภาพวาดชวานาหู้เสียน	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
การลงพื้นที่สำรวจข้อมูลภาพวาดชวานาหู้เสียน	48
การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบริบทผลิตภัณฑ์ของฝาก	
ที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอหู้เสียนและบริบทของภาพวาด	
ชวานาหู้เสียน	59
การลงพื้นที่สำรวจข้อมูลแหล่งลางวอ	66
การออกแบบแบบร่างบรรจุภัณฑ์	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การประเมินผลงานการออกแบบแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ	99
ขั้นตอนการจัดทำบรรจุภัณฑ์เหล้าหลวงวอ	106
4 การวิเคราะห์ผลงาน	115
การศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบ บรรจุภัณฑ์	115
สิ่งที่พบในระหว่างดำเนินการ	120
สรุปผลการวิเคราะห์ผลงาน	120
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
สรุปผลการวิจัย	124
อภิปรายผล	126
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	127
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	128
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	131
ภาคผนวก ก	132
ภาคผนวก ข	137
ภาคผนวก ค	150
ภาคผนวก ง	156
ภาคผนวก จ	158
ประวัติย่อของผู้วิจัย	181

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4-1	อัตลักษณ์ด้านการแพทย์แผนไทย 4 ด้าน	98
4-2	ผลความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์	118
4-3		

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
2-1 การออกแบบฉลากข้างขวดไวน์ Chang cheng dry red wine	10
2-2 ตัวอย่างสัญลักษณ์ข้อมูลผลิตภัณฑ์	11
2-3 ตัวอย่างสัญลักษณ์การขนส่ง	12
2-4 ตัวอย่างสัญลักษณ์คำเตือน	12
2-5 ซองบุหรีของโรงงานยาสูบเมืองเส้นหยาง	17
2-6 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์น้ำมันหอย	18
2-7 ตัวอย่างภาพวาดดิจิทัล	22
2-8 ภาพฉากสงครามของกองทหารม้าฮุสซาร์แห่งโปแลนด์ของ Mariusz Kozik 1	23
2-9 ภาพฉากสงครามของกองทหารม้าฮุสซาร์แห่งโปแลนด์ของ Mariusz Kozik 2	23
2-10 ภาพภูมิทัศน์ในโลกแห่งความฝันของ Yang Yongliang	24
2-11 กรอบโทรศัพท์จากภาพวาดดิจิทัล	25
2-12 ปกซีดีเรื่อง Days of Transcendence	25
2-13 จิตรกรภาพวาดชวนาที่มีชื่อเสียง เงินหวางจิงหลง	28
2-14 ภาพผู้บันทึกของ Liu Zhide	29
2-15 ภาพบ่อปลาชุมชน	31
2-16 ภาพฟาร์มไก่	31
2-17 ภาพฤดูเก็บเกี่ยว	32
2-18 ภาพที่ราบสูง	33
2-19 ภาพเพื่อนบ้าน	36
2-20 ภาพควงวัว	37
2-21 ภาพการตีกลองในฤดูเก็บเกี่ยว	38
2-22 ภาพกระต่ายกินผักกาด	39
2-23 ตัวอย่างการวิเคราะห์องค์ประกอบทางศิลปะของภาพ “วันดี ๆ”	43
3-1 แผนที่การเดินทางจากซีอานถึงอำเภอหูเสียน	49
3-2 ภาพวาดชวนาบนกำแพง	49
3-3 แผนผังภายในอาคารจัดแสดงนิทรรศการ	50

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3-4 กิจกรรมการให้คำปรึกษาทางด้านศิลปะ	51
3-5 การสร้างสรรค์งานจิตรกรรมฝาผนัง	51
3-6 การปกป้องมรดกภูมิและการปฏิบัติภายใต้การนำของประธานเหมา	52
3-7 บนถนนที่เร่ร่อน	52
3-8 ภาพการผลิตโปสเตอร์และภาพบ่อปลาชุมชน	53
3-9 รูปแบบการตัดกระดาษจีนและรูปแบบการทอผ้า	54
3-10 รูปแบบการแกะสลักและรูปแบบการเย็บปักถักร้อย	54
3-11 ภาพวาดชาวนาหู่เลียนเมืองซีอาน	55
3-12 ภาพวาดชาวนาผู่เจียน	55
3-13 ภาพวาดชาวนากวางซี	56
3-14 ภาพวาดชาวนาจีหลิน	56
3-15 ผลิตภัณฑ์ของชาวนา	57
3-16 งานหัตถกรรมของเกษตรกรในอดีต	57
3-17 ร้านจำหน่ายภาพวาดชาวนาหู่เลียนบนถนนหุ่ยหมินในซีอาน	58
3-18 ภาพวาดชาวนาบนถนนในหู่เจียนและซีอาน	59
3-19 ภาพกล่องบรรจุภัณฑ์ไวน์องุ่นของไร่องุ่น Hutai 8 Hao	61
3-20 ร้านจำหน่ายเหล้าหลงวอที่หู่เจียน	61
3-21 ผลงานภาพประกอบหนังสือเรียนภาพบังคับขั้นประถมศึกษาของ Liu Fengtao	63
3-22 การแนะนำภาพวาดโดย Liu Dunning	64
3-23 การบันทึกภาพหลังจบการสัมภาษณ์	64
3-24 ภาพวาดชาวนาหู่เลียนชื่อ “บ้านศิลปะ”	65
3-25 การเดินทางไปโรงผลิตเหล้าหลงวอ	67
3-26 หินบดวัตถุดิบและแท่นเก็บไหเหล้าในโรงงานผลิตเหล้า	67
3-27 การเตรียมวัตถุดิบอุปกรณ์และแผนภูมิการผลิตเหล้าหลงวอ	68
3-28 กระบวนการทั่วไปในการทำเหล้าหลงวอ	68
3-29 ราชามังกรและโรงผลิตเหล้าหลงวอ	69
3-30 รูปแบบขวดเหล้าต่าง ๆ ในโรงงานและขวดเหล้าหลงวอที่เลียนแบบเหล้าเหมาได ..	70

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3-31 ภาพขุดเหล็กรูปมังกร	70
3-32 เหล็กหมักใหม่และเหล็กเก่าของชุมชนหลวงวอ อายุ 30 ปี	71
3-33 บ่อน้ำโบราณหลวงวอ	71
3-34 ขั้นตอนการผสมวัตถุดิบด้วยการย่ำเท้า	72
3-35 ราชามังกรและเทพเจ้าแห่งเหล็ก	73
3-36 ขั้นตอนการหมักเหล็กหลวงวอ	75
3-37 ตัวละครและองค์ประกอบภาพ	76
3-38 การเก็บเกี่ยวและม่แป้ง	77
3-39 การกวนและนึ่งส่วนผสม	78
3-40 การตากส่วนผสม	79
3-41 การผสมวัตถุดิบด้วยการย่ำเท้าและการหมักเหล็ก	80
3-42 การกลั่นเหล็ก	81
3-43 การบรรจุขวดและเตรียมจำหน่าย	82
3-44 ไข่เหล็กโบราณในโรงงานเหล็กหลวงวอ	83
3-45 ขวดเหล็กสมัยราชวงศ์ชิง	84
3-46 การออกแบบภาพร่างขวดเหล็กจากขวดเหล็ก 4 แบบที่พบเห็นได้บ่อย	84
3-47 ช่องเตาในสมัยโบราณของจีน	85
3-48 แบบจำลองขวดเหล็ก	86
3-49 การทดสอบวัสดุ	86
3-50 การทดลองบีบขวดเหล็กเพื่อให้เกิดรูปแบบศิลปะตามแบบอิสระ	87
3-51 คำว่ามังกรในรูปแบบตัวอักษรต่าง ๆ	90
3-52 การออกแบบอักษรโลโก้	91
3-53 ตราประทับครั้ง	94
3-54 การออกแบบภาพราชามังกร	95
3-55 ราชามังกร	95
3-56 การออกแบบลักษณะถุงกระดาษและวิธีการบรรจุภัณฑ์	96

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3-57	กล่องหิ้วแบบเรียบง่าย
3-58	กล่องเสียบสลัก
3-59	ถุงหิ้ว
3-60	Mr. Sun Shaokun
3-61	Miss. Pan Lijuan
3-62	Mr. Liu Fengtao
3-63	ขนาดของขวดเหล้าใดที่เหมาะสมที่สุด
3-64	แบบร่างขวดเหล้าหลงวอใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด
3-65	แบบร่างโลโก้ใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด
3-66	ภาพอักษรโลโก้
3-67	แบบร่างการประยุกต์ใช้ตัวอักษรโลโก้ลงบนผลิตภัณฑ์ใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด
3-68	โลโก้ที่ใช้ติดบนขวดเหล้า
3-69	แบบร่างกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอกใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด
3-70	เครื่องพิมพ์ผ้าระบบดิจิทัล
3-71	ผ้าพันคอสำเร็จที่พิมพ์ภาพวาดชาวนา
3-72	การพับกล่องใส่ผ้าพันคอ
3-73	กล่องใส่ผ้าพันคอแบบสำเร็จ
3-74	ภาพติดบนกล่องใส่ผ้าพันคอแบบสำเร็จ
3-75	ความล้มเหลวในการปั้นขวดเหล้าตามแบบที่ออกแบบในครั้งแรก
3-76	ขวดเหล้าหลงวอแบบสำเร็จ
3-77	การเย็บผ้าปิดปากขวดเหล้า
3-78	อักษรโลโก้สีแดง
3-79	การพิมพ์ภาพราชามังกร
3-80	การพิมพ์ภาพอธิบายข้อมูลผลิตภัณฑ์
3-81	ขั้นตอนการทำกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอกและการประทับตราครั้ง
3-82	พื้นกล่องบรรจุภัณฑ์รองด้วยใบแห้งปาล์มราฟเฟีย (Raffia)

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4-1	ผู้ตอบแบบสอบถาม	116
4-2	ภาพวาดชวานาหู้เลียนที่พิมพ์ลงบนกระดาษและผ้าพันคอพิมพ์แบบสำเร็จ	121
4-3	ภาพวาดชวานาหู้เลียนที่พิมพ์ลงบนเอกสารอธิบายข้อมูลผลิตภัณฑ์	121
4-4	ชุดขวดเหล้ากับแก้วเหล้า	122
4-5	บรรจุภัณฑ์เหล้าหลวงวอ	122
4-6	ภาพรวมของการออกแบบบรรจุภัณฑ์เหล้าหลวงวอทั้งหมด	123

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีอารยธรรมและความเจริญรุ่งเรืองมาอย่างต่อเนื่องกว่าห้าพันปี นับตั้งแต่อดีต บรรพบุรุษทุกยุคทุกวาระราชวงศ์ได้ร่วมกันสั่งสมความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจนวิทยาการในแขนงต่าง ๆ จนก่อเกิดเป็นระบบศาสนา ปรัชญา การเมือง ขนบธรรมเนียม และศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในสังคมโลกจนได้รับการยกย่องจากนักปราชญ์โบราณไว้ว่า “พินกู่เจิ้ง หมากลื้อม อักษรจีนและภาพวาดพู่กันจีน คือ 4 ศิลปะจีน ที่สร้างความบันเทิงรื่นรมย์เพื่อขัดเกลาจิตใจและฝึกฝนสมาธิได้ดีที่สุด” โดยศิลปะภาพวาดพู่กันจีน มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ค่อนข้างยาวนานและมีวิวัฒนาการมาจากระบบภาษาเขียน ภาพวาดส่วนใหญ่จะมีรูปแบบที่แสดงออกแนวปรัชญาทางธรรมชาติ สะท้อนวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมด้วยการใช้พู่กันและน้ำหมึกเป็นสื่อกลางส่งผ่านรูปแบบความเรียบง่ายและลีลันที่ไม่ฉูดฉาด แต่แฝงด้วยแง่คิด คติสอนใจและความเชื่อ

เมืองซีอาน มณฑลส่านซี สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเมืองที่สามารถทำให้ผู้มาเยือนรู้สึกอึ้งทึ่งใจไปกับโบราณวัตถุทางศิลปะและวัฒนธรรมได้เป็นอย่างมาก ซึ่งไม่เพียงแต่มีสุสานจิ๋นซีฮ่องเต้ เจดีย์ห่านป่าใหญ่ (หรือเจดีย์ห้าชั้นถ้ำ) ศิลปะจารึกอักษรจีน และกำแพงเมืองโบราณเท่านั้น ห่างจากเมืองซีอานไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 38 กิโลเมตร ในอำเภอหู่เลี่ยนยังมีสถานที่ที่อุดมไปด้วยศิลปะภาพวาดพื้นบ้านของชาวนาจนได้รับขนานนามจากกระทรวงวัฒนธรรมจีนว่าเป็น “หมู่บ้านภาพวาดศิลปะพื้นบ้านชาวนาแห่งชนชาติจีน” ซึ่งเป็นศิลปะการวาดภาพที่มีมนต์สะกดชวนให้นึกถึงบรรยากาศชนบทและวิถีชีวิตชาวนาในเมืองมรดกโลก (Feng and Li, 2008, p. 13) ภาพวาดชาวนาหู่เลี่ยน คือภาพวาดพื้นบ้านอย่างหนึ่งของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ได้รับการสืบทอดมาจวบจนปัจจุบัน เกิดขึ้นครั้งแรกตั้งแต่ในปี ค.ศ. 1950 จากการผสมผสานรูปแบบการตัดกระดาษจีนและการเย็บปักถักร้อย ถือเป็นผลงานภาพวาดที่ได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์มาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นภาพวาดที่มีอิทธิพลต่อสาธารณรัฐประชาชนจีนด้านการตีแผ่จารีต ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตคนนอกเมือง โดยจิตรกรผู้รังสรรค์ผลงานคือเกษตรกร โครงสร้างภาพวาดในภาพรวมจะมีรูปแบบที่ดูผิดธรรมชาติ ประหลาดตาและบรรยายภาพเหตุการณ์เกินจริง เนื้อหาภาพวาดสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและความเป็นสิริมงคล อาทิ เทพประจำประตู เทวดารั้วไม้ เตาผิง บ้านและหลังคาเก้งจีน เป็นต้น ปัจจุบัน ภาพวาดชาวนาได้กลายเป็นผลงานภาพวาด

บนกระดานที่อุดมไปด้วยรสชาติของท้องถิ่นที่แข็งแกร่ง เมื่อไม่กี่ปีมานี้ภาพวาดชาวนายังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาลอย่างกว้างขวางและภาพวาดชาวนาของในบางชนบทยังได้รับยกย่องจากกระทรวงวัฒนธรรมจีนให้เป็นหนึ่งในมรดกทางวัฒนธรรมที่ไม่มีตัวตนซึ่งไม่เพียงแต่เป็นภาพวาดแห่งการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่มีสีสันสะดุดตาและมีความหลากหลายเท่านั้นยังสามารถสะท้อนให้เห็นแนวคิดและรูปแบบการดำรงชีพของคนชนบทได้อย่างชัดเจน

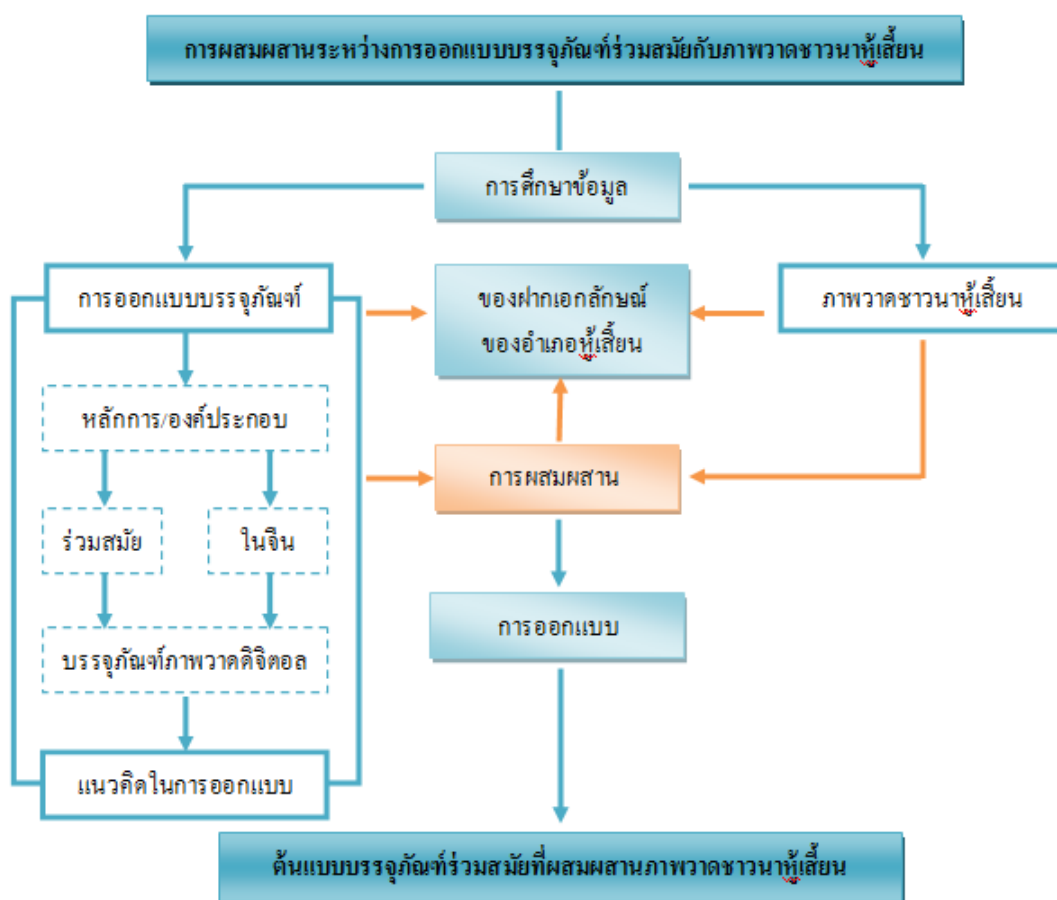
ในกระแสสังคมปัจจุบัน แม้ว่าภาครัฐจีนจะให้การสนับสนุนด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาพวาดชาวนาผู้เขียนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และการท่องเที่ยว แต่จากการสำรวจข้อมูลในภาพรวมกลับพบว่าบุคลากรในชุมชนยังไม่เล็งเห็นโอกาสในการพัฒนาและไม่สามารถนำภาพวาดชาวนามาสร้างเป็นรายได้ให้แก่ครัวเรือนมากไปกว่าการทำอาชีพเกษตรกรรม อันจะเห็นได้จากผลิตภัณฑ์ของฝากท้องถิ่น เช่น เหล้าและผลิตภัณฑ์การเกษตร เป็นต้น ยังคงมีรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์ที่ล้าสมัยและไม่มีความเชื่อมโยงกับภาพวาดชาวนาที่ถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญของอำเภอผู้ไถ่ยน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการบอกเล่าเรื่องราววิถีชีวิตชาวนาผู้ไถ่ยนผ่านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยให้กับผลิตภัณฑ์ของฝากสำคัญของพื้นที่แห่งนี้ ด้วยการนำภาพวาดชาวนาผู้ไถ่ยนมาผสมผสานเทคนิคการออกแบบภาพวาดดิจิทัล ซึ่งไม่เพียงแต่จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของคนในชุมชนได้แล้ว ยังเป็นการประชาสัมพันธ์ให้เกิดการเรียนรู้และดึงดูดผู้คนจากทั่วโลกให้เข้ามาสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่นที่น่าค้นหาด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน
2. ศึกษาข้อมูล ประวัติและความเป็นมาของภาพวาดชาวนาผู้ไถ่ยน รวมถึงกระบวนการพัฒนารูปแบบ เทคนิค และความหมายแฝงที่มีอยู่ในภาพวาดชาวนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอผู้ไถ่ยน
3. ค้นหาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอผู้ไถ่ยนและดำเนินการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยให้กับผลิตภัณฑ์ด้วยการผสมผสานเอกลักษณ์ตามรูปแบบ เทคนิค และโครงสร้างของภาพวาดชาวนาผู้ไถ่ยนด้วยเทคนิคการวาดภาพดิจิทัล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชวานาหัวเสียน” เป็นการนำรูปแบบ เทคนิค และ โครงสร้างที่ได้จากการศึกษาภาพวาดชวานาหัวเสียน มาเป็นแนวทางในการออกแบบภาพวาดดิจิทัลและนำไปใช้บนบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ของฝาก ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน โดยผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ค้นพบแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในสาธารณรัฐประชาชนจีนและมีความร่วมสมัย

2. ทราบข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการพัฒนารูปแบบ เทคนิค และความหมายแฝง เพื่อใช้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้กับผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอห้วยเสี้ยนด้วยการออกแบบที่เกิดจากการผสมผสานความร่วมมือให้เข้ากับภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยนได้อย่างลงตัวสวยงาม ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคและใช้ประโยชน์ได้จริง

3. ได้บรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยจากการผสมผสานเอกลักษณ์ภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยนกับภาพวาดจิตพิสัยที่มีรูปแบบหลากหลาย อันจะนำมาซึ่งการยอมรับในวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาวนา และมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการสืบสานอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้านให้แก่คนรุ่นหลัง ทั้งยังส่งเสริมให้เกิดอาชีพและเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ทั่วไปและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.2 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลความเป็นมาของภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยน รวมถึงรูปแบบ เทคนิค และความหมายแฝงที่มีอยู่ในภาพวาด ตลอดจนการศึกษาผลงานของจิตรกรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตและพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ อำเภอห้วยเสี้ยน เมืองสีอำน มณฑลต๋านซี สาธารณรัฐประชาชนจีน

3. ขอบเขตด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยน ประกอบด้วยสี สัน โครงสร้างภาพ และเนื้อหา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการออกแบบภาพวาดชาวนาตามความเข้าใจและสไตล์การวาดภาพของผู้วิจัยเพื่อสร้างสรรค์เป็นผลงานต้นแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม มีความหลากหลายและใช้งานได้จริง

ขั้นตอนการวิจัย

1. ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอห้วยเสี้ยน พร้อมทั้งดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของฝากที่มีความเป็นเอกลักษณ์มากที่สุดในอำเภอห้วยเสี้ยน

2. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของภาพวาดชาวนาในอำเภอห้วยเสี้ยนและข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีนจากข้อมูลเอกสารวรรณกรรม อินเตอร์เน็ตและภาพวาดชาวนาในพิพิธภัณฑ์

3. วิเคราะห์เอกลักษณ์ของภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์

4. ลงพื้นที่ศึกษาผลิตภัณฑ์ของฝากที่มีความเป็นเอกลักษณ์มากที่สุดของอำเภอห้วยเสี้ยน ในเชิงลึก
5. ดำเนินการออกแบบแบบร่างภาพวาดดิจิทัลที่ผสมผสานเอกลักษณ์ตามแบบศิลปะพื้นบ้านจีน ภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยน ลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์และสไตล์การวาดภาพของผู้วิจัย
6. วิเคราะห์และประเมินผลงานการออกแบบแบบร่างภาพวาดดิจิทัลจากนักออกแบบจำนวน 20 คน ด้วยแบบสอบถาม
7. จัดทำต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยที่เกิดจากการผสมผสานสีส้ม โครงสร้างภาพ และเนื้อหาที่มีเอกลักษณ์ตามแบบภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยน
8. วิเคราะห์และประเมินความพึงพอใจต้นแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยที่ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยนักท่องเที่ยว เจ้าของธุรกิจ และบุคคลทั่วไปในอำเภอห้วยเสี้ยน จำนวน 50 คน ด้วยแบบสอบถาม
9. สรุปผลการดำเนินการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย (Contemporary packaging) หมายถึง สิ่งที่ใช้ห่อหุ้มป้องกันผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำเอกลักษณ์ของภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยน ได้แก่ รูปแบบ เทคนิค และความหมายแฝงของภาพมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการออกแบบภาพวาดดิจิทัลตามรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้วิจัย อันจะนำมาซึ่งความทันสมัย สวยงาม ตลอดจนสามารถเพิ่มมูลค่าขายและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผลิตภัณฑ์ได้

ภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยน (Huxian farmers' paintings) หมายถึง ภาพวาดที่เกิดจากชาวบ้านหรือชาวนาในอำเภอห้วยเสี้ยน มณฑลส่านซี สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยนมีต้นกำเนิดมาจากศิลปะการตัดกระดาษ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภาพวาดตามความเชื่อ และการเย็บปักถักร้อยของชาวจีนในอำเภอนั้น เปรียบเสมือนภาพวาดมีชีวิตที่บอกเล่าเรื่องราววิถีความเป็นอยู่ของชาวนาในชนบทด้วยการพรรณนาภาพวาดอย่างเกินจริง สื่อความหมายถึงความอบอุ่นและความมีชีวิตชีวาตามแบบวิถีชีวิตที่เรียบง่าย

บทที่ 2

เอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ภาพวาดชาวนาหู้เสียน คือ การสะท้อนวิถีชีวิตอันเรียบง่ายภายใต้อิทธิพลของความเชื่อ วัฒนธรรมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่หู้เสียนด้วยการสร้างสรรค์เป็นผลงาน จิตรกรรมที่มีคุณค่าทางศิลปะและประโยชน์ใช้สอยตามสภาพท้องถิ่น เป็นการบ่งบอกให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาดของชาวนาหู้เสียนผู้สร้างสรรค์ผลงานหรือเรียกว่า จิตรกรระดับพื้นบ้าน ดังนั้น หากผู้วิจัยสามารถนำภูมิปัญญาที่สะท้อนผ่านภาพวาดชาวนาหู้เสียนมาสร้างภาพลักษณ์ให้เป็น ศิลปะพื้นถิ่นที่ดึงดูดความสนใจของคนทั่วไปหรือนักท่องเที่ยวด้วยการออกแบบใหม่และ ประยุกต์ใช้บนบรรจุภัณฑ์จะทำให้บรรจุภัณฑ์นี้ไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นนักการตลาดที่สร้างความแข็งแกร่งให้กับผลิตภัณฑ์ อาทิ บทบาททางกายภาพเพื่อรองรับ ป้องกัน รักษาสภาพ และ สะดวกในการขนส่งแล้ว ยังสามารถเป็นสื่อกลางถ่ายทอดข้อมูลท้องถิ่น ข้อมูลผลิตภัณฑ์ และ กระตุ้นให้เกิดการซื้อของผู้บริโภคได้อีกด้วยอันจะมีส่วนสร้างทัศนคติ ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ การยอมรับในวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชาวนา ตลอดจนการสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น ต่อไป โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในประเด็นดังกล่าวไว้เป็นแนวทาง ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์
2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน
3. การศึกษาข้อมูลประวัติและความเป็นมาของภาพวาดชาวนาหู้เสียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้ผลิตและผู้ขายสินค้าเนื่องจากบรรจุภัณฑ์สามารถ ทำหน้าที่โดยตรงในด้านการส่งเสริมการขายและกระตุ้นยอดขายนอกจากนี้ยังมีประโยชน์ใน การช่วยลดต้นทุนสินค้าอันจะนำไปสู่กำไรซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการขายด้วย

ปัจจุบันภายใต้สภาวะการขายในยุคที่ผู้ซื้อใช้เวลาน้อยมากจนผู้ขายเพื่อเลือกซื้อสินค้า ประเภทเดียวกันทำให้บรรจุภัณฑ์เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยตัดสินใจซื้อให้แก่ผู้บริโภค มากขึ้นส่งผลให้บรรจุภัณฑ์ในยุคนี้จำเป็นต้องออกแบบให้ได้รับความสนใจและสร้างความมั่นใจ ให้แก่ผู้บริโภค ดังนั้นบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์นอกจากจะต้องเป็น

นักออกแบบแล้ว ยังต้องเป็นคนช่างสังเกต และมีความรู้ทางด้านธุรกิจด้วย ซึ่งผู้ออกแบบ
บรรจุกัณฑ์ควรมีความรู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายของการออกแบบบรรจุกัณฑ์

กู๊ด (Good, 1973, p. 165) กล่าวว่า การออกแบบคือการวางแผนหรือกำหนดรูปแบบ
รวมทั้งการตกแต่งโครงสร้างรูปทรงของงานศิลปะทัศนศิลป์ ดนตรีตลอดจนวรรณกรรม

โกฟ (Gove, 1956, p. 611) ได้ให้ความหมายการออกแบบว่า เป็นการจัดแต่ง
องค์ประกอบมูลฐานในการสร้างงานศิลปกรรมเครื่องจักรหรือประดิษฐ์กรรม

Nikaido (2015) กล่าวว่า บรรจุกัณฑ์เป็นเทคนิคที่ส่งเสริมการขายกับการประสาน
ประโยชน์ระหว่างวัตถุกับภาษาบรรจุโดยมีความมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองผลิตภัณฑ์ในระหว่าง
การขนส่งและการเก็บรักษาในคลัง

Briston and Nell (1972, p. 1) ได้ให้ความหมายของบรรจุกัณฑ์ไว้ 2 ประการ กว้าง ๆ คือ

1. การบรรจุกัณฑ์คือ ศิลปะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของการเตรียมสินค้าเพื่อ
การขนส่งและการขาย
2. การบรรจุกัณฑ์คือวิธีการส่งมอบผลิตภัณฑ์ไปยังผู้บริโภคให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย
สมบูรณ์และมีราคาที่เหมาะสม

จากการศึกษาข้อมูลบนเว็บไซต์ Baidu (2015) พบว่า การออกแบบบรรจุกัณฑ์ หมายถึง
การออกแบบสิ่งห่อหุ้มป้องกันผลิตภัณฑ์ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ คือศาสตร์และศิลป์แห่ง
การสร้างสรรค์เพื่อทำหน้าที่เสมือนสื่อทางจิตวิทยาให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์และมีผล
โดยตรงสำหรับใช้เป็นสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังพบว่า บรรจุกัณฑ์ไม่เพียงแต่
หมายรวมถึงสิ่งห่อหุ้มป้องกันสินค้าทั้งภายในและภายนอกเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงป้ายแขวน
ป้ายฉลากสินค้า รวมไปถึงถุงใส่ของต่าง ๆ เป็นต้น ในทางธุรกิจ การออกแบบบรรจุกัณฑ์ คือ
เครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้เกิดกำไรจากการขายผลิตภัณฑ์ การกำหนดแนวทางการ
การออกแบบที่ถูกต้องและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคจะมีส่วนผลักดันให้ธุรกิจมี
ความสามารถทางการแข่งขันที่โดดเด่นยิ่งขึ้นและเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์
โดยการออกแบบบรรจุกัณฑ์ที่ดีไม่เพียงแต่ต้องทำหน้าที่ในการดึงดูดความสนใจของลูกค้า แต่ยัง
ต้องเป็นสื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผลิตภัณฑ์ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่ไม่ควรมองข้าม

หลักการออกแบบบรรจุกัณฑ์

ในการออกแบบบรรจุกัณฑ์นักออกแบบไม่เพียงแต่ต้องให้ความสนใจในศาสตร์และ
ศิลป์เพื่อแก้ไขปัญหาในแต่ละด้าน เช่น การขนส่ง ภาพลักษณ์และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้
เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพเท่านั้น การออกแบบบรรจุกัณฑ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักด้าน

โครงสร้างและรูปแบบกราฟิกของบรรจุภัณฑ์ยังถือเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงเป็นพิเศษด้วย โดยรายละเอียดที่ต้องคำนึงตามทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยปัจจัยหลัก ดังนี้ (Pan & Li, 2014, p.27)

1. ชนิดของวัสดุ การเลือกวัสดุให้เหมาะสมกับประเภทของผลิตภัณฑ์จะทำให้สามารถป้องกันสินค้าได้ตลอดอายุการวางขาย ทั้งนี้การออกแบบต้องคำนึงถึงลักษณะสินค้าที่จะบรรจุลงในบรรจุภัณฑ์ด้วยว่าเป็นสินค้าประเภทไหน เช่น น้ำ เม็ดครีม ผง ก๊าซ หรืออื่น ๆ โดยวัสดุที่นิยมมาทำบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ และไม้
2. รูปแบบสอดคล้องกับสินค้าเนื่องจากบรรจุภัณฑ์เป็นสื่อที่ใช้ดึงดูดความสนใจของลูกค้า ดังนั้น การออกแบบบรรจุภัณฑ์จะต้องมีลักษณะกลมกลืนกับตัวสินค้าด้วย สามารถสื่อสารภาพลักษณ์ของสินค้าที่อยู่ภายในได้ชัดเจนว่าเป็นสินค้าอะไร มีคุณสมบัติเด่นอย่างไร และดีกว่ายี่ห้ออื่นตรงไหน
3. ขนาดและการรับน้ำหนักสินค้า การใส่สินค้าที่ไม่พอดีกับขนาดของบรรจุภัณฑ์อาจทำให้สินค้าที่อยู่ด้านในเสียหายได้รวมทั้งการใส่สินค้าที่มีน้ำหนักมากกว่าขนาดบรรจุภัณฑ์อาจทำให้บรรจุภัณฑ์ฉีกขาดได้เช่นกัน ดังนั้นการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับขนาดและน้ำหนักของสินค้าจะทำให้สินค้ายังคงคุณภาพตามเดิมได้
4. การออกแบบ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดีนอกจากจะต้องสวยงามแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเปิดปิด ใช้งานง่าย และไม่ดูรกรุงรา หรือสร้างความรู้สึกว่ายุ่งยากในการใช้งานให้แก่ลูกค้าด้วย

ประเภทของบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์เป็นสหวิทยาการที่เกิดจากการบูรณาการศาสตร์ทางวิชาการหลายหมวดหมู่เข้าด้วยกันเมื่อเวลาผ่านไปความหลากหลายที่ถูกเติมแต่งผ่านทางเทคโนโลยีวัสดุแนวคิดผลิตภัณฑ์และการตลาดสมัยใหม่ได้ส่งผลให้บรรจุภัณฑ์มีนัยสำคัญที่ชัดเจนและมีองค์ประกอบที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นซึ่งแน่นอนว่าย่อมส่งผลต่อการแยกประเภทตามเอกลักษณ์ของบรรจุภัณฑ์ได้ยากมากขึ้นด้วย ในฐานะการออกแบบหลักการแยกประเภทบรรจุภัณฑ์เป็นหน้าที่สำคัญเพราะไม่เพียงแต่มีประโยชน์ต่อการผลิตการเก็บรักษาการขนส่งและการบริโภคแล้วยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดการและการบริหารงานด้านการออกแบบให้สมบูรณ์ขึ้นด้วยจากมุมมองดังกล่าวเราจึงสามารถจัดประเภทของบรรจุภัณฑ์ได้ดังนี้ (Long term packaging company, 20152015)

1. แบ่งตามขนาดและลักษณะของบรรจุภัณฑ์ได้แก่ขนาดใหญ่กลางเล็กหรือแบบแข็งแบบแตก และแบบนิ่ม เป็นต้น

2. แบ่งตามวัสดุที่ใช้จัดทำบรรจุภัณฑ์ได้แก่ ไม้ กระดาษ พลาสติก โลหะ กระจก หรือวัสดุประเภทอื่น ๆ เป็นต้น

3. แบ่งตามวัตถุประสงค์ในการใช้งาน ได้แก่ บรรจุภัณฑ์เฉพาะ หรือบรรจุภัณฑ์พิเศษ (เช่น อาวุธยุทธโศปกรณ์ทางการทหาร หรือสารเคมี เป็นต้น)

4. แบ่งตามเทคโนโลยีของบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ กันกระแทก สเปรย์ชนิดก๊าซ สูญญากาศ กันน้ำ อัดลม หรือมีแรงดัน เป็นต้น

5. แบ่งตามประเภทผลิตภัณฑ์ ได้แก่ อาหาร เครื่องสำอาง สารเคมี สิ่งทอ ยารักษาโรค สุรา เครื่องดื่ม อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือของเล่นเด็ก เป็นต้น

6. แบ่งตามลักษณะการขาย ได้แก่ บรรจุภัณฑ์สำหรับขายภายในประเทศ ขายนอกประเทศ หรือของขวัญ เป็นต้น

7. แบ่งตามรูปแบบการออกแบบ เช่น บรรจุภัณฑ์แบบการ์ตูน บรรจุภัณฑ์ตามแบบวัฒนธรรมท้องถิ่น บรรจุภัณฑ์รีไซเคิล หรือบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย เป็นต้น

องค์ประกอบของการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่รุนแรงของภาคธุรกิจส่งผลให้กิจการสมัยใหม่มีการพัฒนารูปลักษณ์หรือรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมีความหลากหลายโดยกลยุทธ์ด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ถือเป็นอีกทางเลือกที่น่าสนใจสำหรับการสร้างความเข้มแข็งและขยายตลาดของผลิตภัณฑ์ได้ นอกจากนี้การออกแบบบรรจุภัณฑ์เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในฐานะสิ่งช่วยอำนวยความสะดวกต่อการขนส่งและการป้องกันความเสียหายต่อผลิตภัณฑ์ดังนั้นเพื่อนำความรู้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสมเกิดประสิทธิภาพสูงสุดสะดวกต่อการใช้งานมีความปลอดภัยในการบริโภคและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผลิตภัณฑ์การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่ายที่ดีจึงควรมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน (Kai, 2011, p. 18) ดังนี้

1. ฉลากข้างบรรจุภัณฑ์มีความสำคัญอย่างมากในการบ่งบอกข้อมูลของผลิตภัณฑ์ ส่วนใหญ่จะออกแบบเป็นตัวอักษรภาพกราฟิกการแกะสลักลายนูนรวมถึงภาพพิมพ์ที่อยู่ด้านนอกบรรจุภัณฑ์ถือเป็นป้ายแท็กที่ระบุรายละเอียดอย่างย่อและเป็นการบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์อย่างหนึ่ง ที่สร้างความน่าสนใจจากลูกค้าได้เป็นอย่างมากในอีกแง่มุมหนึ่งฉลากข้างบรรจุภัณฑ์ยังถือเป็นเครื่องหมายการค้าที่สามารถโฆษณาข้อมูลผลิตภัณฑ์คุณประโยชน์และยังถือเป็นการตกแต่งภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ด้วยภาพวาดลวดลายหรือภาพถ่ายของสถานที่จริงให้ดูมีเสน่ห์ยิ่งขึ้นด้วยโดยรายละเอียดส่วนใหญ่จะประกอบด้วยข้อมูลผลิตภัณฑ์ได้แก่ชื่อและที่อยู่ของสถานที่ผลิตหรือจัดจำหน่ายชื่อผลิตภัณฑ์เครื่องหมายการค้าส่วนผสมคุณสมบัติปริมาณของผลิตภัณฑ์ด้านใน

ข้อแนะนำด้านวิธีหรือปริมาณในการใช้งานหมายเลขผลิตภัณฑ์วิธีการจัดเก็บข้อควรระวังเลขมาตรฐานต่าง ๆ วันที่ผลิต วันหมดอายุ เป็นต้น

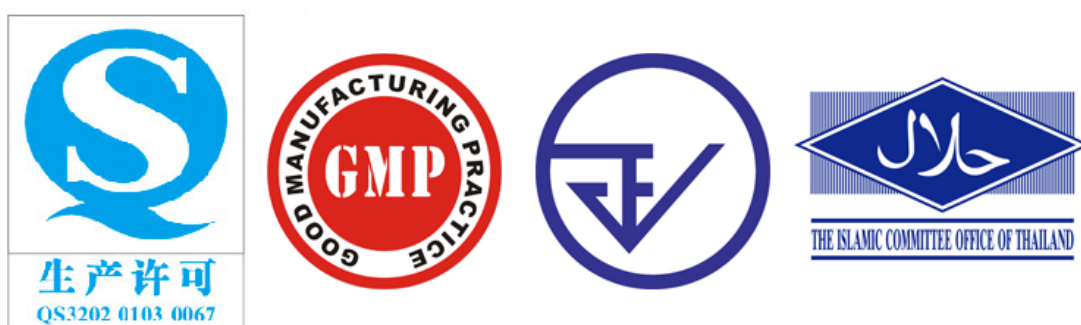
ภาพที่ 2-1 การออกแบบฉลากข้างขวดไวน์ Chang cheng dry red wine

(<http://www.58pic.com/shiliangtu/14455094.html>)

ภาพที่ 2-1 แสดงการออกแบบฉลากข้างขวดไวน์ Chang cheng dry red wine ที่ไม่เพียงแต่มีภาพสถานที่ประกอบเท่านั้นยังมีข้อมูลรายละเอียดผลิตภัณฑ์ได้อย่างชัดเจน

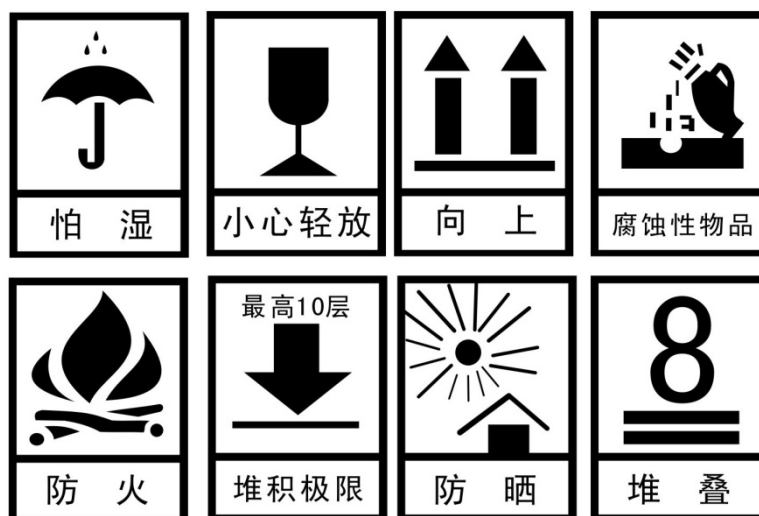
2. สัญลักษณ์ข้างบรรจุภัณฑ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้ผลิตผู้บริโภคและผู้ขนส่งโดยทั่วไปจะใช้ “เครื่องหมาย” เป็นสื่อภาพเพื่อแสดงข้อมูลเป็นสำคัญเพราะแต่ละประเทศมีภาษาที่แตกต่างกัน การใช้ภาษาของประเทศต้นทางบนบรรจุภัณฑ์จะป้องกันความเสียหายได้เฉพาะประเทศต้นทางเท่านั้นเมื่อบรรจุภัณฑ์ถึงประเทศปลายทางการป้องกันความเสียหายอาจจะไม่เกิดขึ้นเนื่องจากต่างประเทศไม่สามารถอ่านภาษาของประเทศต้นทางออก ดังนั้นสิ่งที่สามารถทำให้ทั้งประเทศต้นทางและปลายทางเข้าใจตรงกันคือรูปภาพโดยสัญลักษณ์ข้างบรรจุภัณฑ์แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1 สัญลักษณ์ข้อมูลผลิตภัณฑ์ (Information mark) หมายถึงภาพสัญลักษณ์ที่พิมพ์อยู่บนบรรจุภัณฑ์เพื่อสะท้อนบอกรายละเอียดตามประเภทของผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายในจะนำมาสู่การสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคว่าสินค้านั้นมีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพราะส่วนใหญ่เครื่องหมายเหล่านี้จะได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เครื่องจักรที่ใช้ผลิต ที่ตั้ง สุขาภิบาล ความสะอาด หรืออื่น ๆ จากหน่วยงานรัฐบาลหรือองค์กรระหว่างประเทศที่เชื่อถือได้ ประกอบด้วยเครื่องหมายรับรอง รหัสกำกับสินค้า สถานที่ผลิต เป็นต้น ทั้งนี้เนื้อหาของสัญลักษณ์จะประกอบด้วยภาพสัญลักษณ์ตัวอักษรตัวเลขหรือข้อความย่อ

ภาพที่ 2-2 ตัวอย่างสัญลักษณ์ข้อมูลผลิตภัณฑ์

2.2 สัญลักษณ์การขนส่ง (Handling mark) หมายถึง ภาพสัญลักษณ์หรือข้อความสั้น ๆ ที่บ่งบอกคุณลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์เพื่อแนะนำให้ผู้ใช้งานหรือผู้ขนส่งระมัดระวังและควรปฏิบัติตามคำแนะนำในการจัดการการขนย้ายการเก็บรักษาและวิธีการใช้งานอย่างเคร่งครัด ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ประเภทแตกหักง่ายบอบบางหรือเปลี่ยนรูปทรงลักษณะได้ง่ายโดยสัญลักษณ์ที่พบเห็นได้ทั่วไปได้แก่ตั้งด้านนี้ขึ้นแตกง่ายระมัดระวังแขวนด้านนี้เป็นต้นสี่ของสัญลักษณ์ตามมาตรฐาน คือ สินค้าทั้งหมดจะใช้การเขียนหรือพิมพ์เพื่อสื่อความได้แต่ในกรณีที่สี่ของกล่องบรรจุภัณฑ์มีผลทำให้เห็นเครื่องหมายไม่ชัดเจนสามารถอนุโลมให้เปลี่ยนแปลงสีได้ตามความเหมาะสม

ภาพที่ 2-3 ตัวอย่างสัญลักษณ์การขนส่ง

(www.bestmallprice.com/mallprice-yunshubaozhuangbiaozhi.html)

2.3 สัญลักษณ์คำเตือน (Warning mark) หมายถึงภาพสัญลักษณ์หรือข้อความเพื่อแสดงการเตือนให้ระมัดระวังเป็นพิเศษในการเคลื่อนย้ายส่วนใหญ่มักจะเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทติดไฟง่าย ระเบิดง่าย สารเคมีที่เป็นกรดและสารกัมมันตรังสี เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ที่พบเห็นได้ทั่วไป ได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ สารพิษ เป็นต้น

ภาพที่ 2-4 ตัวอย่างสัญลักษณ์คำเตือน (Warning mark)

(www.mofangge.com/html/qDetail/05/g3/201208/j2p2g305107857.html)

ขั้นตอนการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย

Kai Li (2011, p. 20) กล่าวว่า สิ่งที่จะทำให้ผู้บริโภคเสียความรู้สึกมากที่สุดเมื่อตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ไปแล้วคือไม่ว่าบรรจุภัณฑ์จะออกแบบมาได้สวยงามน่าใช้เพียงใดแต่สินค้าภายในบรรจุภัณฑ์ไม่สามารถทำงานได้ตามที่บรรยายสรรพคุณหรือคุณสมบัติไว้บนบรรจุภัณฑ์หรือเรียกง่าย ๆ ว่าผู้บริโภค “ถูกหลอก” ทั้งนี้อาจเกิดขึ้นเพราะการออกแบบที่ไม่รอบคอบและไม่ใส่ใจรายละเอียดสินค้าของตนเองให้ดี ซึ่งอาจจะทำให้เจ้าของธุรกิจต้องเสียแบรนด์เนื่องจากประสบการณ์การซื้อที่เลวร้ายของผู้บริโภคด้วยเหตุนี้ การออกแบบบรรจุภัณฑ์จำเป็นต้องวางแผนงานและกำหนดเป้าหมายรองรับให้ชัดเจน ดังนี้

1. กำหนดชื่อตราสินค้า (Brand) เพื่อใช้เป็นชื่อเรียกผลิตภัณฑ์หรือสินค้าของตน โดยควรกำหนดตามเอกลักษณ์ของสินค้าและต้องจดจำได้ง่าย โดยเจ้าของธุรกิจจะต้องกำหนดชื่อตราสินค้าให้เรียบร้อยก่อนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ซึ่งชื่อตราสินค้าจะต้องบ่งบอกคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ มีความชัดเจน น่าสนใจ ที่สำคัญต้องออกเสียงได้ง่าย
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target group) ถือเป็นเรื่องสำคัญของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพราะสามารถส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดรูปแบบผลิตภัณฑ์ตามช่วงอายุหรือสถานะทางสังคมที่แตกต่างกันได้โดยตรง ก่อนการออกแบบผู้ออกแบบหรือเจ้าของธุรกิจจะต้องศึกษาและเรียนรู้ความต้องการของตลาดและผู้บริโภคให้ชัดเจน เช่น กลุ่มเป้าหมายของสินค้าคือใคร เด็ก นักเรียน วัยรุ่น วัยทำงาน แม่บ้านนักท่องเที่ยว เป็นต้น เพราะการออกแบบให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายจะทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ได้ในทันที
3. วัสดุ (Material) ควรเลือกใช้วัสดุให้เหมาะสมกับประเภทผลิตภัณฑ์ภายใน โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของสินค้าภายในและผู้บริโภคเป็นหลัก เพราะคุณสมบัติของวัสดุแต่ละประเภทไม่เหมือนกันมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน เช่น ไม่ทนต่อการกลัดกร่อนของสารเคมี มีโลหะผสม ไม่สามารถบรรจุอาหารได้ เป็นต้น ซึ่งการเลือกใช้วัสดุในการทำบรรจุภัณฑ์ที่ผิดสามารถเป็นสาเหตุให้มีต้นทุนทางการผลิตและการขนส่งเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้วัสดุที่นำมาใช้ทำบรรจุภัณฑ์จะต้องเข้ากับกระแสนิยมในยุคสมัยนั้นด้วย เช่น กระแสรักษ์สิ่งแวดล้อมควรใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ได้ เป็นต้น
4. รูปลักษณ์ สี สันและกราฟิก การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีรูปร่างสวยงามจะสามารถสร้างความประทับใจให้กับผู้บริโภคและกระตุ้นให้เกิดการอยากซื้อหรืออยากลองใช้ผลิตภัณฑ์ได้ทันทีแม้ว่าผู้บริโภคจะยังไม่ได้สัมผัสกับผลิตภัณฑ์จริงที่อยู่ภายในก็ตาม

การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่ายที่ดี

การบรรจุภัณฑ์ เป็นทั้งศิลปะและวิทยาศาสตร์แขนงใหม่ที่จะสร้างจุดแข็งให้กับกระบวนการและกลยุทธ์ทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ได้ โดยเฉพาะปัจจุบันที่การผลิตหรือบริการเน้นให้ความสำคัญกับผู้บริโภคมากขึ้น ส่งผลให้การออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้พัฒนารูปแบบให้ต้องมีความทันสมัย สวยงามและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้ ดังนั้น การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่ายที่ได้นักออกแบบควรคำนึงถึงหน้าที่ของบรรจุภัณฑ์เป็นสำคัญดังนี้ (Pan & Li, 2014, p. 32)

1. ป้องกันและเก็บรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ถือเป็นหน้าที่หลักในการทำหน้าที่ของบรรจุภัณฑ์เพื่อคุ้มครองปกป้องไม่ให้สินค้าเกิดความเสียหายจากเหตุการณ์หรือสภาวะที่เกิดขึ้นจากการขนส่งหรือจัดเก็บสินค้า รวมถึงการดูแลรักษาคุณภาพสินค้าให้คงเดิมตั้งแต่จากโรงงานผู้ผลิตไม่ว่าจะเป็นคุณค่า รสชาติหรืออายุการเก็บรักษา เป็นต้น
2. สะดวกในการขนส่งนอกจากการเลือกใช้เทคนิคของบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมต่อการคุ้มครองผลิตภัณฑ์แล้วยังต้องคำนึงถึงความสะดวกในการขนส่งด้วย เช่น มีขนาดกะทัดรัด มีความคงทนต่อการขนส่ง น้ำหนักเบา เป็นต้น
3. กระตุ้นให้เกิดการซื้อและส่งเสริมการขายบรรจุภัณฑ์เป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่สำคัญวิธีหนึ่งที่จะทำให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของเราแตกต่างจากคู่แข่ง ดังนั้น นักออกแบบต้องคำนึงถึงการออกแบบให้สะดุดตา ข้อความเด่นชัดกะทัดรัดเข้าใจง่ายให้รายละเอียดที่สำคัญแก่ลูกค้าครบถ้วนข้อมูลเป็นข้อเท็จจริงสามารถพิสูจน์ได้ ก่อให้เกิดความประทับใจ เหมาะสมกับบริบทของผู้บริโภคในปัจจุบันและก่อให้เกิดความคาดหวังต่อการซื้อมากขึ้น
4. สร้างมูลค่าเพิ่ม กล่าวคือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม หูหรรษาและโดดเด่นสามารถสร้างภาพลักษณ์และคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้ นอกจากนี้ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สามารถรวมกลุ่มสินค้าต่อหน่วยได้ย่อมมีโอกาสในการลดค่าใช้จ่ายโดยรวมได้ด้วย เช่น การบรรจุ 12 ชิ้นต่อกล่องย่อมดีกว่าการบรรจุกล่องละ 1 ชิ้น เป็นต้น
5. ส่งเสริมการรณรงค์เรื่องต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการท่องเที่ยว ของฝากท้องถิ่น เป็นต้น

สีบนบรรจุภัณฑ์

Meng, Hong and Cao (2012 p. 32) ได้กล่าวในหนังสือ Creative Perfect Color: Packaging Colors สรุปได้ว่า การใช้สีสันตกแต่งพื้นผิวภายนอกของบรรจุภัณฑ์ จะก่อให้เกิดผลทางด้านการมองเห็น ความสวยงามกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกทางบวกต่อผลิตภัณฑ์และเป็นตัวแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์ของเรากับคู่แข่ง ซึ่งถือว่าสีสันเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อ

การสนองความรู้สึกในการบริโภคสินค้าและโน้มน้าวให้เกิดการซื้อขายผลิตภัณฑ์ในขั้นต้นได้ แบ่งเป็น 2 ส่วน สำคัญ ดังนี้

1. อิทธิพลต่อความรู้สึกมนุษย์ที่แตกต่างกัน สิ่งที่ควรนำมาใช้บนบรรจุภัณฑ์ควรเป็นสิ่งที่ยอมรับกันในตลาดผู้บริโภค ถูกต้องตามรสนิยม ไม่ขัดแย้งหรือขัดแย้งกับผลิตภัณฑ์ เช่น

- 1.1 สีเขียว ให้ความรู้สึกสบาย สดชื่น และเป็นสีเขียว
- 1.2 สีส้ม ให้ความรู้สึกสนุกสนานร่าเริง
- 1.3 สีม่วง ให้ความรู้สึกเศร้า ผิดหวัง
- 1.4 สีขาว ให้ความรู้สึกบริสุทธิ์ บอบบาง สดใส
- 1.5 สีดำ ให้ความรู้สึกเคร่งขรึม น่าเกรงขาม

2. อิทธิพลของสีที่มีต่อผลิตภัณฑ์

2.1 ทางด้านขนาด กล่าวคือ สีอ่อนทำให้ผลิตภัณฑ์แลดูมีขนาดใหญ่ขึ้น ในทางตรงข้าม สีเข้มทำให้ผลิตภัณฑ์แลดูเล็กลง

2.2 ทางด้านน้ำหนักและความแข็งแรง ถ้าบรรจุภัณฑ์ใช้สีอ่อนหรือสีร้อนจะทำให้ผลิตภัณฑ์ดูเบา บอบบาง ถ้าใช้สีเข้มหรือสีเย็นจะทำให้ผลิตภัณฑ์ดูมีน้ำหนักและแข็งแรงมากขึ้น

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน

การออกแบบบรรจุภัณฑ์มีประโยชน์ต่อสังคมพาณิชย์ที่กำลังเฟื่องฟูมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นวิชาการออกแบบแขนงหนึ่งที่มีความสนใจมากในปัจจุบัน โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ไม่เพียงต้องคำนึงถึงผลที่เชื่อมโยงอย่างแนบแน่นกับประเพณีวิถีชีวิตเท่านั้น แต่ยังคงตระหนักถึงคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในสังคมด้วย ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพของบรรจุภัณฑ์ ความจำเป็นในการออกแบบ เทคโนโลยีเพื่อการออกแบบ ไปจนถึงเรื่องการรักษาสีและกลิ่นและการอนุรักษ์รูปแบบวัฒนธรรม ดังนั้น นักออกแบบที่ดีควรทำความเข้าใจบริบทที่สำคัญที่สุดของการออกแบบบรรจุภัณฑ์เป็นพื้นฐานในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้องเหมาะสมตามกระบวนการซื้อเท็จจริงของความต้องการเพื่อพัฒนาสังคมพร้อมทั้งเพิ่มเติมแนวทางการออกแบบตามรูปแบบวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความมั่นคงและแข็งแรง

ด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้บรรจุภัณฑ์กลายเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อส่งเสริมการขายและสร้างศักยภาพในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์เมื่อบรรจุภัณฑ์ได้ก้าวข้ามมาสู่ยุคที่มนุษย์มีการใช้คอมพิวเตอร์กันอย่างแพร่หลายนี้วิทยาการทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ด้วยคอมพิวเตอร์และข้อมูลสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญที่จะสร้างความรวดเร็วให้แก่การออกแบบบรรจุภัณฑ์เป็นอย่างมากกล่าวคือนักออกแบบในปัจจุบันต้องมีทักษะพื้นฐาน

ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ นักออกแบบบรรจุภัณฑ์ ยังต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงกระบวนการผลิตบรรจุภัณฑ์ด้วยไม่ว่าจะเป็นวัสดุเครื่องจักร อุปกรณ์ เป็นต้น โดยสามารถสรุปในภาพรวมได้ว่าซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ร่วมสมัยเป็นสิ่งคู่กันและเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จสำคัญที่จะทำให้ นักออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน บรรจุภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและยุคสมัย

ความหมายของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย

Jean (1995) กล่าวไว้ใน Art in a Multi-ethnic Society ว่าในบริบทศิลปะร่วมสมัย คำจำกัดความของศิลปะในฐานะที่เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนประโยชน์ใช้สอยไม่อาจใช้ได้อีกต่อไปและ ในรายละเอียดที่มากไปกว่าประโยคข้างต้นคือ “ไม่มีวัสดุชนิดใดหรือเทคนิคใดที่ศิลปินทัศนศิลป์ ในปัจจุบันไม่สามารถนำมาใช้ในงานของตน”

“ร่วมสมัย” เป็นคำที่ใช้กันบ่อยมากในแวดวงศิลปะ หมายถึง การนำเอางานออกแบบ ที่เป็นที่นิยมในสมัยอดีตมาผสมผสานกับรูปแบบและเทคนิคในสมัยปัจจุบันให้ดูสมดุกลมกลืน โดยมีจุดประสงค์เพื่อดึงดูดความรู้สึกและเพิ่มรสชาติทางศิลปะให้แก่ผลงานที่ออกแบบให้เหมาะสม กับบริบทในยุคปัจจุบันโดยไม่ทิ้งความอารยธรรมหรือศิลปะในอดีตโดยปกติแล้วรูปแบบ ร่วมสมัยมีพื้นฐานมาจากการออกแบบที่เรียบง่ายจากนั้นจะนำเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ประยุกต์ ต่าง ๆ ไปตกแต่งให้สวยงามขึ้นเพื่อเพิ่มอรรถรสของชิ้นงานให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวรูปแบบ ร่วมสมัยในปัจจุบันจะคำนึงถึงความรู้สึกของผู้พบเห็นเป็นส่วนใหญ่ เน้นการแสดงออกหรือผลของ การออกแบบโดยรวมให้มีความเรียบง่ายสบายตาและดูอบอุ่น ผ่านการเลือกใช้สีเส้นและวัสดุที่ นำมาประกอบกันตามความเหมาะสม (Wang, 2012, p. 1)

การออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย หมายถึง การหยิบยกเอกลักษณ์อายุความงดงามในอดีต มาผสมผสานให้เข้ากับควมศิวิไลซ์ในยุคสมัยใหม่ให้เกิดความสมดุลและไม่ดูโบราณมาก จนเกินไปเพื่อช่วยเสริมสร้างให้ผลิตภัณฑ์มีคุณค่า เรียบหรู และสวยงามมากยิ่งขึ้นโดยสอดแทรก มุมมองในแง่การถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ในอดีตให้เกิดมิติที่สวยงามและน่ามองเน้น ความเรียบง่ายและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทและรสนิยมของคนในยุคนี้ด้วย โดยมี แนวทางการออกแบบที่เป็นอิสระ รูปแบบใหม่ และบรรจุภัณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในท้องตลาด (Wang, 2012, p. 1)

วิวัฒนาการการออกแบบร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน (Sanwei, 2010, pp. 193-195)

ในช่วงแรกของการปฏิรูปประเทศ สืบเนื่องมาจากสาเหตุของความยากลำบากและ ความไม่เพียงพอด้านข้อมูลการผลิตบรรจุภัณฑ์จึงออกแบบขึ้นเพื่อการใช้งานอย่างง่าย เช่น โรงงาน

ยาสูบ เมืองเส้นหยาง ออกแบบบรรจุภัณฑ์บุหรี่ส่วนใหญ่มีรูปแบบเป็น “ซองกระดาษแบบนิ่ม” ที่พิมพ์ข้อความและภาพสีลงบนซองไม่กี่สี แม้ว่าการออกแบบโดยรวมจะดูธรรมดา แต่ให้ภาพลักษณ์ตัวอักษรที่มีประสิทธิภาพ สื่อถึงภาพผู้ใช้แรงงานอย่างชัดเจน สร้างความรู้สึก “ราบเรียบ ใจกว้าง และสง่างาม” โรงงานรองเท้าผ้าและรองเท้าพื้นยาง ออกแบบบรรจุภัณฑ์รองเท้าด้วยกระดาษหนังวัว ซึ่งนอกจากจะใช้วัสดุที่ประหยัดแล้ว สินค้ายังสามารถส่งต่อไปถึงมือผู้ใช้แรงงานทั่วประเทศได้อย่างรวดเร็ว การออกแบบบรรจุภัณฑ์อาหาร ด้วยการใช้กระดาษห่ออาหารและใช้เชือกมัดทั้งสี่ด้านแล้วด้านบนบรรจุภัณฑ์พิมพ์ภาพสีริมกลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้รู้สึกปลอดภัยในการบริโภค เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การออกแบบที่มีความเรียบง่ายนี้แม้ว่าจะไม่ได้สร้างมูลค่าที่เพิ่มขึ้นให้แก่สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ แต่สามารถสร้างความรู้สึกรอบอุ่นและอุดมด้วยสัมผัสของอ้อมกอดแห่งความรักที่ผู้ผลิตต้องการส่งมอบ ไปให้แก่ผู้ซื้อและผู้รับผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 2-5 ซองบุหรี่ยี่ห้อของโรงงานยาสูบเมืองเส้นหยาง

(www.997788.com/pr/detail_auction_140_4640612.html)

หลังจากปฏิรูประบบเศรษฐกิจของประเทศได้สักระยะ สังคมแห่งธุรกิจการค้าและการพาณิชย์ได้เติบโตขึ้นมากมาตรฐานการดำรงชีพและการลิ้มรสความงามของมนุษย์เริ่มพัฒนาควบคู่ไปกับแนวโน้มการดำเนินวิถีชีวิตตามอิทธิพลของประเทศตะวันตก ทำให้การออกแบบรูปแบบบรรจุภัณฑ์ในสาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับการพัฒนาและมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีศักยภาพและทันสมัย ซึ่งในยุคนี้ได้สร้างความรุ่งเรืองให้กับการศึกษาด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของสถาบันศิลปะได้เป็นอย่างมาก และต่อมาอีก 20 ปีให้หลัง

การออกแบบได้เริ่มมีแนวทางที่ชัดเจนขึ้น คือ “เริ่มศึกษาจากญี่ปุ่นเรียนรู้จากฮ่องกงและไต้หวัน ค่อยไปศึกษาผลงานของยุโรป” จากประโยชน์นี้ทำให้ทราบว่า วัฒนธรรมการออกแบบของจีนมีความล้าสมัยทั้งด้านแนวคิดและเทคนิคในการออกแบบ ดังนั้น การรับเอาผลกระทบทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบจึงถือเป็นเรื่องที่ยังจำเป็นยิ่ง โดยเฉพาะกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน เช่น ยาสระผม หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ เช่นนั้นแล้วการออกแบบของจีนที่คิดจะไม่ทำตามรูปแบบตะวันตกจึงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เช่นกัน แต่นี่ไม่ได้หมายความว่า การออกแบบร่วมสมัยจีนคือการทำได้แค่ลอกเลียนแบบผลงานเพราะในความเป็นจริงนักออกแบบของจีนได้พบกับเทคนิคทางการออกแบบใหม่ ๆ มากมายตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มี การออกแบบตามวิถีของคนจีน เช่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์น้ำมันหอยที่ได้ออกแบบเป็นรูปเปลือกหอยซึ่งแน่นอนว่าน้ำมันหอยนั้นใช้ได้ดีและอร่อยแต่ใครจะสามารถมองข้าม การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีภาพลักษณ์เชื่อมโยงใกล้ชิดกับปัจเจกภาพและรสชาติของผลิตภัณฑ์ได้

ภาพที่ 2-6 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์น้ำมันหอย (<http://image.baidu.com/search/index?tn=baiduimage&ps=1&ct=201326592&lm=-1&cl=2&nc=1&ie=utf-8&word=蛤蜊油>)

ในยุคโลกาภิวัตน์เศรษฐกิจจีนได้รับการพัฒนาและเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นที่น่าจับตามองว่า การเรียนรู้เทคโนโลยีทำให้เราได้แนวทางการสร้างสรรค์รูปแบบใหม่และการออกแบบมีสีสันตามแบบจีนมากขึ้น โดยการออกแบบโฆษณาผลิตภัณฑ์ของนักออกแบบจีนได้รับรางวัลการออกแบบระดับนานาชาติมากมายสามารถกล่าวได้ว่าการออกแบบร่วมสมัยจีนได้

เผชิญกับความรู้ของสังคมเศรษฐกิจใหม่และสภาพอุตสาหกรรมที่นับวันยิ่งรุ่งเรือง นักออกแบบของจีนในตอนนี้ไม่ล้าหลังกว่าประเทศใดและในฐานะคนธรรมดาคนหนึ่งเมื่อหลงไปอยู่ในตลาดใหญ่มักจะถูกล่อลวงด้วยบรรจุก้นต์สินค้าละลานตาซึ่งนี่คือความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของการออกแบบบรรจุก้นต์ร่วมสมัยของจีน

ปัจจุบัน เมื่อกล่าวถึงการออกแบบบรรจุก้นต์เราไม่สามารถไม่กล่าวถึงปัญหาเรื่อง “การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม” กล่าวคือนักออกแบบจีนในวันนี้ต้องออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยถึงจะได้รับการยอมรับจากนักออกแบบโดยทั่วไป การสืบทอดไม่ใช่การทำซ้ำเพราะวัฒนธรรมได้เกิดขึ้นแล้วการสืบทอดไม่ใช่การทำอะไรอย่างเร่งรีบโดยไม่คิดแต่ต้องเกิดจากการไตร่ตรองพิจารณาให้ถี่ถ้วนและละทิ้งสิ่งที่ไม่ใช่ใจความสำคัญ ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันและไม่ใช่สุนทรียศาสตร์ที่จำเป็นไป การสืบทอดวัฒนธรรมมีประโยชน์ต่อการออกแบบบรรจุก้นต์ให้มีเอกลักษณ์พื้นถิ่นได้อย่างไม่ซ้ำใครเมื่อลองนึกภาพไปถึงสมัยราชวงศ์ถังสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่เคยปฏิเสธวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ซึ่งบรรพบุรุษสมัยนั้นดูเต็มใจจะให้มันกลายเป็นเช่นนั้นเหตุผลเพราะถ้าไม่มีอิทธิพลจากต่างประเทศ อาจทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนมองไม่เห็นความศิวิไลซ์ในปัจจุบัน

ข้อเสียของบรรจุก้นต์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีนปัจจุบัน (Sanwei, 2010, pp. 193-195)

1. การบรรจุก้นต์ที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

เมื่อเรากำลังเผชิญหน้ากับความหลากหลายของสินค้า นอกจากจะอุทานคำว่า “คุณภาพชีวิตดีขึ้นแล้ว” เราไม่สามารถหลีกเลี่ยงกับบรรจุก้นต์ที่เกินความจำเป็นนี้ได้ โดยเฉพาะช่วงเทศกาลไหว้พระจันทร์การบรรจุก้นต์ขนมไหว้พระจันทร์จะได้รับการออกแบบอย่างประณีต สะดุดตา แต่นั่นคือความสิ้นเปลือง เพราะมันทำได้แค่ดึงดูดสายตาในช่วงหนึ่ง หลังจากนั้นกล่องหรือกระดาษบรรจุก้นต์เหล่านั้นจะกลายเป็นขยะ หากพูดให้ลึกไปอีกขึ้น ไม่ว่าการออกแบบบรรจุก้นต์จะหรูหราอย่างไร ก็ไม่สามารถหนีพ้นความรู้สึกที่ว่า “แค่กระดาษห่อขนม” ได้ เบื้องหลังของการออกแบบที่เกินความจำเป็นนี้ได้สร้างภาระค่าใช้จ่ายที่มหาศาลให้กับผู้ซื้อและผู้ขายด้วย

2. สูญเสียเอกลักษณ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน

วัฒนธรรมพื้นบ้านคือความยิ่งใหญ่ของศิลปะแห่งชนชาติเป็นแหล่งทรัพยากรที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างไม่สิ้นสุดเมื่อการออกแบบขาดวัฒนธรรมพื้นบ้านเหมือนการขาดสารอาหารเพื่อหล่อเลี้ยงชีพให้เติบโตได้อย่างมีคุณค่า ในความเป็นจริง แม้ว่าเงื่อนไขในชีวิตที่ได้รับการปรับปรุง

ให้ดีขึ้นตามลำดับจะเป็นปัจจัยสำคัญให้วัฒนธรรมท้องถิ่นถูกมองว่าล้ำสมัย แต่การออกแบบที่อุดมด้วยวัฒนธรรมยังให้ความรู้สึกที่สูงส่งจริงจังเรียบง่ายเอื้อเพื่อ และอบอุ่นเสมอ

3. ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย

“เทคโนโลยี” เป็นเบื้องหลังสำคัญสำหรับการออกแบบในยุคปัจจุบัน ในฐานะที่ศิลปะการออกแบบเป็นการรวมศาสตร์และศิลป์ที่เกี่ยวข้องไว้หลายแขนง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดีควรได้รับการสนับสนุนจากเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันเช่นกัน

นอกจากนี้ Han (2013, p. 11) ยังกล่าวถึงข้อเสียของบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีนไว้ในบทความการวิเคราะห์สถานการณ์และการพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์จีนซึ่งเป็นมุมมองที่น่าสนใจไว้ในประเด็นดังกล่าวต่อไปนี้

1. ระบบการศึกษาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ด้อยคุณภาพ

วิธีการเรียนการสอนตามรูปแบบจีนส่งผลกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของนักเรียนความเข้มงวดทางการศึกษาด้านวัฒนธรรมมีผลต่อการปลูกฝังความคิดความอ่านและค่านิยมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งนี้ จากโครงสร้างบุคลากรที่ไม่มีความเหมาะสมทำให้ระบบการศึกษาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีนล้มเหลว

2. แนวคิดด้านการออกแบบร่วมสมัยของจีนไม่ทันสมัยรวมถึงความไม่สมบูรณ์ของนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หลังจากรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในยุโรปประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระหว่างประเทศร่วมกัน ขณะเดียวกันยังต้องรักษาเอกลักษณ์ของประเทศตนไว้อย่างเหนียวแน่นในยุโรปผู้บริโภคสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่าผลิตภัณฑ์ใด เป็นของประเทศใด แต่การออกแบบในสาธารณรัฐประชาชนจีนจะไม่สามารถคาดเดาได้อย่างแน่นอน เพราะการออกแบบส่วนใหญ่คือการเลียนแบบยี่ห้อหรือแบรนด์ของคนอื่นและละทิ้งเอกลักษณ์ความเป็นตัวตนของชาติไปอย่างสิ้นเชิง อีกประการหนึ่งประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ค่อนข้างเข้มงวดสามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไม่ให้ถูกละเมิดจากนโยบายการดำเนินการที่ไม่สมเหตุสมผลเพื่อรับประกันผลงานการออกแบบนั้นแต่ที่สาธารณรัฐประชาชนจีนกลับมีข้อกำหนดที่ไม่สมบูรณ์การเลียนแบบเพื่อลดต้นทุนและการขโมยความคิดได้กลายเป็นกระแสหลักของการออกแบบในปัจจุบัน

3. ความไม่ชัดเจนของเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจีน

ผู้บริโภคส่วนใหญ่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถรับรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ง่ายและมีความสามารถในการเรียนรู้สูงเมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 สาธารณรัฐประชาชนจีนได้เปิดประเทศทุกด้านไปอย่างรวดเร็วทำให้การพัฒนาความคิดได้รับการรุกรานจากวัฒนธรรมต่างประเทศ ส่งผล

ให้วัฒนธรรมของชาติและแบรนด์ระดับชาติอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างกดดันในประเทศที่พัฒนาแล้ว การออกแบบตามเอกลักษณ์ชนชาติเป็นกระแสหลักสำคัญในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ต่างมีรูปแบบการออกแบบที่ไม่เหมือนกัน แต่การออกแบบของแบรนด์จีนในปัจจุบันมีขอบเขตที่ไม่ชัดเจนสินค้าที่ต่างกันกลับมีแนวโน้มการออกแบบไปในทิศทางเดียวกัน

4. ความรุนแรงของกระแสเปลี่ยนแปลงทรัพยากรและมลพิษจากบรรจุภัณฑ์

แม้ว่าการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดีจะนำมาซึ่งความสะดวกสบายแก่ผู้บริโภคแต่ใน ชีวิตจริง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สาธารณรัฐประชาชนจีนกลับเต็มไปด้วยความซับซ้อนวุ่นวาย ด้วยจุดประสงค์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้สินค้าภายในคูหุหรมีราคาโดยบางผลิตภัณฑ์มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่ามากกว่าตัวสินค้าด้วยทำให้ผู้บริโภคต้องแบกรับค่าใช้จ่ายที่สูงเกินจริงก่อให้เกิดการสิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็นจากสถิติของกรมป้องกันสิ่งแวดล้อมในสาธารณรัฐประชาชนจีนพบว่าในขณะจำนวน 1 ล้านตัน มีขยะที่เกิดจากบรรจุภัณฑ์สินค้ากว่า 2.8 แสนตัน และในจำนวนนั้นมีขยะจำนวนกว่า 2 แสนตัน ที่เกิดจากการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ไม่สมเหตุผลและสิ้นเปลืองเกินเหตุ

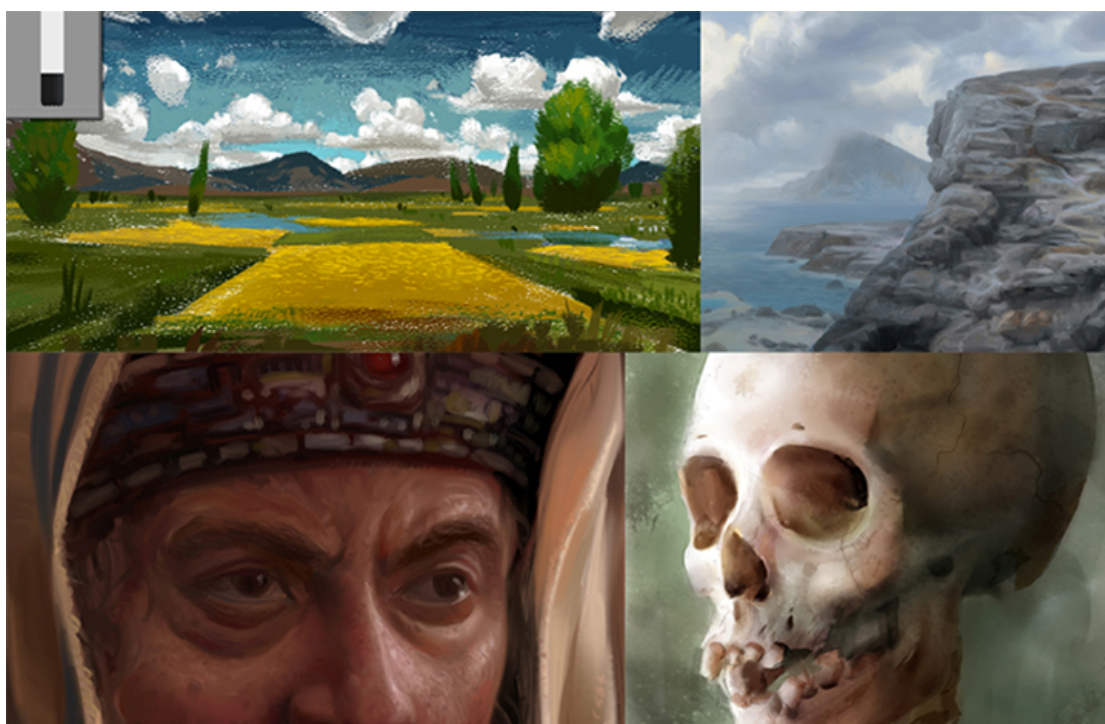
การออกแบบบรรจุภัณฑ์ด้วยภาพวาดดิจิทัล

ภาพวาดดิจิทัลเป็นการสร้างผลงานด้วยองค์ประกอบศิลปะบนพื้นฐานของการออกแบบอย่างหนึ่งด้วยการวาดภาพรูปแบบใหม่ที่อาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อสำคัญในการสร้างผลงานทั้งยังเป็นการสร้างความเป็นเอกภาพการสร้างจุดสนใจและมุมมองทัศนียภาพอุปกรณ์สำคัญในการวาดภาพดิจิทัลได้แก่เครื่องและจอคอมพิวเตอร์ เมาส์ ปากกา แป้นพิมพ์ และโปรแกรมซอฟต์แวร์ ที่ใช้สร้างงานศิลปะโดยโปรแกรมเหล่านี้จะพยายามเลียนแบบการวาดภาพให้เหมือนจริงมีการใช้โครงสร้างสีและอุปกรณ์ที่หลากหลายการวาดภาพดิจิทัลเป็นการสร้างความสมดุล ความกลมกลืนจังหวะ ลายเส้นการซ้ำ การเน้นและสร้างจุดสนใจด้วยมุมมองทางทฤษฎีการรับรู้ที่แตกต่างกันมีประโยชน์ต่อการเก็บรักษามีอายุการใช้งานได้นานและสามารถทำซ้ำได้หลายครั้ง นอกจากนี้ภาพวาดดิจิทัลยังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบันเพราะเป็นภาพที่มีโครงสร้างแน่นอนสีสันมากมายและมีเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบเป็นเทคนิคการวาดภาพที่หลากหลาย (Wang, 2012, p. 21)

ซอฟต์แวร์ภาพวาดดิจิทัลในปัจจุบันสามารถจำลองจังหวะแปร่งและสีในรูปแบบของการวาดภาพแบบดั้งเดิมได้อย่างแนบเนียน เช่น ภาพวาดสีน้ำสีน้ำมันเป็นต้นซึ่งสามารถทำให้ผลงานดิจิทัลที่วาดขึ้นมานั้นสมจริงมากขึ้นทั้งยังมีความสะดวกในการปรับเปลี่ยนแก้ไขหรือคัดลอกได้ตลอดเวลาหากนำมาใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์จะยิ่งทำให้เป็นที่น่าสนใจและสะดวกในการจัดทำเป็นอย่างยิ่ง (Baofeng, 2009, p. 13) ปัจจุบันการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับภาพวาดดิจิทัล

ได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเรื่อย ๆ มีโปรแกรมซอฟต์แวร์เพื่อใช้วาดภาพดิจิทัล เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น Media Topic Application Programs, Digital Image Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Digital Audio Adobe Audition, Apple Garage Band, Digital Video Adobe Premier Pro, Apple Final Cut Pro, และ After Effect เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีโปรแกรมการออกแบบชื่อ Blur's Good Brush ที่มีชื่อเสียงมากใน สาธารณรัฐประชาชนจีนคิดค้นโดย Yang Xueguo ได้รับการพัฒนาจนเป็นรุ่นที่ 7 ซึ่งมี ประสิทธิภาพในการใช้งานที่เสถียรและให้ความรู้สึกลึกสมจริงมากขึ้น โปรแกรมนี้มีเครื่องมือ หลากหลาย รองรับในการวาดภาพลงสีและปรับแต่งภาพได้หลายวิธีด้านโหมคสีสามารถกำหนด ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ง่ายมากไม่ว่าจะการแก้ไขสีสันหรือการปรับภาพให้เข้มข้นหรือจางลงตามที่ ต้องการ

ภาพที่ 2-7 ตัวอย่างภาพวาดดิจิทัล (<http://www.leewiart.com/zhuanti/137685.html>)

Mariusz Kozik คือนักวาดการ์ตูนและนักทฤษฎีศิลปะชาวโปแลนด์ที่มีชื่อเสียงมาก คนหนึ่งผลงานของMariusz ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและมีชื่อเสียงมากในประเทศ โปแลนด์ คือภาพฉากสงครามของกองทหารม้าอูสซาร์แห่งโปแลนด์ ซึ่งเป็นการจำลองภาพ ตามแบบวัฒนธรรมโบราณจากแรงบันดาลใจที่ได้รับความช่วยเหลือจากทหารในวัยเด็ก

ภาพที่ 2-8 ภาพฉากสงครามของกองทหารม้าฮุซซาร์แห่งโปแลนด์ของ Mariusz Kozik 1
(http://slide.games.sina.com.cn/x/slide_21_2255_14271.html#p=2)

ภาพที่ 2-9 ภาพฉากสงครามของกองทหารม้าฮุซซาร์แห่งโปแลนด์ของ Mariusz Kozik 2
(http://slide.games.sina.com.cn/x/slide_21_2255_14271.html#p=15)

Yang Yongliang เป็นนักวาดภาพดิจิทัลที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลงานภาพดิจิทัลของเขาส่วนใหญ่ที่ได้รับความนิยมมาจากภาพวาดฟุ้งกันจินที่กล่าวถึงความสวยงามของธรรมชาติ ผลงานส่วนใหญ่จะเป็นสีขาว-ดำแสดงให้เห็นการสร้างฉากของธรรมชาติหรือภาพสิ่งปลูกสร้างที่ปกคลุมไปด้วยหมอกควันของเมืองคอนกรีตเสริมเหล็ก

ภาพที่ 2-10 ภาพภูมิทัศน์ในโลกแห่งความฝันของ Yang Yongliang

(www.aiweibang.com/yuedu/387506.html)

ปัจจุบันนักออกแบบจำนวนมากได้นำภาพดิจิทัลนำไปประยุกต์สร้างสรรค์ร่วมกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จากการผสมผสานเทคนิคและความฉลาดของคอมพิวเตอร์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักออกแบบ ทำให้ผลงานการออกแบบภาพดิจิทัลมีความหลากหลายบนพื้นฐานหลักการของศิลปะการออกแบบและการรับรู้ทางสายตา อย่างไรก็ตาม โปรแกรมซอฟต์แวร์ที่ใช้เป็นเพียงเครื่องมือการออกแบบหนึ่งที่ทั่วโลกใช้เหมือนกันสิ่งที่ท้าทายการออกแบบคือนักออกแบบจะสามารถนำเครื่องมือเหล่านั้นมาใช้เพื่อสร้างผลงานที่แตกต่างและเป็นรูปธรรมได้อย่างไร เช่น โทรศัพท์มือถือยี่ห้อ XIAO MI ได้นำภาพกระต่ายไปออกแบบเป็นภาพวาดดิจิทัลซึ่งเป็นลวดลายที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสาธารณรัฐประชาชนจีนและถูกนำไปใช้พิมพ์บนพื้นหลังของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ มากมาย เช่น กรอบโทรศัพท์ฯ การออกแบบหน้าปกซีดีในเมืองเซี่ยงไฮ้ เรื่อง Days Of Transcendence ของนักออกแบบชื่อ MO Mo เป็นต้น

ภาพที่ 2-11 กรอบโทรศัพท์จากภาพวาดดิจิทัล

(http://shijue.me/community/photo-details/art53b155678ddf87193603228c_d)

ภาพที่ 2-12 ปกซีดีเรื่อง Days of Transcendence

(http://shijue.me/community/photo-details/stuff513762ab8ddf871629000038_d)

ภาพวาดชาวนาหูเสียน

อำเภอหูเสียน ตั้งอยู่บริเวณที่ราบไม่ไกลจากตัวเมืองซีอาน มณฑลส่านซี สาธารณรัฐประชาชนจีน ทิศใต้ติดกับสวนธรณีศาสตร์ภูเขาซินหลิง ทิศเหนือยาวจรดแม่น้ำเว่ยเหอ มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 1,282 ตารางกิโลเมตร ประชากรที่อาศัยในพื้นที่รวมกว่า 600,000 คน เป็นอำเภอที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศจนได้รับขนานนามว่าเป็น “ดินแดนแห่งภาพวาดจีน” “บ้านแห่งบทกวีจีน” “บ้านเกิดของระบำกลองจีน” และ “เมืองเกิดของเทพมังกร” (Baidu, 2015)

ภาพวาดชาวนา เป็นภาพวาดชนิดหนึ่งที่มีความนิยมนอย่างมากในสาธารณรัฐประชาชนจีน จิตรกรผู้สร้างสรรค์ผลงานคือเกษตรกรหรือชาวนาที่ใช้เวลาว่างจากการทำงาน มาสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดหรือภาพพิมพ์เพื่อผ่อนคลายความเครียดและความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน รูปแบบการวาดภาพจะมีรูปแบบสวยงามสะดุดตา ลายเส้นเกินจริงผิดธรรมชาติ และรูปแบบผลงานคล้ายกับภาพวาดจิตรกรเอกของโลกอย่างท่านปาโบลรูซซ์ปิกัสโซ (Pablo Ruiz Picasso) กล่าวคือ เนื้อหาของภาพวาดจะกล่าวถึงความเป็นนามธรรมตามมุมมองของชาวนา ส่วนใหญ่ประกอบด้วยภาพพิมพ์และภาพวาดเพื่อใช้ในมัสการพระเจ้า เทพประจำประตู รูปปั้นเทพต่าง ๆ ภาพที่อยู่อาศัยหรือภาพที่สื่อถึงความเป็นสิริมงคลอื่น ๆ เช่น รั้วไม้ เตาไฟต้นไผ่ ปลา รวมถึงภาพกาลละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น โดยชาวนาจะวาดลงบนบานประตู หน้าต่าง หรือตามต้นไม้ ซึ่งปัจจุบันได้มีการพัฒนาสืบเนื่องจนเป็นภาพที่วาดบนกระดาษที่แสดงรสชาติศิลปะและเทคนิคตามรูปแบบท้องถิ่นที่แข็งแกร่ง นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 เป็นต้นมา ภาพวาดชาวนาค่อย ๆ ก่อตัวจนกลายเป็นภาพวาดที่มีชื่อเสียงมากในสาธารณรัฐประชาชนจีนในฐานะเป็นภาพที่สอดแทรกแนวคิดตามแบบวิถีชีวิตของชาวนา ในสมัยนั้นพื้นที่ที่มีชื่อเสียงด้านการวาดภาพชาวนา ได้แก่ อำเภอหูเสียนมณฑลส่านซี อำเภอหย่งเฟิงเมืองเจียงซี อำเภออานไช อำเภอเจียงซูเปย์ อำเภอฉีวเหอ เขตจินชานเมืองเซียงไห่ เป็นต้น จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2014 ที่ผ่านมา ภาพวาดชาวนาเหล่านี้ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ จากหน่วยงานของรัฐบาลจีน ซึ่งภาพวาดบางส่วนยังได้รับการขนานนามจากกระทรวงวัฒนธรรมจีนว่าเป็นผลงานมรดกที่แสดงภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมได้อย่างเยี่ยมยอด (Baidu, 2015)

ภาพวาดชาวนาหูเสียนเกิดขึ้นครั้งแรกตั้งแต่ในปี ค.ศ. 1958 จากฝีมือของเกษตรกรในพื้นที่แค่ไม่กี่ 10 คน รูปแบบของภาพวาดมีแรงบันดาลใจมาจากระบวนการสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของตนเองที่ประกอบอาชีพเป็นชาวนาและขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในยุคนั้นเนื้อหาของภาพเต็มไปด้วยความเข้มแข็งความเรียบง่ายการมองโลกในแง่ดีและแสดงให้เห็นความชัดเจนความมั่นใจพลังและความกระตือรือร้นที่แฝงอยู่ในภาพภาพวาดชาวนาหูเสียนมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นแตกต่างจากภาพวาดชาวนาในพื้นที่อื่น ๆ

กล่าวคือ ภาพวาดชาวนาหู้เสียนจะมีฉากที่ดูเรียบง่าย สะอาด ไม่ซับซ้อนแต่อุดมไปด้วยจินตนาการ โรแมนติก (Romantic) ความเอื้ออาทร ความอ่อนน้อมถ่อมตนและมีเทคนิคการตกแต่งภาพได้อย่างสร้างสรรค์ ปัจจุบันภาพวาดชาวนาหู้เสียนได้รับความสนใจและได้รับคำชมเชยที่ดีจากนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศว่าเป็นภาพที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดได้อย่างชัดเจนและทำให้ผู้พบเห็นได้เห็นถึงความจริงใจที่จิตรกรสื่อความจนสามารถขยายศิลปวัฒนธรรมการวาดภาพประเภทนี้ไปอย่างกว้างขวางจนมีจิตรกรผู้สร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นมากกว่า 2,000 คน ภาพวาดชาวนาหู้เสียนมีวิวัฒนาการมาจากศิลปะการตัดกระดาษจีนจิตรกรรมฝาผนังภาพวาดเทวดา ภาพวาดตามบานประตูภาพประชาสัมพันธ์ภาพสีฝุ่นภาพวาดน้ำหมึกภาพตกแต่งภาพการ์ตูนภาพพิมพ์การเย็บปักถักร้อย และศิลปะประเภทอื่น ๆ ของชาฮั่น (คนจีนแผ่นดินใหญ่) ในสมัยก่อนจนถึงในยุคปัจจุบันที่จิตรกรได้เพิ่มเติมอารมณ์ให้กับภาพวาดด้วยภาษาศิลป์ที่มีสุนทรียะผ่านทางระดับสายตาที่เรียบง่าย องค์ประกอบในการวาดภาพสำคัญอยู่ที่ตัวละครที่ใช้สื่อความงดงามของธรรมชาติประกอบด้วยคนสัตว์ต้นไม้ ดอกไม้เป็นต้น เสน่ห์ของภาพอยู่ที่องค์ประกอบของภาพดูกระชับ แต่เต็มเปี่ยมด้วยจินตนาการและให้ความสำคัญในการใช้โครงสร้างสีเส้นที่สะดุดตา ดูโดดเด่นแต่สง่างามจากการใช้แม่สี เช่น สีแดง สีน้ำเงิน เป็นต้น ลายเส้นที่ใช้วาดมักมีรูปแบบเกินจริงเพื่อให้ภาพวาดมีการแสดงผลที่มั่นคงด้านการตกแต่งภาพจะเป็นรูปแบบภาพดูที่อบอุ่นแสดงนามธรรมดูเรียบง่ายแต่มีความหมายละเอียดอ่อนซึ่งเป็นการผสมผสานเทคนิคการวาดภาพได้อย่างวิเศษเยี่ยมยอด ถือได้ว่าภาพวาดชาวนาหู้เสียนเป็นเสมือนศิลปะจารึกที่บันทึกภาพกิจกรรมการใช้แรงงานในการผลิตของชาชนบทด้วยภาพฉากหลังที่มีรายละเอียดงดงามและมีชีวิตชีวา มาจากประสบการณ์ชีวิตจริง ทั้งยังเป็นนิยายที่มีเนื้อหาแสดงสีสันทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้านได้อย่างอบอุ่น ทำให้ได้ผลงานที่โดดเด่น ไม่จำเจตามแบบวิถีชีวิตที่คุ้นเคยและเผยให้เห็นจิตวิญญาณทางศิลปะอย่างแข็งแกร่ง ทั้งหมดล้วนแสดงให้เห็นการสร้างสรรคผลงานทางศิลปะจากจิตวิญญาณ โดยผลงานเหล่านี้ไม่เพียงแต่ยังรักษาศิลปะพื้นบ้านแบบดั้งเดิม แต่ยังสามารถดูซึมและผสมผสานรูปแบบเทคนิคของการวาดศิลปะร่วมสมัยได้อย่างน่าอัศจรรย์ (Baik, 2015)

ภาพที่ 2-13 จิตรกรภาพวาดชาวนาที่มีชื่อเสียง เจินหวางจิงหลง

(<http://baike.baidu.com/view/4566809.htm>)

จิตรกรภาพวาดชาวนาผู้เขียนที่มีชื่อเสียงมากจนได้รับขนานนามว่าเป็นปาโบล รุยซ์ ปีกัสโซ (Pablo Ruiz Picasso) และอ็องรี มาติส (Henri Matisse) แห่งตะวันออกคือ เจินหวางจิงหลง (Ceng Wangjinglong) ท่านเกิดในปี ค.ศ. 1933 ที่ชุมชนเจินปิงอำเภอหูเหลียนมณฑลส่านซีในปี ค.ศ. 1979 เจินหวางจิงหลงเริ่มวาดภาพชาวนาและเป็นต้นฉบับของจิตรกรภาพวาดชาวนาในสมัยนั้น โดยภาพวาดที่สำคัญที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ท่านเป็นอย่างมาก ได้แก่ ภาพการเก็บเกี่ยว พุทราแดงและภาพบดเต้าหู้ (Baidu, 2015)

รูปแบบทางศิลปะ

ภาพวาดชาวนาผู้เขียนแสดงเทคนิคที่เด่นชัดตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ ภาพวาดประกอบด้วยสีสดใส เช่น สีแดง สีเขียว เป็นต้น มีความหมายลึกซึ้งที่สื่อความหมายของ ความสวยงามตามธรรมชาติและท้องถิ่นแสดงให้เห็นบทบาทวิถีชีวิตของชาวนาที่เหมือนจริง รวมทั้งสะท้อนให้เห็นความกระตือรือร้นและความสนุกสนานจากการละเล่นท้องถิ่น แสดงให้เห็นเอกลักษณ์ตามศิลปะพื้นบ้านของชาวนา ด้วยเทคนิค “การเขียนภาพด้วยมือเปล่า” เนื้อหามุ่งเน้น ความสนุกสนานขบขัน แต่เนื้อหาที่อยู่ในภาพวาดอาจไม่ใช่เรื่องจริงที่เคยเกิดขึ้นทั้งหมด เพราะ

บางสิ่งเกิดจากจินตนาการหรือแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นในขณะนั้นในระยะยาวภาพวาดชานาหู่เสียน ซึ่งเป็นศิลปะพื้นบ้านของชนชาติ จะได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมให้คนอยากเข้ามาติดตามเพราะเป็นการสร้างสรรค์งานที่มีรูปแบบเป็นของตนเองและมีคุณสมบัติความโดดเด่นทางศิลปะ ภาพผู้บันทึก จิตรกรผู้วาดคือ Liu Zhide เป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงการจดบันทึกหนังสือของคนเก่าในสมัยก่อน หากหลังดูเรียบร้อยแล้วภาพรวมของภาพให้ความรู้ที่ลึกซึ้งจริงและเป็นภาพคุณค่าในสังคมสมัยนั้น (Baiké, 2015)

ภาพที่ 2-14 ภาพผู้บันทึกของ Liu Zhide (<http://baike.baidu.com/view/288126.htm>)

พัฒนาการของภาพวาดชานาหู่เสียน

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1958 จนถึงปัจจุบันภาพวาดชานาหู่เสียนได้ก้าวผ่านความผันผวนของโลกมากกว่าครึ่งศตวรรษในปี ค.ศ. 2008 ภาพวาดชานาหู่เสียนได้ฉลองครบรอบ 50 ปี และได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงวัฒนธรรมจีนในฐานะเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีชื่อเสียงซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภาพวาดชานาหู่เสียน คือความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติยศของคนฮั่นซีเสมอมา โดยสามารถแบ่งพัฒนาการตามยุคสมัยได้เป็น 3 ยุค ดังนี้ (Baiké, 2015)

1. ยุคแรกเกิดจากความสมจริงของวิถีชีวิตพื้นบ้าน

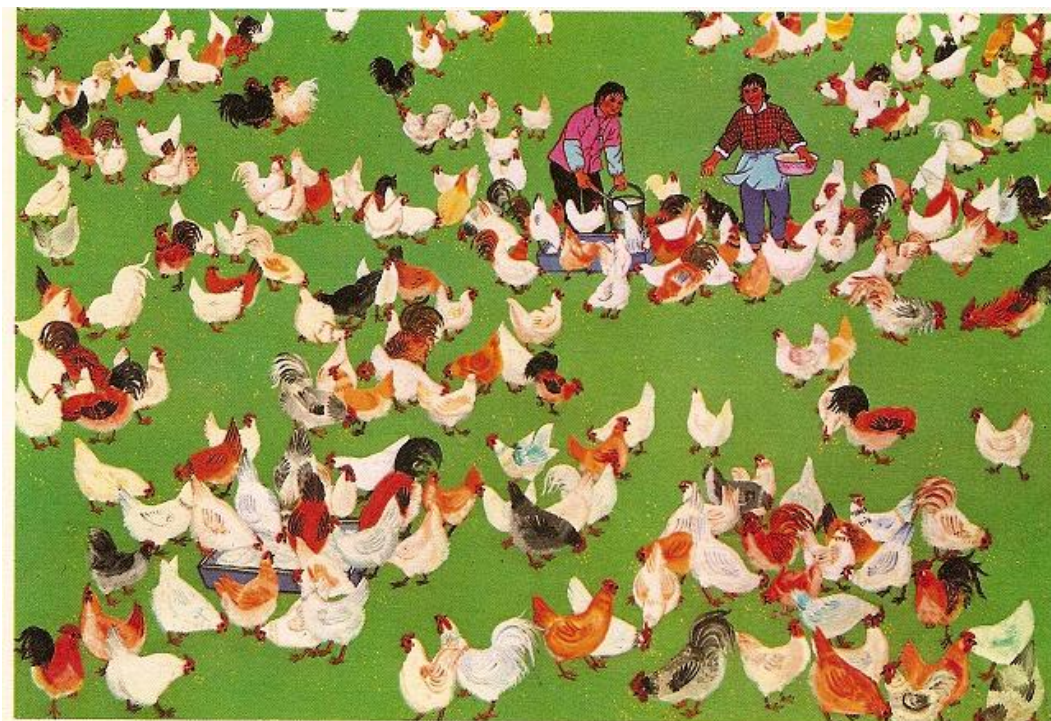
ภาพวาดชวานาหู้เสียนมีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานเกิดจากการนำจิตรกรรมพื้นบ้านมาผสมผสานกับบทละครรูปแบบสังคมวัฒนธรรม กาลละเล่นและประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น โดยสิ่งที่สามารถแสดงให้เห็นร่องรอยของศิลปะโบราณได้ดีที่สุดคือนับตั้งแต่อำเภอหู้เสียนบุคคลค้นพบเครื่องมือหินเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องสัมฤทธิ์ต่าง ๆ

ปี ค.ศ. 1958 รัฐบาลได้เข้ามาสนับสนุนให้ชาวบ้านใช้เวลาว่างจากการทำงานมาสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นไปในรูปแบบที่งดงามซึ่งถือเป็นยุคแรกของภาพวาดชวานาหู้เสียนในสมัยนั้นมีจิตรกรรมฝาผนังเกิดขึ้นเต็มเมืองสองข้างทางถนนเปรียบเสมือนห้องแสดงนิทรรศการศิลปะที่มีความเป็นธรรมชาติและเป็นศูนย์รวมดวงตาทุกคู่ จนได้รับการชื่นชมจากคนต่างถิ่นว่าชวานาหู้เสียนเป็นชาวชนบทที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้นในการทำงานสูงมาก จนศาสตราจารย์แห่งสถาบันวิจิตรศิลป์เมืองซีอานและนักทฤษฎีศิลปะได้กล่าวเหมือนกันว่าภาพวาดชวานาหู้เสียนเป็นศิลปะที่แสดงความเรียบง่ายของการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นและมีความโรแมนติกสะท้อนให้เห็นรูปแบบศิลปะพื้นบ้านอย่างเข้มข้น ซึ่งภาพวาดนี้เป็นเหมือนการดูที่สร้างขึ้นเพื่อผ่อนคลายความเครียดให้แก่ผู้วาดและเป็นการสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้พบเห็นทั้งยังสื่อที่ใช้แสดงตัวตนทางความรู้สึกและแรงบันดาลใจอย่างงดงามที่มีคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ที่สูงส่ง

ในปี ค.ศ. 1958-1970 ภาพวาดชวานาหู้เสียนส่วนใหญ่จะสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ สภาพบ้านเรือน วิถีชีวิต ไปจนถึงความอึดอัดขัดสนของคนในสมัยนั้น เทคนิคการวาดภาพมีพื้นฐานมาจากความเป็นจริงและความสดใสของตัวละครในภาพ ไม่ว่าจะเป็นคนสัตว์หรือต้นไม้ โครงสร้างภาพวาดจะเน้นความเรียบง่ายเสริมสร้างจินตนาการด้วยการใช้เส้นตัดกันอย่างสีแดง สีเขียวซึ่งทำให้ภาพวาดแสดงผลออกมาเป็นภาพที่น่าดูและน่าติดตาม เช่น ภาพบ่อปลาชุมชน ภาพฟาร์มไก่ ภาพฤดูเก็บเกี่ยว และภาพที่ราบสูง เป็นต้น

ภาพที่ 2-15 ภาพบ่อปลาชุมชน (<http://www.cul-studies.com/index.php?m=content&c=index&a=show&catid=39&id=237>)

ภาพที่ 2-16 ภาพฟาร์มไก่ (<http://www.cul-studies.com/index.php?m=content&c=index&a=show&catid=39&id=237>)

ภาพที่ 2-17 ภาพฤดูเก็บเกี่ยว (<http://www.22ab.com/html/hficdj/>)

ภาพที่ 2-18 ภาพที่ราบสูง (<http://www.22ab.com/html/hfiiidj/>)

ในปี ค.ศ. 1970-1980 ภาพวาดชาวนาหูเสี้ยนได้รับคำแนะนำและคำปรึกษาจากจิตรกรที่ชำนาญการด้านความหมายและรูปแบบศิลปะพื้นฐานในการวาดภาพ ทำให้องค์ประกอบและแบบจำลองตัวละครของภาพในสมัยนี้มีความถูกต้องชัดเจนตามแบบธรรมชาติและอุดมการณ์ในสังคมเมืองทั้งด้านความสูงความใหญ่และความหมายแฝงที่ครบถ้วนภายใต้คำแนะนำในการสร้างสรรค์ผลงานที่เรียบง่ายด้วยองค์ประกอบศิลป์ที่ว่า“เป็นความทรงจำเหมือนจริงและต้องมีอุดมการณ์” ทำให้ภาพวาดชาวนากลายเป็นมรดกทางศิลปะที่ล้ำค่าแก่การสะสมเพราะสะท้อนให้เห็นฉากหลังของสภาพชีวิตความอุดมคติของชาวนาจีนในชนบท ทั้งยังแสดงให้เห็นกระบวนการทางประวัติศาสตร์ของเกษตรกรและท้องถิ่นที่สอดคล้องแนวคิดทางวัฒนธรรมและสังคมในสมัยนั้นให้เห็นได้อย่างชัดเจน

ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1973 สาธารณรัฐประชาชนจีนได้จัดนิทรรศการแสดงผลภาพวาดในพิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งชาติของจีนหัวข้อ “นิทรรศการภาพการ์ตูนและภาพวาดจีนแห่งชาติ” ในนิทรรศการนั้นภาพวาดชาวนาหู้เสียนได้รับเกียรติให้เข้าร่วมจัดแสดงในนิทรรศการนี้ด้วยถือเป็นภาพวาดที่มีความงดงามตามหลักสุนทรียศาสตร์และได้รับคำชมเชยจากประชาชนที่เข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก จึงทำให้กระทรวงวัฒนธรรมจีนตัดสินใจนำภาพเหล่านี้ไปจัดแสดงอีกครั้งในอีก 8 เมืองใหญ่ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และในปี ค.ศ. 1974 Central Studio of News Reels Production ได้ลงทุนก้อนใหญ่เพื่อจัดทำภาพยนตร์สารคดีเรื่อง “ภาพวาดชาวนาหู้เสียนในวันใหม่”

ในปี ค.ศ. 1974-1977 กระทรวงวัฒนธรรมจีนร่วมกับสมาคมคนจีนเพื่อมิตรภาพกับต่างประเทศ ได้นำภาพวาดชาวนาหู้เสียนไปจัดแสดงในประเทศญี่ปุ่น อเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา อังกฤษ สวีเดน ฝรั่งเศส สกอตแลนด์ เดนมาร์ก และประเทศอื่น ๆ พร้อมทั้งตัวแทนศิลปินผู้วาดภาพชาวนาหู้เสียนคือ LI Feng Lan และตัวแทนอีก 6 คน เข้าเยี่ยมชมในแต่ละประเทศด้วย

ในปี ค.ศ. 1976 รัฐบาลจีนได้ลงทุนกว่า 2 ล้านหยวน เพื่อสร้างพิพิธภัณฑ์ภาพวาดชาวนาครั้งแรกของประเทศ (เนื้อที่ภายใน 7,388 ตารางเมตร) ต่อมาในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1973 ถึงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1974 ได้มีการนำภาพวาดชาวนาหู้เสียนกว่า 140 ภาพ ไปจัดแสดงในเมืองฮาร์บิน เหม่เฟย เซียงให้ หนานหนิง กุหนิง อู๋มู่จิ ไท่หยวน และซีอาน ในระยะเวลา รวมกว่า 8 เดือนนี้ ได้มีผู้เข้าร่วมชมนิทรรศการมากกว่า 2 ล้านคน ซึ่งถือเป็นความสำเร็จครั้งยิ่งใหญ่ในการจัดนิทรรศการ

ในยุคต้นของภาพวาดชาวนาหู้เสียนนี้เองที่สัญลักษณ์ทางศิลปะของภาพวาดชาวนาหู้เสียนได้ปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรกซึ่งถือเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนในปัจจุบัน เทคนิคการวาดภาพจะใช้ลายเส้นเดี่ยวและความเรียบง่ายเป็นหลักองค์ประกอบของภาพครบถ้วน สีสันฉูดฉาดแบบจำลองของตัวละครถูกแสดงออกอย่างบริสุทธิ์แต่มีเนื้อหาที่เกินจริงแสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์และจริงใจแบบพื้นบ้านและมีจุดเด่นคือสะท้อนเอกลักษณ์แบบชนบทได้อย่างชัดเจนในเวลานั้นยังมีการนำภาพวาดชาวนาหู้เสียนมาทำเป็นแสตมป์และภาพวาดมงคลต่าง ๆ ซึ่งมีการตีพิมพ์และวางจำหน่ายทั่วสาธารณรัฐประชาชนจีน จากผลกระทบและการปลุกปั้นภาพวาดชาวนาหู้เสียนของหน่วยงานรัฐบาลทำให้ภาพวาดนี้กลายเป็นกิจกรรมภาพวาดชาวนาที่เผยแพร่ไปทั่วสาธารณรัฐประชาชนจีนจนสามารถกล่าวได้ว่าถ้าไม่มียุคต้นที่ภาพวาดชาวนาได้รับการยกระดับได้อย่างยอดเยี่ยมอาจจะไม่มีอนาคตที่รุ่งโรจน์ซึ่งชาวลาวจวบจนทุกวันนี้

2. ยุคกลางการฟื้นฟูผลงาน

ในปี ค.ศ. 1978 ได้มีการจัดประชุมเพื่อเปิดหนทางการพัฒนาอาชีพการวาดภาพชาวนาให้แพร่หลายในวงกว้าง จากการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ทำให้ศิลปะการวาดภาพชาวนาในยุคนี้ได้รับการฟื้นฟูจากเดิมในหลายรูปแบบทั้งยังมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นต่อมาในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1979 ผู้นำชุมชนและหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องในอำเภอหู่เสียนได้ร่วมกันเรียกร้องให้กระทรวงวัฒนธรรมจีนดำเนินการเปิดอบรมการเรียนการสอนให้เกิดจิตรกรภาพวาดชาวนาให้มากขึ้น เรียกได้ว่าเป็นช่วงแห่งการปลดปล่อยแนวคิดและเป็นการเรียกร้องเพื่อท้องถิ่นอย่างกล้าหาญ ทำให้ในสมัยนั้นภาพวาดของชาวนามีการสะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมของการปฏิรูปแผ่นดิน โดยการอบรมในครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 2,002 คน

ในปี ค.ศ. 1980 สมาคมภาพวาดชาวนาหู่เสียนได้จัดสัมมนาหัวข้อ “ทฤษฎีการวาดภาพชาวนา” โดยได้เชิญแขกผู้มีเกียรติจากสมาคมศิลปินผู้เชี่ยวชาญทางศิลปะแขนงต่าง ๆ และจิตรกรด้านการวาดภาพชาวนากว่า 40 คน มาเข้าร่วมสัมมนา เนื้อหาสัมมนากล่าวถึงการเผยแพร่สืบต่อและการพัฒนาศิลปะพื้นบ้านภาพวาดชาวนาโดยการสัมมนาในครั้งนี้ได้มีการอภิปรายข้อมูลในเชิงลึกและมีเนื้อหารุนแรงชี้ให้เห็นทิศทางการพัฒนาภาพวาดชาวนาหู่เสียนในยุคใหม่และแนวทางการฟื้นฟูศิลปะประเภทนี้ตลอดจนแนวทางการพัฒนาภาพวาดชาวนาหู่เสียนให้อยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างแข็งแกร่งมีการรวบรวมและจัดการข้อมูลด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านไม่ว่าจะเป็นการตัดกระดาษจีนการเย็บปักถักร้อยและงานผ้าต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนรุ่นใหม่ๆ ได้ซึมซับศิลปหัตถกรรมในสมัยอดีตรวมถึงได้มีการจัดการอบรมการสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดชาวนามีประสิทธิภาพโดยมีศิลปินที่มีฝีมืออายุ 60-70 ปี เข้าร่วมอบรมเป็นจำนวนมากในขณะเดียวกันมีวัยรุ่นหนุ่มสาวที่มีความรู้ความสนใจเข้าร่วมเป็นจำนวนมากเช่นเดียวกันการเรียนการสอนในครั้งนี้ได้เป็นการเติมพลังและก่อให้เกิดพื้นที่ในการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงามนี้สืบไปนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา เมื่อการสร้างสรรค์ภาพวาดชาวนาเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ทำให้ภาพวาดชาวนาแสดงถึงวิถีชีวิตชาวนาที่เหมือนจริงมีเอกลักษณ์ตามแบบประเพณีพื้นบ้านที่โดดเด่นมีความงดงามและกลั่นอายความเรียบง่ายในชนบท Liu Qunhan ได้กล่าวในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาการวาดภาพชาวนาหู่เสียนรุ่นเก่าว่าภาพวาดชาวนาหู่เสียนเป็นเหมือนสิ่งสูงส่งคู่สานซึ่งจากความทุ่มเท ความภูมิใจความอ่อนโยนและความงดงามที่ปรากฏบนภาพวาดเปรียบเสมือนเงาแห่งอารยธรรมและวิถีชีวิตที่แข็งแกร่งของชาวนาในหู่เสียน

ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1988 กระทรวงวัฒนธรรมและทรัพยากรมนุษย์จีนได้ยกย่องและสถาปนาอำเภอหู่เสียนให้มีฐานะเป็น “ท้องที่แห่งภาพวาดชาวนาร่วมสมัย” ในปี ค.ศ. 2011

กระทรวงวัฒนธรรมได้มอบรางวัล“ศิลปะและวัฒนธรรมจีนดีเด่นประจำปี ค.ศ. 2011-2013” ให้แก่อำเภอหู่เสียน

เมื่อเปรียบเทียบการสร้างสรรคผลงานในปัจจุบันในกับช่วงยุคศตวรรษที่ 50-60 พบว่า ภาพวาดชาวนาหู่เสียนมีรูปแบบและเทคนิคด้านการวาดภาพใหม่ ๆ ที่หลากหลายเพิ่มขึ้นด้วยเช่น ภาพวาดที่ได้ไปจัดแสดงในต่างประเทศ ชื่อภาพวาดเพื่อนบ้านของ Luo Zhijian ที่ใช้เทคนิคการสร้างสรรคแบบสามมิติ มีการลงสีฉากหลังให้ดูมีมิติ รวมทั้งมีการคำนึงองค์ประกอบของแสงและเงาได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ภาพที่ 2-19 ภาพเพื่อนบ้าน (<http://www.mask9.com/node/118941>)

นอกจากนี้ยังมีภาพผลงานของ Wang Jing Long ที่มีโครงสร้างแปลกตาและเนื้อหาเกินจริง ได้แก่ ภาพควีนีวและภาพการตีกลองในฤดูเก็บเกี่ยวเป็นต้น จนได้รับขนานนามจากสื่อท้องถิ่นในประเทศนั้นว่าท่านเป็น“ปิกัสโซของจีน”

ภาพที่ 2-20 ภาพจู๊ว (http://wenku.baidu.com/link?url=v08caIFkuCEZ6da-XqP4GIdTpiW3UwIS4gB1h4d3L1UwhNYTG7IG283F7zN_smooXRyUQJsNF70IaUEsDjYPRJkksscQ5TGYbafN8YX4qhS)

ภาพที่ 2-21 ภาพการตีกลองในฤดูเก็บเกี่ยว

(http://news.hsw.cn/system/2016/0105/344164_2.shtml)

ภาพวาดชาวนาผู้เกี่ยวในเวลานี้ได้ดูดซึมเทคนิคทางศิลปวัฒนธรรมมาจากการตัดกระดาษจีนหุ่นเงาและการ์ตูนแรกเริ่มจิตรกรผู้วาดภาพให้ความสำคัญกับมิติของภาพวาดด้วยผสมผสานการวาดภาพตามแบบจีนโบราณและเทคนิคแบบตะวันตกทำให้ภาพวาดชาวนาผู้เกี่ยวในยุคนี้กลายเป็นภาพวาดที่ทันสมัยและมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในเชิงบวก ดังจะเห็นได้จากภาพวาดของ Yan Yuzhen ที่มีผลงานชิ้นเอกชื่อ ภาพกระต่ายกินผักกาด ตกแต่งภาพด้วยการเน้นสีสันภาพสื่อให้เห็นเนื้อหาที่เป็นนามธรรมมีลักษณะเสมือนจริง สื่อนัยทางด้านจิตวิญญาณและอารมณ์ความรู้สึกของจิตรกรที่เกิดขึ้นระหว่างวาดภาพ

ภาพที่ 2-22 ภาพกระต่ายกินผักกาด (<http://www.farmerpainting.net/showzuopin.asp?id=227>)

3. ยุคปัจจุบันการค้นหาค้นหาเทคนิคใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาเป็นรสนิยมทางศิลปะ

ในปี ค.ศ. 2000 ทีมงานจิตรกรผู้วาดภาพชาวนาหูเสียนได้ขยายตัวไปมากกว่า 2,100 คน จิตรกรผู้เป็นกระดุกสันหลังหรือแกนหลัก 200 กว่าคน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวาดภาพชาวนาหูเสียน 20 คน รวมผลงานการสร้างสรรค์ผลงานในยุคนี้มากกว่า 30,000 ชิ้น ซึ่งในจำนวนนั้นมีภาพวาดจำนวนกว่า 1,200 รูป ที่ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณในประเทศมี 600 กว่าภาพ ได้รับการเก็บรวบรวมไว้ในพิพิธภัณฑ์ระดับชาติและท้องถิ่นและมี 18,700 กว่าภาพ ได้จัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์ นอกจากนี้ภาพวาดชาวนาหูเสียนยังเป็นของสะสมอันทรงคุณค่าในต่างประเทศกว่า 68 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และอื่น ๆ ทั้งนี้มีจิตรกรผู้วาดภาพชาวนาหูเสียนจำนวน 28 ท่าน ได้เดินทางไปให้คำแนะนำบรรยายจัดนิทรรศการและการแสดงภาพในต่างประเทศกว่า 35 ครั้ง

ในยุคประวัติศาสตร์ใหม่หลังจากที่ภาพวาดชาวนาหูเสียนได้รับคำแนะนำให้มุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างศิลปะด้านความรู้และทฤษฎีพื้นฐานของการศึกษาคำยวิธิการเหนี่ยวนำแรงบันดาลใจทำให้จิตรกรรุ่นใหม่ค้นพบเทคนิคการวาดภาพที่ตนเองชอบถ่ายทอดออกมาผ่านลายเส้น สี สัน

ความหมายแฝงและจุดแข็งที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน จากการเรียนการสอนในครั้งนี้นักภายใต้หลักทฤษฎีว่า “ทุกคนคือศิลปิน” เป็นการส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายและรูปแบบที่เป็นอิสระสะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัยและรูปแบบของผู้วาดภาพ ซึ่งถือเป็นวิธีการพัฒนารูปแบบศิลปะทางอัตนัยที่แข็งแกร่งไม่ว่าจะเป็นด้านการแสดงความเป็นสิริมงคลการแสดงอารมณ์ประสบการณ์ชีวิตไปจนถึงการสะท้อนยุคสมัย

ปัจจุบันการเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณค่าของการลิ้มรสเสน่ห์ความงามของภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยนได้กลายเป็นศิลปะพื้นบ้านที่แสดงเอกลักษณ์และเป็นสิ่งเชิดหน้าชูตาด้านศิลปวัฒนธรรมของมณฑลซานซีที่สร้างเกียรติยศและความภาคภูมิใจให้แก่คนในพื้นที่เสมอมา แต่ทว่าภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยนในปัจจุบันยังประสบกับปัญหาอย่างมากมาเพราะสถานการณ์และกลยุทธ์ทางการตลาดในสมัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้ผลิตผลภาพวาดจีนภาพสีน้ำมัน ไปจนกระทั่งภาพวาดนามธรรมรูปแบบตะวันตกที่ทันสมัยด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาทำซ้ำภาพวาดหรือตกแต่งภาพวาดได้ดีขึ้น ทำให้ภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยนได้สูญเสียเอกลักษณ์ความเป็นตัวตน มีราคาของภาพวาดและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจลดลง ทีมงานจิตรกรผู้สร้างสรรค์ภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยนหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องถูกทิ้งร้างหรือชาวนาหู้เลี่ยนได้เข้าเมืองไปหางานทำ ทำให้คนรุ่นหลังได้เสียโอกาสในการชื่นชมและเข้าใจวิถีชีวิตในอดีตที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในปัจจุบัน

องค์ประกอบทางศิลปะของการวาดภาพชาวนาหู้เลี่ยน

มนุษย์รับรู้ความสวยงามของภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยนแตกต่างกันไปตามอารมณ์ ทัศนียภาพ ความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของสังคมในสมัยนั้น รูปแบบภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยนที่คนส่วนใหญ่รับรู้โดยทั่วไปก็จะมีลักษณะการวาดภาพที่พรรณนาเหตุการณ์เกินจริงมุ่งเน้นไปที่การแสดงออกทางกายภาพเน้นการใช้สีตัดกันบนพื้นฐานของการแสวงหาความกลมกลืนและความสมดุลที่ปรากฏลายเส้นที่ใช้มีความกระชับและดูลื่นไหล โครงสร้างภาพหลากหลายและเน้นการตกแต่งองค์ประกอบภาพจากมุมมองการกระจายแสงและการมองภาพลงมาจากด้านบนด้านข้างด้านหลังเป็นต้น สาเหตุที่ทำให้ภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยนมีรูปแบบดังกล่าวสืบเนื่องมาจากวิถีชีวิตที่พึ่งพิงธรรมชาติ ความกระตือรือร้น และความพึงพอใจของตนเองเป็นส่วนใหญ่ของชาวนาหู้เลี่ยนในพื้นที่ทำให้ชาวนาหู้เลี่ยนเกิดแรงบันดาลใจในการขับเคลื่อนรูปแบบการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพมากขึ้นตามจินตนาการด้วยการบิดเบือนรูปทรงพรรณนาก่อร่างให้อารมณ์เกินจริงเพื่อจัดการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวในชีวิตจริงให้ตรงดังที่คาดหวังทำให้ภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยนกลายเป็นภาพสะท้อน

ความงามผ่านหยาดเหงื่อแรงงานของเกษตรกรได้อย่างมีชีวิตชีวา คือบทเพลงแห่งความสุขที่ถ่ายทอดอารมณ์ของชาวนา และเป็นภาพแห่งอ้อมกอดอันอบอุ่นของมนุษย์กับธรรมชาติ โดยองค์ประกอบและเทคนิคของการวาดภาพชาวนาผู้เสียนสามารถแบ่งเป็นหัวข้อ ได้ดังนี้ (Duan, 2010, p. 6)

1. เทคนิคการวาดภาพ

1.1 ลายเส้นเป็นพื้นฐานสำคัญของการงานศิลปะทุกชนิด “ลายเส้นเดี่ยวและเส้นแบน” เป็นเทคนิคการวาดภาพชาวนาผู้เสียนที่โดดเด่นในสมัย 60-70 ปีก่อน ซึ่งคงได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในปัจจุบันวิธีการวาดภาพชาวนาผู้เสียนจะเป็นการวาดภาพตามแบบจำลองหรือจินตนาการอย่างไม่มีตรรกะที่ซับซ้อน มันคือการกลั่นกรองความคิดและแรงบันดาลใจมาจากสมองในเวลานั้นเพื่อสร้างมาตรฐานของรูปทรงเรขาคณิตและโหมคกราฟิกอื่น ๆ จากประสบการณ์ความงามที่ได้พบหรือความงามตามหลักจิตวิทยา โดยแค่คำนึงถึงหลักความสวยงามเป็นที่ตั้งเท่านั้น

1.2 แสงและเงาเป็นเทคนิคการวาดภาพที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะสร้างความแตกต่างระหว่างรูปและฉากหลัง การวาดภาพตามหลักแสงและเงาของภาพวาดชาวนาผู้เสียนประยุกต์มาจากการตัดกระดาษจีนเป็นเหมือนแบบจำลองการสร้างภาพบนพื้นที่ว่างในกระดาษโดยไม่ใช้มีดหรือปากกาแต่ใช้น้ำหนักคล้ายการแกะสลักแบบง่าย ๆ ลงไปบนภาพเพื่อให้ภาพแสดงมิติออกมาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ถือเป็นการเพิ่มเติมรายละเอียดหรือชดเชยการแสดงผลในภาพรวมที่ไม่เพียงพอถึงแม้ว่าเราจะมองไม่เห็นสีหน้าท่าทางของคนหรือสัตว์ที่อยู่ในภาพ แต่สามารถคาดเดาอารมณ์ได้จากน้ำหนักของแสงและเงาในขณะนั้น

2. สี

สีบนวัตถุส่วนใหญ่ที่ปรากฏในภาพวาดจะเป็นการใช้สีที่บริสุทธิ์และแม่สีต่าง ๆ มาผสมและกระจายสีให้ดูซับซ้อน เช่น ภาพแม่ไก่ จิตรกรจะลงสีบนตัวไก่ด้วยสีดินสอสีประมาณ 5-6 สี ซึ่งสีที่ใช้นั้นส่วนใหญ่เป็นสีที่ไม่ควรใช้บนแม่ไก่ เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกัน จากความขัดแย้งของการใช้สีสีนี้ ทำให้รับรู้ถึงความสับสนหรือการแสวงหาความสวยงามในชีวิตของจิตรกรในขณะนั้นก็เป็นได้ นอกจากนี้ยังพบว่าสีของภาพวาดชาวนาผู้เสียนยังได้รับอิทธิพลมาจากการวาดภาพสีน้ำด้วย

3. รูปแบบภาพวาด

ภาพวาดชาวนาผู้เสียนมีเอกลักษณ์พื้นถิ่นที่เข้มข้นด้วยฉากหลังที่เน้นกล่าวถึงความอดทนของชาวนาการสื่อสารข้อมูลวิถีชีวิตที่เกิดขึ้นในชนบทภูมิทัศน์ธรรมชาติที่กว้างใหญ่บนที่ราบ ความรื่นเริงบันเทิงใจของเกษตรกรในภาคเหนือ ความงดงามตามรูปแบบศิลปะพื้นบ้าน สะท้อนวัฒนธรรมประเพณีกาลละเล่นอันดีงาม และความเป็นสิริมงคลในยุคนั้น

4. เอกลักษณ์เฉพาะ

คุณสมบัติเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของภาพวาดชานาหู่เสียน ได้แก่ อุปกรณ์ วัสดุ และการผสมผสานเทคนิคการวาดภาพจีนด้วยสีน้ำ โดยอุปกรณ์หลักที่จิตรกรใช้วาดภาพคือ พู่กันจีน หมึก สีน้ำ และกระดาษ ผสมผสานเทคนิคการวาดด้วยการตั้ง การเจาะ และการพิมพ์ตามแนวคิดของตน ภาพวาดโดยรวมจะมีขั้นตอนมาจากการต้องการแสดงความรู้สึกและสื่อภาษาศิลปะตามแบบอิสระด้วยปรัชญาและความว่างเปล่า เป็นเสมือนการไล่ล่าความสำเร็จด้วยมือเปล่าจนต่อมา กลายเป็นรูปแบบตายตัว ภายใต้แนวคิดที่ว่า การทำอะไรซ้ำซากจำเจจะทำให้เราไม่สามารถค้นพบผลงานที่ยิ่งใหญ่ และไม่สามารถกลายเป็นจิตรกรที่มีชื่อเสียงได้

องค์ประกอบทางศิลปะ

ภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยน

ผลงานภาพวาดชาวนาหู้เลี่ยนร่วมสมัย
จิตรกร WANG Wen Ji ชื่อภาพ “วันดี ๆ”

ลายเส้น

ใช้เทคนิคการกระจายตัววัตถุที่อยู่ในภาพด้วยลายเส้นที่สั้นไหลและเป็นธรรมชาติ หรือไม่มีเทคนิคลายเส้นที่ตายตัว

รูปร่าง

องค์ประกอบรูปร่างมีความเรียบง่าย โครงสร้างภาพ
เกิดจากเรื่องเล่าอย่างเกินจริง ทำให้ภาพวาดดูมีชีวิตชีวา

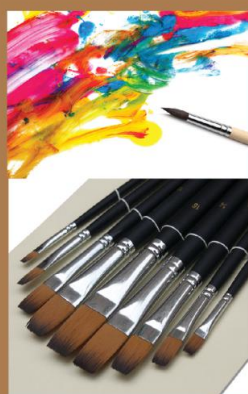
โครงสร้างสี สีสันหลากหลายและไม่มีข้อจำกัดในการใช้สี
ภาพวาดโดยรวมมีสีสันสดใส ดูโดดเด่น น่าสนใจ

รูปแบบ ฉากหลังสะท้อนภาพการใช้แรงงาน วิถีชีวิต และวัฒนธรรม เป็นต้น

พื้นผิว (วัสดุ)

กระดาษสีขาว
(กระดาษอาร์ตที่ใช้สำหรับวาดภาพ)
สีน้ำ ปากกา Water Chalk และพู่กัน

IUYAN

คุณค่า

ภาพวาดชาวนา เป็นภาพวาดชนิดหนึ่งที่มีความนิยมอย่างมากในประเทศจีน
จิตรกรผู้สร้างสรรค์ผลงาน คือ เกษตรกรหรือชาวนาในพื้นที่ สู่ตลาดวาดภาพ
มีรูปแบบสวยงามสะดุดตา ลายเส้นเกินจริงผิดธรรมชาติ จนได้รับขนานนามว่าเป็น
ปิกัสโซแห่งดินแดนตะวันออก เนื้อหาของภาพวาดจะกล่าวถึงความเป็นนามธรรม
ตามมุมมองของชาวนา เช่น ภาพวาดพระเจ้า เทพประจำประตู รูปปั้น ภาพที่อยู่อาศัย
หรือภาพที่เป็นสิ่งมงคลต่างๆ โดยในปี 1950 พื้นที่ที่มีชื่อเสียงด้านภาพวาดชาวนา
ได้แก่ อำเภอหู่เลี่ยนมณฑลซานซี อำเภอหย่งเฟิงเมืองเจียงซู อำเภออานไช อำเภอเจียงเป่
อำเภอหลิวเหอ เขตจินชานเมืองเซี่ยงไฮ้ เป็นต้น และต่อมาได้รับความสนใจจากกระทรวง
วัฒนธรรมจีนและยกย่องให้เป็นภาพวาดที่เป็นมรดกศิลปะชาติ

สถานที่ในภาพ

ตามเอกลักษณ์ของสถานที่ในมณฑลซานซี อำเภอหู่เลี่ยน
ซึ่งเป็นสถานที่ตัวแทนของภาพวาดชาวนา

ภาพที่ 2-23 ตัวอย่างการวิเคราะห์องค์ประกอบทางศิลปะของภาพ “วันดี ๆ” (Liu Yan, 2015)

ข้อจำกัดของภาพวาดชานาหู้เสียน

จากสาเหตุของความไม่พร้อมในการถ่ายทอดศิลปะพื้นบ้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และแนวทางการพัฒนาที่ผิดพลาด ทำให้ภาพวาดชานาหู้เสียนหนีไม่พ้นข้อจำกัด ดังต่อไปนี้ (Duan, 2010, p. 8)

1. ความล่าช้าในการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม เพราะความคิดที่ว่า ภาพวาดชานาเกิดจากผลิตผลของชนชั้นเกษตรกรไม่สมควรได้รับการยอมรับและถ่ายทอดให้แก่บุคคลรุ่นหลัง
2. เกิดความขัดแย้งทางรูปแบบวัฒนธรรม โดยภาพวาดชานาหู้เสียนในสมัยแรก จะกล่าวถึงความน้อยเนื้อต่ำใจ ซึ่งถูกปรามแนวคิดลงในสมัยต่อมา
3. ภาพวาดชานาได้มีการผลิตและพัฒนาขึ้นมาท่ามกลางยุคแห่งความขัดสนยากจน และสภาพเศรษฐกิจโดยรวมทอดย จากการพึ่งพาอำนาจบริหารของรัฐบาลในยุคนั้นเป็นเสมือน การไม่รู้ประสิทธิภาพในการทำงานและส่วนใหญ่เป็นการลงทุนเพื่อแสวงหาผลกำไรมากกว่ามุ่งเน้น เพื่อสืบทอดอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงาม ทำให้การสร้างสรรค์ผลงานในยุคนั้นขัดกับความประสงค์ และความรู้สึกของจิตรกร ทำให้ผลงานที่ออกมาไม่มีคุณสมบัติเด่นตามแบบภาพวาดชานาหู้เสียน เพราะขาดความงามในแบบนามธรรม ขาดความทะเยอทะยาน และไม่มีความคิดสร้างสรรค์
4. ข้อบกพร่องที่เกิดจากแนวคิด จากข้อจำกัดทางประวัติศาสตร์และความรู้ด้าน วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของจิตรกร ทำให้แนวคิดการสร้างสรรค์ภาพด้วย “รอยยิ้ม” พัฒนา กลายรูปแบบมาเป็น “นโยบาย” สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตสมัยใหม่ที่อุดมไปด้วยภาพวาดกราฟิก ทำให้ภาพวาดชานาขาดแนวคิดเรื่องความเชื่อ ความอาทร ขาดความหวังโยต่อชะตากรรม อันน่าเศร้าของชีวิตชานา ขาดความเชื่อมโยงด้านสภาพแวดล้อมอยู่อาศัยและความเป็นอยู่ ทำให้ ภาพวาดขาดเอกลักษณ์ในการกระตุ้นความคิดที่จะเผยให้เห็นความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของเกษตรกร
5. ข้อจำกัดด้านอาชีพจิตรกรภาพวาดชานา เนื่องจากภาพวาดชานาเป็นภาพที่ถูก ลอกเลียนแบบได้ง่าย เนื้อหาภาพไม่ลึกซึ้งและกรรมวิธีการสร้างสรรค์ง่าย แม้ว่าในปี ค.ศ. 1980 ภาพวาดชานาหู้เสียนจะเป็นภาพที่ได้รับความนิยมและได้รับการประชาสัมพันธ์จากรัฐบาล จนทำให้มีจิตรกรหน้าใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่ทว่าเทคนิคและรูปแบบในการสร้างสรรค์ ผลงานของพวกเขายังคงแตกต่างจากจิตรกรอาชีพในสมัยก่อนเป็นอย่างมาก

จากข้อจำกัดที่เกิดขึ้น เราไม่สามารถดำเนินปัจจัยแวดล้อมภายนอกเหล่านี้ที่ทำให้ภาพวาด ชานาหู้เสียนสูญเสียดูดยืน แต่เราควรตระหนักถึงวัตถุประสงค์หลักของภาพวาดนั่นคือเพื่อ ถ่ายทอดความงามและปลดปล่อยความทุกข์ให้แก่เกษตรกรผู้เหนื่อยล้าจากการทำงาน ข้อจำกัด ที่กล่าวในข้างต้นอาจไม่ถูกต้องทั้งหมด เพราะล้วนแต่ขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงในยุคสมัยด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Jiang Haojie (2013, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ของชาฉู่ร่วมสมัยจากการตัดกระดาษจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสัญลักษณ์ทางศิลปะและจุดกำเนิดของวัฒนธรรมการตัดกระดาษจีนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย ตลอดจนศึกษาแนวทางการพัฒนาและการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมการตัดกระดาษจีนบนบรรจุภัณฑ์ของชาฉู่ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า (1) การตัดกระดาษจีนคือศิลปวัฒนธรรมที่แสดงเอกลักษณ์ชนชาติอย่างหนึ่งในสาธารณรัฐประชาชนจีนการนำองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดกระดาษจีนมาถ่ายทอดบนผลิตภัณฑ์ของชาฉู่ คือแรงบันดาลใจสำคัญและเป็นเนื้อหาหลักสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ (2) การวิจัยครั้งนี้ ได้ลงพื้นที่สำรวจบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยแบบสอบถามเมื่อได้แนวทางเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำเอกสารทั้งหมดมาวิเคราะห์ (3) ศิลปะการตัดกระดาษจีนมีผลกระทบที่สำคัญต่อการพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยดังจะเห็นได้จากตัวอย่างความสำเร็จอย่างมากมาย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิควัสดุและสีส้น ที่ได้จากการศึกษาภาพลักษณ์ของการตัดกระดาษจีนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าสัญลักษณ์ของศิลปะการตัดกระดาษจีนคือนวัตกรรมของอุปกรณ์วัสดุและรูปแบบที่ความคล้ายคลึงกับชีวิตจริง (4) พื้นฐานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยคือปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายเมื่อผู้วิจัยได้นำเอกลักษณ์ของการตัดกระดาษจีนที่ค้นพบมาดำเนินการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยพบว่า บรรจุภัณฑ์ของชาฉู่ที่มีความสวยงาม น่าใช้มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำไปใช้งานได้จริง (5) การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการนำศิลปะการตัดกระดาษจีนมาผสมผสานกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของชาฉู่ร่วมสมัยที่ไม่เพียงเป็นการนำวัฒนธรรมโบราณมาประยุกต์เข้ากับสังคมสมัยใหม่ยังนำมาซึ่งประสบการณ์การศึกษาทางทฤษฎีที่จะสร้างจุดยืนให้กับการออกแบบในอนาคตได้

Zhang Lei (2015, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์จี้กโถ้วของอำเภอเหล่าเจิน มณฑลส่านซีสาธารณรัฐประชาชนจีน จากการประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อำเภอเหล่าเจินมณฑลส่านซี มีผลิตภัณฑ์ปฐมนิเทศที่แสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและมีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 1,000 ปี คือ จี้กโถ้วหรือซอสเปรี้ยว ถึงแม้การออกแบบบรรจุภัณฑ์จี้กโถ้วที่ดีจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมขายให้กับผลิตภัณฑ์แต่กลับพบว่า การออกแบบบรรจุภัณฑ์จี้กโถ้วมีปัญหาอยู่มาก กล่าวคือ เป็นการออกแบบตามรูปแบบศิลปะพื้นบ้านโดยไม่เพิ่มเติมการตกแต่ง สีส้น และจุดเด่นใดๆ บางครั้งการออกแบบยังมีลักษณะคล้ายคลึงกับขวดสุรา มากและไม่มีความคิดสร้างสรรค์อีกทั้งผู้ผลิตบางคนไม่มีความรู้ด้านประวัติศาสตร์ของจี้กโถ้ว ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิด เบื่อหน่ายและไม่อยากซื้อผลิตภัณฑ์ ดังนั้นการผสมผสานปัจจัยทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้เข้ากับการออกแบบบรรจุภัณฑ์จี้กโถ้วคือปัญหาและความยากลำบาก

ที่ผู้ผลิตจึกโฉว์กำลังเผชิญอยู่ในตอนนี้ จากปัญหาในช่วงต้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาเพื่อนำมาซึ่งการออกแบบบรรจุภัณฑ์จึกโฉว์ของอำเภอเหล่าเงินมณฑลส่านซี ที่ผสมผสานปัจจัยทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) ศึกษาปัจจัยทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เป็นรูปธรรมและวิวัฒนาการการออกแบบบรรจุภัณฑ์จึกโฉว์ของอำเภอเหล่าเงินมณฑลส่านซี (2) สำรวจความพึงพอใจด้านรูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์จึกโฉว์ในปัจจุบันด้วยแบบสอบถามเพื่อศึกษาสถานการณ์วิเคราะห์แบบอักษรสัญลักษณ์ภาพรูปแบบและสีสันทันพร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะสำหรับการออกแบบต่อไป (3) เสนอหลักการและแนวโน้มนำที่จะใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์จึกโฉว์รวมถึงวิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษรภาพ สัญลักษณ์ สีสันทรง วัสดุ และขั้นตอนการผลิต เป็นต้น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ (4) วิเคราะห์เครื่องหมายการค้าที่ปรากฏอยู่บนจึกโฉว์เพื่อเป็นพื้นฐานให้กับงานออกแบบของผู้วิจัยและจัดทำเป็นผลงานจริงต่อไป (5) ได้ผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์จึกโฉว์ที่มีรูปแบบหลากหลายและนำไปใช้บนบรรจุภัณฑ์จริงเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่ตัวผลิตภัณฑ์ต่อไป

Dai Guanghong (2015, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์จากศิลปะพื้นบ้าน ผลการวิจัยสรุปว่า ศิลปะพื้นบ้าน คือ สภาพแวดล้อมวัฒนธรรมประเพณี และวิถีการดำรงชีวิตที่มีเอกลักษณ์และประวัติศาสตร์ที่ยาวนานตามลักษณะท้องถิ่น และยังคงได้รับการสืบทอดเป็นอย่างดีในปัจจุบัน โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์จากศิลปะพื้นบ้าน คือการต่อยอดภูมิปัญญาของคนรุ่นใหม่เพื่อสืบทอดให้แก่คนต่างถิ่นหรือคนรุ่นหลังให้รู้จักคุณค่าและเพื่อการอนุรักษ์อารยธรรมมนุษย์เหล่านี้ได้เจริญรุ่งเรืองสืบไป ซึ่งในอนาคตการออกแบบบรรจุภัณฑ์จากศิลปะพื้นบ้านจะพัฒนาคุณค่าจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติที่เกิดจากการสะสมและตกผลึกทางภูมิปัญญา สะท้อนผลการผสมผสานสภาพแวดล้อมของสังคมและธรรมชาติตามเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตคนในท้องถิ่น

Xu Xiaoshan (2015, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาพวาดจีนเพื่อใช้สำหรับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สรุปได้ว่า ภาพวาดจีนคือสมบัติทางศิลปะจีนและสาระสำคัญของการพัฒนาทางวัฒนธรรมจีนที่ยิ่งใหญ่ มีคุณค่าทางวัฒนธรรมสูง และสะท้อนภาพลักษณ์ทางศิลปะและวัฒนธรรมของชาติในฐานะที่เป็นมรดกอันล้ำค่าเกินกว่าจะตีราคาเป็นตัวเลขได้ เมื่อนำภาพวาดจีนมาใช้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ พบว่า เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสวยงาม และเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าได้ยิ่งขึ้น รวมถึงยังสามารถเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมจีนที่เป็นรูปธรรมได้

Hu Yuqin (2015, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยจากภาพของชนกลุ่มน้อย สรุปได้ว่า ภายใต้สถานการณ์การเปิดตลาดด้านธุรกิจและการค้า การออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยจากองค์ประกอบทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ซึ่งไม่ใช่มีวัตถุประสงค์เพื่อแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงหนทางของการพัฒนาให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดด้วย สาธารณรัฐประชาชนจีนรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมาอย่างยาวนาน โดยวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมีแนวโน้มในเชิงบวกที่จะเดินเข้าสู่การเป็นผู้นำในตลาดโลกการปะทะกันระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเป็นเหมือนการจุดประกายทางความคิดให้ระเบิดออกมา ดังนั้น การใช้องค์ประกอบจากภาพของชนกลุ่มน้อยเพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยคือการปลูกฝังแนวทางการสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่และสร้างจุดเด่นให้กับการออกแบบได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาผู้เสียน” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอกลักษณ์ของภาพวาดชาวนาและของฝากท้องถิ่นในอำเภอผู้เสียน เมืองชีอาน มณฑลส่านซี สาธารณรัฐประชาชนจีนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นมาพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ของฝากและบรรจุภัณฑ์ โดยนำทฤษฎีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยด้วยภาพวาดดิจิทัลมาพิจารณาเพื่อกำหนดกรอบความคิดในการออกแบบ อันจะนำมาซึ่งแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยจากภาพวาดชาวนาผู้เสียนที่มีความสวยงาม มีประสิทธิภาพด้านการใช้งาน การตลาด และตรงตามความต้องการของลูกค้า โดยผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การลงพื้นที่สำรวจข้อมูลภาพวาดชาวนาผู้เสียน

จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลภาพวาดชาวนาผู้เสียนที่อำเภอผู้เสียนเมืองชีอานมณฑลส่านซีสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่าอำเภอผู้เสียน ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง ห่างจากเมืองชีอาน ประมาณ 22 กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่รวม 1,225 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรอาศัยในพื้นที่ราว 590,000 คน ผู้เสียนเป็นอำเภอที่ประกอบด้วยเทือกเขาที่งดงาม มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ประวัติศาสตร์ยาวนาน วัฒนธรรมโดดเด่น อุดมไปด้วยมรดกทางศิลปะพื้นบ้าน และถือเป็นต้นกำเนิดของภาพวาดชาวนาที่เก่าแก่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยในปี ค.ศ. 1988 กระทรวงวัฒนธรรมจีนได้เสนอชื่ออำเภอแห่งนี้เป็น “หมู่บ้านภาพวาดชาวนาร่วมสมัย” และในปี ค.ศ. 2008 กระทรวงวัฒนธรรมจีนได้เสนอชื่ออีกครั้งในฐานะ “หมู่บ้านภาพวาดศิลปะพื้นบ้านชาวนาแห่งชนชาติจีน” ทำให้ผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เองเรียกอำเภอแห่งนี้ว่า “หมู่บ้านภาพวาด”

ภาพที่ 3-1 แผนที่การเดินทางจากซีอานถึงอำเภอหูเหลียน ([http://map.baidu.com/?newmap=1&s=s%26wd%3D 西安市%26c%3D233&from=alamap&tpl=mapcity](http://map.baidu.com/?newmap=1&s=s%26wd%3D%20西安市%26c%3D233&from=alamap&tpl=mapcity))

พิพิธภัณฑ์ภาพวาดชาวนา

พิพิธภัณฑ์ภาพวาดชาวนาตั้งอยู่ในเขตเมืองบนถนนสายหลักที่เรียกว่า ถนนนิทรรศการศิลปะ ซึ่งเป็นถนนหมายเลขที่ 14 ของเขตเมืองก่อตั้งครั้งแรกในปี ค.ศ. 1973 มีพื้นที่รอบเขตพิพิธภัณฑ์กว้างกว่า 7,338 ตารางเมตร และมีอาคารจัดแสดงนิทรรศการพื้นที่ 2,811 ตารางเมตร โดยพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวจากทั้งในและต่างประเทศมาแล้วกว่า 200,000 คน และตามข้อมูลที่แสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์ปรากฏว่า ในปี ค.ศ. 1992 ทางพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ได้ต้อนรับการมาเยี่ยมชมของคณะผู้แทนทางวัฒนธรรมจากประเทศไทยด้วย ปัจจุบันผู้อำนวยการศูนย์พิพิธภัณฑ์ภาพวาดชาวนาแห่งนี้ คือหนึ่งในนักวาดภาพหรือจิตรกรภาพวาดชาวนาหูเหลียน

ภาพที่ 3-2 ภาพวาดชาวนาบนกำแพง (ซ้าย) และอาคารจัดแสดงนิทรรศการ (ขวา)

อาคารจัดแสดงนิทรรศการภาพวาดชาวนาผู้เขียนเป็นอาคาร 3 ชั้น ประกอบด้วย ชั้นที่ 1 เป็นห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ในพิพิธภัณฑ์ และตั้งแต่ชั้นที่ 2 เป็นต้นไป จะเป็นห้องจัดแสดงผลงานต่าง ๆ แบ่งเป็น 4 ห้อง คือ ห้องที่ 1-3 เป็นห้องจัดแสดงประวัติศาสตร์ การพัฒนา การแสดงผลงาน และการแนะนำผลงานภาพวาดชาวนาผู้เขียนร่วมสมัย ส่วนห้องที่ 4 เป็นห้องจัดแสดงผลงานภาพวาดเชิงเปรียบเทียบและการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาพวาดชาวนาของพื้นที่อื่น ๆ ในสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น วัตถุประสงค์ในการวาดภาพและผลิตภัณฑ์ของฝาก เป็นต้น

ภาพที่ 3-3 แผนผังภายในอาคารจัดแสดงนิทรรศการ

ห้องจัดแสดงที่ 1 ระยะเริ่มต้น (ปี ค.ศ. 1958-1969)

ภาพวาดชาวนาในช่วงต้น มีเทคนิคการวาดภาพคล้ายภาพการ์ตูน ลักษณะลายเส้นเป็นลายเส้นเดี่ยวโครงสร้างโดยรวมสมบูรณ์สีสันสดใส แบบจำลองของตัวละครดูบริสุทธิ์เรียบง่าย แสดงรูปลักษณ์ที่เกินจริง และแสดงแนวคิดที่ซื่อสัตย์จริงใจของจิตรกร ภายหลังจากที่สาธารณรัฐประชาชนจีนประกาศตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นใหม่อำเภอผู้เขียนจึงได้เปิดอบรมการสอนวาดภาพศิลปะชาวนาให้เกษตรกรเป็นหลัก ซึ่งในครั้งนั้นมีเกษตรกรสนใจเข้าร่วมจำนวนเกือบ 100 คน นอกจากนี้ในเขตอำเภอยังได้จัดกิจกรรมการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังชาวนาด้วยความร่วมมือและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากในสมัยนั้น ทำให้ภาพวาดชาวนาผู้เขียนเริ่มแตกหน่อและเจริญงอกงามสืบมา

ภาพที่ 3-4 กิจกรรมการให้คำปรึกษาทางด้านศิลปะ

ภาพที่ 3-5 การสร้างสรรค์งานจิตรกรรมฝาผนัง

ผลงานภาพวาดชาวนาในช่วงต้นส่วนใหญ่เน้นไปที่การสรรเสริญวีรกรรมของ เหมา เจ๋อตง (Mao Zedong) การสรรเสริญชาวกู๋ชานา และส่งเสริมให้เกิดการป้องกันประเทศมาตุภูมิ เป็นหลัก ถือเป็นสัญลักษณ์ที่สร้างชื่อเสียงในยุคสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีแต่สีแดง (หรือเรียกว่า ยุคจีนแดง) จนสามารถกล่าวได้ว่า ภาพวาดชาวนาในช่วงนั้น คือ กลยุทธ์สำคัญในการถ่ายทอด

วัฒนธรรมและส่งเสริมให้ประชาชนมีความสุขในชีวิตยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ประชากรร่วมกันต่อสู้เพื่อให้สาธารณรัฐประชาชนจีนก่อร่างสร้างตัวเพื่อรวมเป็นปึกแผ่นได้อย่างรวดเร็ว

ภาพที่ 3-6 การปกป้องมาตุภูมิ (ซ้าย) และการปฏิวัติภายใต้การนำของประธานเหมา (ขวา)

ภาพที่ 3-7 ถนนที่รุ่งริบ

ห้องจัดแสดงที่ 2 ความรุ่งโรจน์ของการสร้างสรรค์และการสร้างชื่อเสียงไปทั่วประเทศ ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทำให้รูปแบบการสร้างสรรค์งานศิลปะภาพวาดชาวนา ในยุคนี้ถูกจัดประเภทเป็นภาพวาดเฉพาะด้านจำพวก ภาพวาดจีน ภาพวาดมงคลในวันปีใหม่ และ ภาพแกะสลัก เป็นต้น ซึ่งจากสภาพแวดล้อมการเมืองในสมัยนั้น การสร้างสรรค์ผลงานภาพวาด ชาวนาผู้เสียสละมีจุดประสงค์หลักเพื่อการก่อสร้างสังคมนิยม ส่งผลให้ลักษณะภาพวาดแสวงหา แบบจำลองของตัวละครตามรูปแบบที่ถูกต้องตามจริง เนื้อหาสะท้อนวิถีชีวิต แนวคิด ความรู้สึก และอุดมคติของชาวนา ซึ่งในห้องจัดแสดงนี้ได้กล่าวถึงผลงานของภาพวาดบ่อปลาชุมชน

ภาพที่ 3-8 ภาพการผลิตโปสเตอร์ (ซ้าย) และภาพบ่อปลาชุมชน (ขวา)

ห้องจัดแสดงที่ 3 การเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นและรางวัลที่ได้รับ

ภาพวาดชาวนาผู้เสียสละในยุคนี้มีรูปแบบ รูปแบบ ประเภท และความรุ่งเรืองที่หลากหลาย สีสันที่ใช้ส่วนใหญ่มีความหนาแน่น แข็งแรง มีชีวิตชีวาสดใส รูปแบบเกินจริง และเพิ่มจุดสนใจด้วยการแสดงอารมณ์ของภาพวาดที่สะท้อนให้เห็นช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงและจากโครงสร้างทางด้านสีสัน เนื้อหา รูปแบบและการแสดงออกของภาพเหล่านี้ ต่างแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ สวยงาม เอกลัทธิและอารมณ์ของยุคสมัยที่ได้ดูดซับมาจากศิลปะพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ ไว้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การตัดการดาบจีน การทอผ้า การแกะสลัก และการเย็บปักถักร้อย

ภาพที่ 3-9 รูปแบบการตัดกระดาษจีน (ซ้าย) และรูปแบบการทอผ้า (ขวา)

ภาพที่ 3-10 รูปแบบการแกะสลัก (ซ้าย) และรูปแบบการเย็บปักถักร้อย (ขวา)

ห้องจัดแสดงที่ 4 ผลงานที่เป็นตัวแทนของภาพวาดชาวนาในสาธารณรัฐประชาชนจีน ห้องจัดแสดงนี้มีผลงานภาพวาดชาวนาที่มีชื่อเสียงทั่วสาธารณรัฐประชาชนจีนจำนวนทั้งสิ้น 34 รูป แต่ละรูปได้แสดงเอกลักษณ์พื้นที่ตามรูปแบบที่แตกต่างกันซึ่งทั้งหมดล้วนมีความโดดเด่นและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการวาดภาพชาวนาร่วมกัน เพราะภาพวาดชาวนาจีนคือสมบัติทางวัฒนธรรมที่ยอดเยี่ยมของโลกอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นจิตวิญญาณของชาวนาจีน

ภาพที่ 3-11 ภาพวาดชาวนาผู้เลี้ยงเมืองซีอาน

จุดเด่นคือ ร่มลายดอกกล้วยไม้และผ้าโพกศีรษะหนุ่มชาวนาที่เป็นเอกลักษณ์ของสำนซี

ภาพที่ 3-12 ภาพวาดชาวนาผู้เจียน

จุดเด่นคือ เครื่องแต่งกายของหญิงสาวอำเภอฮูอันและทัศนียภาพจากหลังของผู้เจียน

ภาพที่ 3-13 ภาพวาดชวานากวางซี

จุดเด่นคือ ภาพเครื่องแต่งกายและสิ่งปลูกสร้างตามเอกลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยชาวจ้วง

ภาพที่ 3-14 ภาพวาดชวานาจี๋หลิน

จุดเด่นคือ การตกแต่งภาพด้วยพริกแดงซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน

นอกจากนี้ ในห้องจัดแสดงยังประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ของชาวนาในบริเวณใกล้เคียงและงานหัตถกรรมของเกษตรกรในอดีต แม้ว่าผลิตภัณฑ์ของชาวนาที่แสดงอยู่ในอาคารแห่งนี้จะดูธรรมดา เช่น แก้วน้ำและไปรษณียบัตร แต่สามารถประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ภาพวาดชาวนาได้อย่างสมบูรณ์แบบและมีประโยชน์ต่อการปกป้องรักษาและสืบทอดศิลปะภาพวาดชาวนาให้คนรุ่นหลังต่อไปได้

ภาพที่ 3-15 ผลิตภัณฑ์ของชาวนา

ภาพที่ 3-16 งานหัตถกรรมของเกษตรกรในอดีต

สถานะและการประยุกต์ใช้ภาพวาดชาวนาหู่เสี้ยนในปัจจุบัน

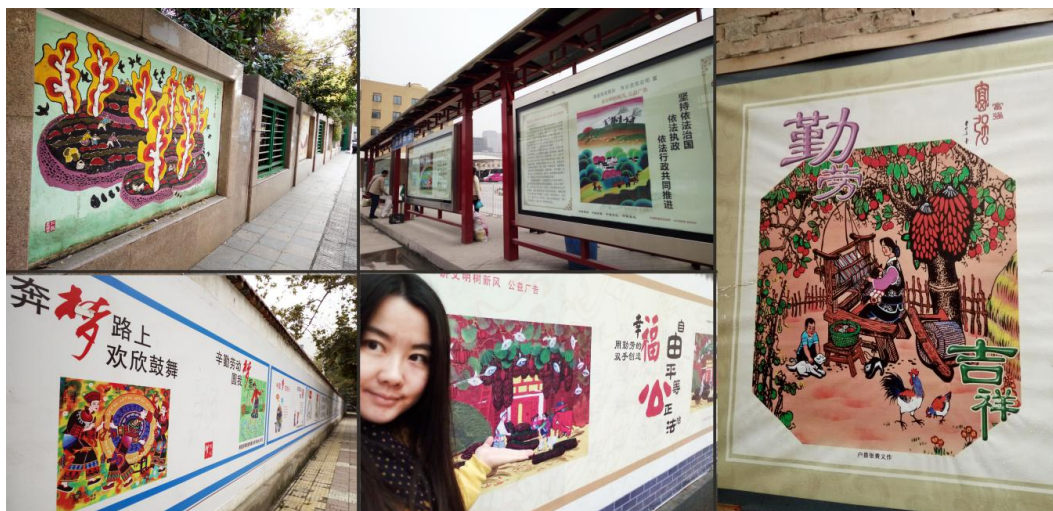
ซืออันเป็นเมืองที่มีอารยธรรมเก่าแก่เมืองหนึ่งในสาธารณรัฐประชาชนจีนและมีจักรพรรดิจีนจำนวนมากครั้งที่ถูกฝังอยู่ใต้พื้นดินของเมืองนี้ และจากความรู้รุ่งโรจน์ของการเปลี่ยนประเทศเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนส่งผลให้ภาพวาดชาวนาหู่เสี้ยนถูกลดค่าและถูกฝังกลบไว้ที่ดินแดนแห่งนี้เช่นกัน แต่ทว่ายังมีจิตรกรส่วนหนึ่งที่ยังคงยืนหยัดมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะพื้นบ้านชนิดนี้ให้แพร่หลายและสืบทอดเป็นมรดกศิลปะพื้นบ้านให้แก่คนรุ่นหลังสืบไป

ในบรรดาผลิตภัณฑ์ของฝากที่หลากหลาย ภาพวาดชาวนาหู่เสี้ยนถือเป็นผลิตภัณฑ์ของฝากที่มีขายอยู่จำนวนมาก และจากการเดินสำรวจบริเวณถนนหุยหมิน (Huimin Road) ซึ่งเป็นถนนที่มีความครึกครื้นแห่งหนึ่งในซืออันกลับพบว่ามีย่านขายภาพวาดชาวนาหู่เสี้ยนอยู่เพียงร้านเดียวเท่านั้นและภายในร้านแห่งนี้มีเพียงแค่ไปรษณียบัตรที่ออกแบบด้วยภาพวาดชาวนาหู่เสี้ยนนอกจากนั้น ไม่พบของฝากประเภทอื่นเลยซึ่งนี้อาจเป็นเหตุผลหลักที่คนในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่รู้จักรูปภาพวาดชาวนาหู่เสี้ยน

ผลจากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและความหลากหลายทางวัฒนธรรมในยุคที่ก้าวกระโดดไปข้างหน้าการพัฒนาของอุตสาหกรรมกรรมการพิมพ์ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ภาพวาดชาวนาหู่เสี้ยนที่เคยมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติประเทศในสมัยก่อนได้ค่อย ๆ ลดบทบาทลง ดังนั้นศิลปะการวาดภาพชาวนาหู่เสี้ยนในปัจจุบันต้องการโอกาสในการสืบทอดเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 3-17 ร้านจำหน่ายภาพวาดชาวนาหู่เสี้ยนบนถนนหุยหมินในซืออัน

ภาพที่ 3-18 ภาพวาดชาวนาบนถนนในหมู่บ้านและซีอาน

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบริบทผลิตภัณฑ์ของฝากที่แสดง ความเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอหู่เสียนและบริบทของภาพวาดชาวนาหู่เสียน

การสัมภาษณ์ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ “การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู่เสียน” อันจะนำไปสู่ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการออกแบบที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน โดยมีผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 5 ท่าน ได้แก่ Mr. Liu Fengtao อายุ 62 ปี และ Mr. Liu Dunning อายุ 39 ปี มีอาชีพเป็นจิตรกรภาพวาดชาวนา Mr. Yang อายุ 38 ปี Miss. Li อายุ 42 ปี และ Miss. Wang อายุ 48 ปี เป็นเจ้าของธุรกิจขายของฝากในอำเภอหู่เสียน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดด้วยหัวข้อ ดังนี้

สำรวจบริบทผลิตภัณฑ์ของฝากที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอหู่เสียน

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นเจ้าของธุรกิจขายของฝากในอำเภอหู่เสียนทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ Mr. Yang, Miss. Li และ Miss. Wang พบว่าผลิตภัณฑ์ของฝากที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอหู่เสียนที่จำหน่ายในร้านขายของฝากหรือของที่ระลึกที่ส่วนใหญ่จะเป็นของฝากที่มาจากอำเภอและเขตเมืองอื่น ๆ ที่อยู่ในมณฑลชานซี ซึ่งสามารถหาซื้อได้ตามร้านขายของฝากทั่วไปในอำเภอหู่เสียนมี 3 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ

1. เส้นก๊วยเตี๋ยว สืบเนื่องจากอุตสาหกรรมปลูกข้าวสาลีของมณฑลชานซีพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วทำให้เส้นก๊วยเตี๋ยวมีความหลากหลายเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเส้นก๊วยเตี๋ยวสำหรับทำอาหารประเภทก๊วยเตี๋ยวเนื้อสับ ก๊วยเตี๋ยวหลอด และก๊วยเต๋วน้ำ เป็นต้น

แต่ทั้งนี้หากพูดในมุมมองของผู้ขายโดยรวมคิดว่าเส้นก๊วยเตี๋ยคือผลิตภัณฑ์ปรุงอาหารอย่างหนึ่งเท่านั้น เพราะผู้ซื้อไม่สามารถรับประทานได้เลยในทันที แต่ต้องนำเส้นก๊วยเตี๋ยนี้กลับไปปรุงอาหารเองที่บ้านถึงจะได้ลิ้มรสความอร่อย อีกทั้งเส้นก๊วยเตี๋ยนี้ยังสามารถหาซื้อได้ตามพื้นที่อื่นอีกด้วย โดยเฉพาะในแถบภาคเหนือของจีนที่ชื่นชอบการรับประทานอาหารประเภทเส้นเป็นอย่างมาก

2. ไวน์ร้อนจากไร่ Hutai 8 Hao เมื่อไม่กี่ปีมานี้ไร่ร้อน Hutai 8 Hao และผลิตภัณฑ์ประเภทไวน์ร้อนได้รับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปในวงกว้างและได้รับการผลักดันจากรัฐบาลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นของฝากประจำท้องถิ่นที่น่าสนใจ มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่งดงามด้วยภาพวาดชาวนาแสดงลักษณะและทัศนียภาพของไร่ร้อนแห่งนี้ตามฤดูกาลทั้ง 4 ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง ฤดูใบไม้ผลิ และฤดูหนาว ซึ่งมีความสวยงามลงตัวตามเอกลักษณ์ของพื้นที่ผลิตแล้วและไม่จำเป็นต้องมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่อีก ปัจจุบันของฝากชนิดนี้สามารถหาซื้อได้ทั่วไปในมณฑลส่านซี

3. เหล้าหลงวอ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจากเจ้าของธุรกิจทั้ง 3 ท่านเป็นอย่างมาก เนื่องจากเหล้าหลงวอเป็นผลิตภัณฑ์เก่าแก่ชนิดหนึ่งของชุมชนหลงวอ อำเภอหู่เสียนที่มีประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่น่าสนใจและยังคงกรรมวิธีการผลิตแบบโบราณอยู่ในปัจจุบัน ขั้นตอนการผลิตเหล้ามีความซับซ้อนแต่เจ้าของธุรกิจทั้ง 3 ท่าน ไม่แน่ใจว่ามีขั้นตอนที่ชัดเจนเป็นอย่างไร การออกแบบลักษณะขวดและกล่องบรรจุภัณฑ์ของเหล้าหลงวอจะเห็นได้ชัดว่ามีความโบราณและล้ำสมัย อาจจะสืบเนื่องมาจากการยังไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งจากรัฐบาลและการเล็งเห็นความสำคัญเท่าที่ควรของคนในพื้นที่ ดังนั้นเจ้าของธุรกิจทั้ง 3 ท่าน คิดว่า ในฐานะที่เหล้าหลงวอถือเป็นผลิตภัณฑ์ประจำท้องถิ่นที่หาซื้อจากพื้นที่อื่นในสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่ได้ ควรสนับสนุนให้มีภาพลักษณ์ที่ดีและสวยงามตามบริบทของพื้นที่ด้วยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่

ภาพที่ 3-19 ภาพกล่องบรรจุภัณฑ์ไวน์ฮ่งฮงของไวน์ฮ่งฮง Hutai 8 Hao

ภาพที่ 3-20 ร้านจำหน่ายเหล้าหลวงวอที่หู่เสียน

สำรวจบริบทของภาพวาดชาวนาหูเลี่ยนเพื่อคาดการณ์ความเป็นไปได้ในการนำภาพวาดชาวนาหูเลี่ยนมาทำเป็นบรรจุภัณฑ์

จากการสัมภาษณ์บุคคลทั่วไป เจ้าของธุรกิจขายของฝากและผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นพบว่า อำเภอหูเลี่ยนมีอุตสาหกรรมวัฒนธรรม (Culture industry) ที่เกี่ยวเนื่องกับการผลิตเชิงศิลป์ การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ หรือผลงานจากศิลปวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นคือภาพวาดชาวนาหูเลี่ยน โดยภาพวาดชาวนาหูเลี่ยน คือผลิตภัณฑ์ศิลปะพื้นบ้านที่คนในพื้นที่ นักท่องเที่ยว และเจ้าของธุรกิจขายของฝากรู้จักเป็นอย่างดี แต่ไม่ได้มองว่าเป็นผลงานหรือการสร้างสรรค์ที่มีความสำคัญมากนัก ยกเว้นจิตรกรเท่านั้นที่เห็นว่าสำคัญ และส่วนใหญ่มีความชื่นชอบผลงานและรู้สึกรักว่าเป็นภาพที่แสดงอารมณ์ ทัศนคติ และมุมมองการมองโลกตามประสบการณ์และวิถีชีวิตของชาวนาหูเลี่ยนที่พึ่งพาธรรมชาติ มีความเป็นอิสระและไม่มีข้อจำกัดทางการแสดงความคิด ซึ่งสะท้อนความงามตามบริบทของชาวชนบทที่สอดคล้องกับยุคสมัย

การเดินทางไปอำเภอหูเลี่ยนในครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตเห็นเบอร์โทรศัพท์ของจิตรกรภาพวาดชาวนาหูเลี่ยนที่ติดอยู่ด้านนอกอาคารจัดแสดงนิทรรศการจึงได้โทรศัพท์ไปสอบถามพูดคุยและมีโอกาสได้เข้าพบกับจิตรกรภาพวาดชาวนาหูเลี่ยน 2 ท่าน คือ Liu Fengtao และ Liu Dunning ซึ่งทั้ง 2 ท่าน มีความสัมพันธ์เป็นพ่อลูกกัน โดย Liu Dunning ได้เล่าประวัติครอบครัวให้ฟังว่า ตระกูลหลิว นับตั้งแต่สมัยรุ่นพ่อของอาจารย์ รุ่นอาจารย์ และรุ่นลูกของอาจารย์ ทั้ง 3 รุ่นต่อกันต่างมีอาชีพเป็นจิตรกรภาพวาดชาวนาหูเลี่ยน ซึ่ง Liu Fengtao ได้เคยเดินทางไปเข้าร่วมจัดแสดงนิทรรศการภาพวาดชาวนาหูเลี่ยนในไต้หวันและประเทศออสเตรเลียด้วย ปัจจุบัน Liu Fengtao เป็นผู้อำนวยการฝ่ายบริหารของสถาบันการศึกษาภาพวาดชาวนาหูเลี่ยนและเป็นผู้เขียนภาพประกอบหนังสือเรียนภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนชั้นประถมในสาธารณรัฐประชาชนจีน

จากคำบอกเล่าของจิตรกรทั้งสองท่านทำให้ทราบว่า ทุกปีสาธารณรัฐประชาชนจีนจะจัดกิจกรรมแข่งขันประกวดภาพวาดชาวนาหูเลี่ยนซึ่งบางครั้งมีสำนักข่าวจากต่างประเทศมาทำข่าวด้วย นั่นอาจหมายความว่าคุณค่าด้านการสืบทอดและการสร้างชื่อเสียงของภาพวาดชาวนาหูเลี่ยนในปัจจุบันยังคงมีอยู่ในระดับสูง โดย Liu Fengtao ได้เล่าให้ฟังอย่างภาคภูมิใจว่า นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008 เป็นต้นมา ภาพวาดชาวนาหูเลี่ยนได้ลงแข่งขันประกวดภาพวาดชาวนาหูเลี่ยนฉบับเงินและได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 มาทั้งสิ้น 7 ปีซ้อนแล้ว

ภาพที่ 3-21 ผลงานภาพประกอบหนังสือเรียนภาพบังคับชั้นประถมศึกษาของ Liu Fengtao

การสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจาก Liu Fengtao และ Liu Dunning พร้อมทั้งยังได้รับคำแนะนำเคล็ดลับและสาระสำคัญของเนื้อหาในการวาดภาพชาวนาจีนด้วย Liu Dunning กล่าวว่า “ภาพวาดชาวนาหู้เสียน คือการวาดภาพบรรยากาศหรือทัศนียภาพตามแบบมุมมองที่ไม่มีสัดส่วนและไม่มีปริมาตรที่ชัดเจนบนกระดาษได้อย่างน่าชื่นชม นี่คือเอกลักษณ์ของภาพวาดชาวนาที่จิตรกรทั่วไปไม่สามารถทำได้ เพราะจิตรกรส่วนใหญ่ชอบคำนึงถึงความเหมาะสมและวาดตามหลักการที่เคยเรียนมา” จากการสัมภาษณ์จิตรกรทั้งสองท่านทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาพวาดชาวนาหู้เสียน คือการบรรยายสภาพแวดล้อมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวนาชนบทตามอุดมการณ์และประสบการณ์ความสำเร็จของจิตรกร จุดเด่นของภาพวาดคือเทคนิคและรูปแบบการวาดภาพที่หลากหลายและไม่ตายตัว ซึ่งจิตรกรคนเดียวกันอาจมีรูปแบบการวาดภาพที่แตกต่างกันได้ ทั้งนี้ถือเป็นการสร้างสรรค์จากการแสวงหาลองประกอบทางศิลปะใหม่ ๆ ทั้งยังเป็นภาพวาดที่ไม่มีจุดด้อยให้กล่าวถึง

ภาพที่ 3-22 การแนะนำภาพวาดโดย Liu Dunning

ภาพที่ 3-23 การบันทึกภาพหลังจบการสัมภาษณ์

นอกจากตอบแบบสัมภาษณ์แล้ว Liu Dunning ยังแนะนำผู้วิจัยให้รู้จักกับภาพวาดชาวนา หู้เสียนชื่อ “บ้านสีลิปะ” เป็นภาพที่บรรยายชีวิตประจำวันในครอบครัวของ Liu Dunning ทั้ง 3 รุ่น ที่ผ่านมา แสดงให้เห็นกิจกรรมของสมาชิกทุกคนในครอบครัว ลายเส้นจะมีลักษณะเป็นเส้นโค้ง ที่งดงามไม่มีสัดส่วนแน่นอนและแสดงความคิดอย่างอิสระ ดังจะเห็นได้จากภาพสุนัขที่มีลายปลา อยู่บนลำตัวหมายถึงสุนัขตัวนั้นเพิ่งจะกินปลาเข้าไป Liu Dunning กล่าวว่า “ภาพวาดชาวนามี จุดเด่นอยู่ที่เราสามารถวาดทุกอย่างที่เราคิดได้ และสามารถนำความรู้สึกที่อยู่ภายในถ่ายทอดออกมา ได้ทั้งหมด”

ภาพที่ 3-24 ภาพวาดชาวนาผู้เลี้ยงชื่อ “บ้านศิลปะ”

จากการสัมภาษณ์ Liu Dunning พบว่า ปัจจุบันภาพวาดชาวนาผู้เลี้ยงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางธุรกิจได้อย่างจำกัด โดยนอกจากธุรกิจการขายผลิตภัณฑ์ที่เป็นภาพวาดและไปรษณียบัตรแล้ว ผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ สามารถพบเห็นได้น้อยมาก ในอดีตเคยมีบริษัทเครื่องเคลือบดินเผาที่หูหนานแห่งหนึ่งได้นำภาพวาดชาวนาผู้เลี้ยงไปใช้พิมพ์ลายบนเครื่องเคลือบและจำหน่ายด้วย นอกนั้นจะเป็นสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ทั่วไปภาพวาดชาวนาเป็นภาพที่ให้ความรู้สึกไปในทางบวกและเป็นภาพที่มีความหมายนามธรรมสื่อถึงการสร้างความสามัคคี ซึ่งหากนำภาพวาดชาวนาผู้เลี้ยงมาออกแบบเป็นบรรจุภัณฑ์จะสามารถสร้างเอกลักษณ์ตามบริบทของวิถีชีวิตชาวนาบทให้แก่ผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์เกิดภาพลักษณ์สินค้าที่ดีงามและสร้างชื่อเสียงให้แก่ท้องถิ่นด้วย ตลอดจนยังเป็นการสร้างมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ของฝากเดิมด้วยการออกแบบที่ผสมผสานวิธีการร่วมสมัยด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อันจะมีประโยชน์ต่อการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและเป็นกลยุทธ์การสร้างแบรนด์ที่เข้มแข็งอย่างหนึ่ง ทั้งยังส่งผลต่อ

การอนุรักษ์ด้วยเพราะทุกคนเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะพื้นบ้านโบราณที่ควรค่าแก่การเก็บรักษาและสืบทอดเพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าให้แก่รุ่นลูกหลานต่อไป

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน สามารถสรุปได้ว่า ผลผลิตหลักของฝากที่สำคัญและเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอหู่เลี่ยนมากที่สุดและไม่สามารถหาซื้อได้จากพื้นที่อื่น ๆ ในสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ เหล้าหลงวอ ปัจจุบันเหล้าหลงวอยังมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ล้ำสมัย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ให้เหมาะสมกับยุคสมัยและสถานที่ นอกจากนี้ยังพบว่า อำเภอหู่เลี่ยนมีผลงานศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่าและเป็นมรดกอย่างหนึ่งของท้องถิ่นคือ ภาพวาดชาวนา ซึ่งมีจุดเด่นอยู่ที่การแสดงลายเส้นอย่างอิสระด้วยภาพวิถีชีวิตของชาวนาชนบท แม้ว่าภาพวาดชาวนาจะมีชื่อเสียงสู้ภาพวาดที่โด่งดังอื่น ๆ ไม่ได้แต่ภาพวาดชาวนาสามารถแสดงเอกลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นและศิลปะพื้นบ้านได้เป็นอย่างดี ดังนั้น หากผู้วิจัยนำจุดเด่นของภาพวาดชาวนาหู่เลี่ยนไปใช้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยให้กับเหล้าหลงวอถือเป็นการผสมผสานทางการออกแบบที่เหมาะสมเป็นอย่างมาก เพราะสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดึงดูดความโดดเด่นของพื้นที่และแสดงกรรมวิธีการผลิตออกมาได้อย่างชัดเจน ซึ่งไม่เพียงแต่จะทำให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์เกิดมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น ยังส่งผลต่อการเผยแพร่ภาพวาดชาวนาให้คนรุ่นหลังได้รู้จัก ตลอดจนเป็นผลักดันให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้านชนิดนี้ต่อไป

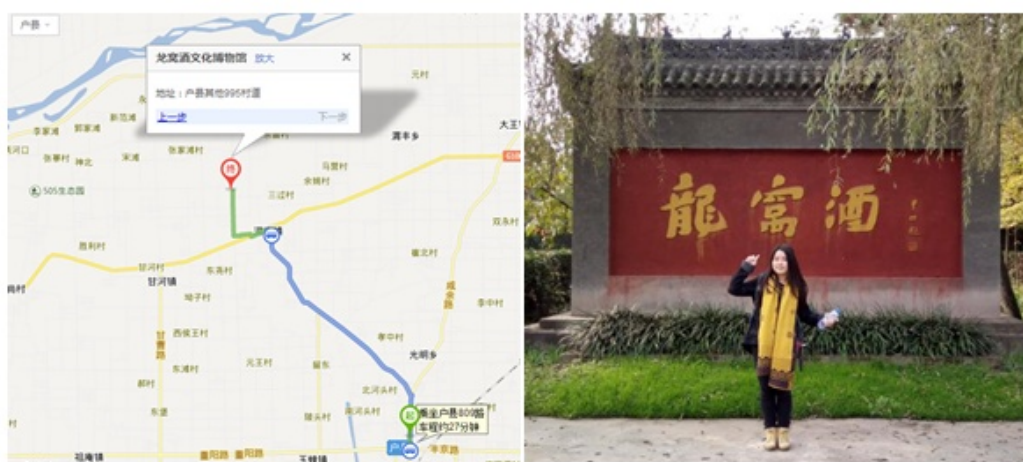
การลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเหล้าหลงวอ

เมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา การพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตเหล้ามีประสิทธิภาพสูงและมีความทันสมัยมากขึ้นจนกลายเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีกลยุทธ์เพื่อแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดที่แข็งแกร่ง ในทางกลับกันเหล้าหลงวอต้องเผชิญกับวิกฤติปัญหาด้านความอยู่รอดจากกรรมวิธีการหมักเหล้าแบบโบราณอัตราผลตอบแทนต่ำเป็นธุรกิจการผลิตขนาดเล็ก และมีพื้นที่ส่วนแบ่งทางการตลาดที่นับวันยิ่งน้อยลงทำให้สืบทอดมาปีที่ผ่านมาปริมาณการผลิตเหล้าหลงวอลดลง สูญเสียพื้นที่ทางการตลาดให้กับอุตสาหกรรมเหล้าฝรั่ง (เหล้าประเภทเบิร์นดี วิสกี้ วอดก้า และเบียร์ เป็นต้น)

โรงงานผลิตเหล้าหลงวอ

โรงงานผลิตเหล้าหลงวอตั้งอยู่ที่หมู่บ้านหลงวอ เขตเหล้าเตียน อำเภอหู่เลี่ยน บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลส่านซี เจ้าของโรงงานชื่อคุนเฟย (Fei) โรงงานผลิตเหล้าหลงวอแห่งนี้ก่อสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์ชิง ซึ่งมีประวัติศาสตร์ยาวนานต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันกว่า 100 ปี และโรงงานยังคงเก็บรักษาเครื่องมือในการผลิตเหล้าตั้งแต่สมัยอดีตไว้เป็นอย่างดี เช่น หินบดวัตถุดิบ และไหเหล้า เป็นต้น ในสมัยสาธารณรัฐประชาชนจีน โรงผลิตเหล้าหลงวอมีชื่อเสียง

มากและได้รับการกล่าวขานจากประชาชนว่าเป็น “มังกรแห่งตะวันออกและหงส์แห่งตะวันตก” เทคนิคการผลิตเหล้าหลงวอเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่และมีสูตรการผลิตตามแบบโบราณ คือ “คนต้องซื้อสัตย์ น้ำต้องบริสุทธิ์ อุณหภูมิต้องได้วัตถุดิบต้องดี อุปกรณ์ต้องสะอาด ทำงานต้องละเอียด ส่วนผสมต้องถูกต้อง ไฟต้องเบา และหัวเหล้าต้องแท้” ซึ่งสูตรนี้เป็นการรวมความรู้มาจากระสับการณทั้งสี่ วัตถุดิบในการผลิตมาจากธัญพืชในพื้นที่ 3 อย่าง คือ ข้าวสาลี ข้าวบาเลย์ และ เมล็ดถั่ว

ภาพที่ 3-25 การเดินทางไปโรงผลิตเหล้าหลงวอ

ภาพที่ 3-26 หินบดวัตถุดิบ (ซ้าย) และแท่นเก็บไหเหล้าในโรงงานผลิตเหล้า (ขวา)

ขั้นตอนการผลิตเหล้าหลงวอสามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้ การผสมวัตถุดิบ การต้ม การตาก การหมัก การกลั่น และการพักในบ่อพัก ซึ่งทุกระบวนการล้วนมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง

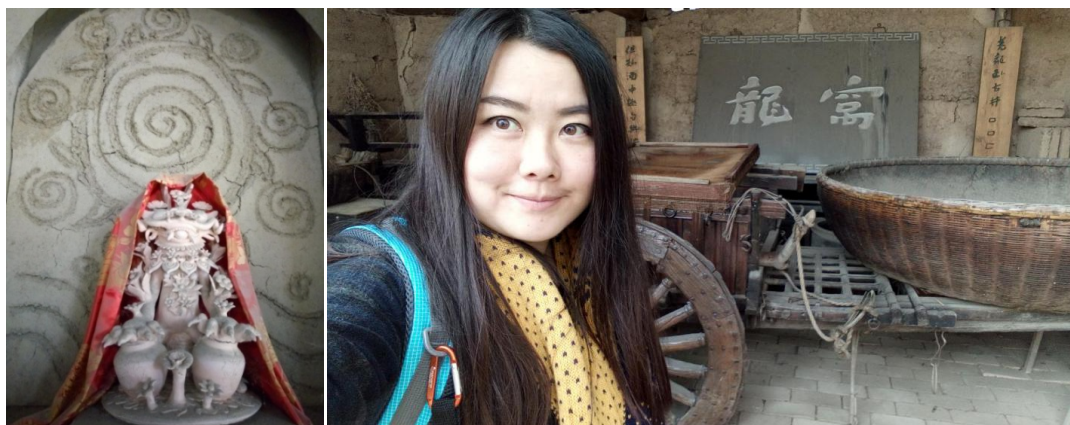
กับสภาพอากาศและอุณหภูมิทั้งสิ้นแต่ละขั้นตอนการทำมีความยุ่งยากเนื่องจากต้องใช้มือและเท้า
 ทำด้วยความเชี่ยวชาญและตามวิธีการที่ถูกต้องจากการพึ่งพาความรู้สึกละประสบการณ์การทำงาน
 ที่ผ่านมานอกจากนี้ขั้นตอนการผลิตเหล้าที่สำคัญและขาดไม่ได้ก็อย่างหนึ่งคือประเพณีการบูชา
 ราชามังกรและเทพเจ้าแห่งเหล้า ซึ่งการปฏิบัตินี้คือเทคนิคและโครงสร้างทางการผลิตเหล้าหลวงวอ
 ที่ครบถ้วนสมบูรณ์และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเป็นอย่างสูง

ภาพที่ 3-27 การเตรียมวัตถุดิบอุปกรณ์และแผนภูมิการผลิตเหล้าหลวงวอ

ภาพที่ 3-28 กระบวนการทั่วไปในการทำเหล้าหลวงวอ

ภาพที่ 3-29 ราชามังกร (ซ้าย) และโรงผลิตเหล้าหลงวอ (ขวา)

กว่าร้อยปีมาแล้วที่เทคนิคการทำเหล้าหลงวอสืบทอดรุ่นต่อรุ่นและกลายเป็นระบบความคิดและความสำเร็จที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่นี้ กรรมวิธีการผลิตเหล้าตามแบบโบราณยังคงมีความยากลำบากที่ส่งผลต่อการสืบทอดทักษะการผลิตตามแบบดั้งเดิม เพราะผลตอบแทนของธุรกิจที่ไม่ดีและเงินเดือนพนักงานที่น้อยทำให้คนยุคใหม่ไม่ยินดีที่จะศึกษากรรมวิธีการผลิตเพื่อสืบทอดเป็นอาชีพต่อไปและเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนการผลิตเหล้าหลงวอส่วนใหญ่มีอายุมาก หากไม่มีคนรุ่นใหม่มาสืบทอดอาจส่งผลให้ชะตากรรมการผลิตเหล้าหลงวอในอนาคตคงดับสิ้น

ร้านขายเหล้าหลงวอที่อยู่ในโรงงานผลิตได้รวบรวมขวดเหล้าขาวและขวดเหล้าฝรั่งในรูปแบบต่าง ๆ ไว้เป็นจำนวนมากและตั้งประดับอยู่บนผนังกำแพงด้านหลังของร้าน แน่นอนว่าในจำนวนนั้นมีรูปแบบขวดเหล้าหลงวอตั้งแสดงอยู่ด้วย ซึ่งยิ่งทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าการออกแบบขวดเหล้าหลงวอส่วนมากเป็นการยืมรูปแบบมาจากเหล้าฝรั่งหรือการนำขวดที่ทำจากดินเผามาบรรจุเหล้าโดยตรงและไม่มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง อีกทั้งยังพบว่าขวดเหล้าบางส่วนยังสลักลวดลายมังกรหรือออกแบบขวดเป็นรูปมังกรด้วยซึ่งอาจเป็นเพราะประวัติศาสตร์ของเหล้าหลงวอมีความเกี่ยวข้องกับมังกรนั่นเอง แต่ทว่าขวดเหล้าเหล่านี้ยังไม่มีคามงดงามที่แสดงภาพลักษณ์ท้องถิ่นและไม่มีความน่าสนใจ เมื่อผู้วิจัยเดินสำรวจโดยรอบบริเวณโรงงานและร้านจำหน่ายเหล้าหลงวอในโรงงานพบว่าเหล้าหลงวอไม่มีบรรจุภัณฑ์ทั้งที่เป็นถุงหรือกล่องใด ๆ บางครั้งยังพบว่าชาวบ้านที่อยู่ละแวกใกล้เคียงสามารถนำภาชนะของตนเองมาใส่เหล้าเองได้ด้วย

ภาพที่ 3-30 รูปแบบขวดเหล้าต่างๆ ในโรงงาน (ซ้าย) และขวดเหล้าหลวงวอที่เลียนแบบเหล้าเหมาไถ (ขวา)

ภาพที่ 3-31 ภาพขวดเหล้ารูปมังกร

เหล้าหลวงวอแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ เหล้าหมักใหม่กับเหล้าเก่าอายุ 30 ปี การออกแบบบรรจุภัณฑ์ของเหล้าทั้งสองชนิดนี้มีความเรียบง่ายและไม่มีความรู้สึของการออกแบบใด ๆ เพียงแค่ใช้ตัวอักษรลายพู่กันจีนพิมพ์ลงบนบรรจุภัณฑ์ถือว่าเป็นการเสร็จสมบูรณ์ ส่วนเหล้าเก่าอายุ 30 ปี จะแตกต่างกันเพียงแค่ลายกลองเท่านั้น

ภาพที่ 3-32 เหล้าหมักใหม่ (ซ้าย) และเหล้าเก่าของชุมชนหลงวอ อายุ 30 ปี (ขวา)

เอกลักษณ์ของกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลงวอที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. บ่อน้ำโบราณหลงวอ คุณสมบัติพิเศษของเหล้าหลงวอคือการใช้ น้ำบริสุทธิ์ที่อยู่ใน บ่อโบราณที่ถูกขุดตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซิง น้ำในบ่อแห่งนี้จะมีความใส หวานอร่อย และอุดมไปด้วยแร่ธาตุนานาชนิด จากคำบอกเล่าทำให้ทราบว่า น้ำคือหัวใจสำคัญของการผลิตเหล้า โดยน้ำใน บ่อโบราณหลงวอนี้ทำให้โรงงานแห่งนี้สามารถรับประกันคุณภาพของเหล้าหลงวอได้

ภาพที่ 3-33 บ่อน้ำโบราณหลงวอ

2. การย่ำเท้าตามจังหวะของคณงาน หมายถึง งานที่มีความยากลำบากแต่แฝงด้วยความสนุกสนานชนิดหนึ่ง ถือเป็นลักษณะงานที่ค่อนข้างเฉพาะ มีรูปแบบการรวมกลุ่มงานและวิธีการทำงานที่แบ่งหน้าที่เฉพาะคนได้แก่ ผู้ใส่วัตถุดิบ ผู้เติมน้ำ ผู้ผสมวัตถุดิบ ผู้ขนถ่าย ผู้ใส่โมน เป็นต้น โดยการย่ำเท้าจะกำหนดจำนวนการย่ำของแต่ละคนให้เท่ากัน

ภาพที่ 3-34 ขั้นตอนการผสมวัตถุดิบด้วยการย่ำเท้า

3. การสักการะราชามังกรและเทพเจ้าแห่งเหล้า ซึ่งเป็นสี่เส้นทางวัฒนธรรมของการผลิตเหล้าสำคัญตามประวัติศาสตร์โบราณ มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเป็นอย่างสูง

ภาพที่ 3-35 ราชามังกรและเทพเจ้าแห่งเหล้า

4. อุณหภูมิ กรรมวิธีการผลิตเหล้าหลวงมีเบื้องหลังมาจากธรรมชาติในพื้นที่ที่ห่างไกลตัวเมือง นับตั้งแต่วัตถุดิบ ขั้นตอนการผลิต ไปจนถึงขั้นตอนการหมัก ซึ่งสภาพภูมิอากาศและอุณหภูมิที่เหมาะสมคือหัวใจหลักในการผลิตที่ทำให้เหล้าหลวงมีรสชาติเด่นแตกต่างจากเหล้าจีนในพื้นที่อื่น ๆ

ในฐานะที่เหล้าหลวงคือเหล้าขาวที่มีประวัติศาสตร์กว่าร้อยปีและเป็นของฝากที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของอำเภอห้วยเสี้ยน การจัดทำบรรจุภัณฑ์ให้แก่เหล้าหลวงถือว่าเป็นประโยชน์ต่อการโฆษณาและเพิ่มชื่อเสียงให้แก่อำเภอห้วยเสี้ยนได้เป็นอย่างดี ตลอดจนเป็นการปกป้องเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอันเก่าแก่ให้ยังคงมีคุณค่าแก่การสืบทอด และหากยิ่งสอดแทรกเอกลักษณ์ของภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยนยังสามารถเป็นการส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมควบคู่กันไปอย่างงดงาม

การออกแบบบรรจุภัณฑ์

จากการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในยุคเทคโนโลยีและสารสนเทศนี้ทำให้นุชนัยทุกคนได้ก้าวเข้าสู่ยุคคอมพิวเตอร์อย่างสมบูรณ์ ปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีส่วนช่วยสร้างความสะดวกสบายให้แก่มนุษย์และเหมาะสมสำหรับการประยุกต์ใช้เพื่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์

เป็นอย่างมากเพราะไม่เพียงแต่ทำให้เกิดวิธีการออกแบบข้อมูลอย่างเป็นระบบยังสามารถนำขั้นตอนที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์เพื่อการเลือกสรรวัตถุดิบและวิธีการเลือกใช้อุปกรณ์การผลิตที่ทันสมัยได้เช่นขั้นตอนการเตรียมพิมพ์และการดำเนินการหลังพิมพ์เป็นต้น นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังเอื้อประโยชน์ต่อการออกแบบศิลปะประเภทอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะด้านการวาดภาพ ซึ่งการสร้างสรรค์ภาพวาดชานาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาเป็นตัวช่วยในการวาดภาพทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการทำซ้ำภายหลัง ทั้งยังเป็นตัวเลือกสำคัญในการกำหนดขอบเขตของการออกแบบและการเตรียมพิมพ์ได้โดยจุดประสงค์หลักในการออกแบบบรรจุภัณฑ์คือ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์และถือเป็นวิธีส่งเสริมการขายอย่างหนึ่งที่มีประสิทธิภาพสูงดังนั้นในระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยจากการผสมผสานเอกลักษณ์ภาพวาดชานาผู้เขียนกับภาพวาดจิตใต้สำนึก ผู้วิจัยจำเป็นต้องคำนึงถึงบทบาทสำคัญเพื่อการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ในอนาคตด้วย โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลและวางแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

การออกแบบภาพวาดชานา

จากการวิเคราะห์ลักษณะภาพวาดชานา พบว่าภาพวาดชานามีลักษณะและรูปแบบการออกแบบที่แตกต่างกันไปตามจินตนาการการแสดงออกและรูปแบบเฉพาะของจิตรกรซึ่งทั้งหมดล้วนไม่มีเทคนิคการวาดภาพแบบพิเศษไม่มีการกำหนดมุมมองเฉพาะหรือมีข้อจำกัดใด ๆ แต่ภาพวาดชานาส่วนใหญ่ล้วนกล่าวถึงเรื่องราวและมีรูปแบบการวาดภาพภายใต้เงาของศิลปะพื้นบ้านในมณฑลซานซี เช่นศิลปะการตัดกระดาษจีนเครื่องปั้นดินเผาการเย็บปักถักร้อยและละครเงาเป็นต้นดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พยายามผสมผสานรูปแบบการวาดภาพตามแบบศิลปะพื้นบ้านในอำเภอผู้เขียนกับลักษณะการวาดภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองมาสร้างสรรค์เป็นผลงานภาพวาดชานาที่ร่วมสมัยและน่าสนใจ

เนื่องจากนักวาดภาพชานาต่างไม่ใช้จิตรกรมืออาชีพอีกทั้งรูปแบบและสีสันทันสมัยของภาพวาดในคอมพิวเตอร์ง่ายต่อการทำให้ภาพวาดชานาสูญเสียเอกลักษณ์เฉพาะไปทำให้ในขณะที่ผู้วิจัยกำลังสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดชานาจำเป็นต้องใช้เมาส์ปากกาในการวาดภาพเพื่อให้ภาพนั้นเกิดความรู้สึก อารมณ์และบรรยากาศของภาพที่ใกล้เคียงกับภาพวาดชานามากที่สุด โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้กับเหล้าหลงวอในครั้งนี้เกิดจากแนวคิดการผสมผสานศิลปะพื้นบ้านภาพวาดชานาผู้เขียนกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยผู้วิจัยได้ออกแบบให้วัตถุ ตัวละคร และภาพประกอบอื่นๆ มากมายถูกวาดไว้ในภาพเดียวกันอย่างอิสระเพื่อสะท้อนอุดมคติและกรรมวิธีการผลิตเหล้า ตลอดจนการใช้สีสันทันสมัยที่สอดคล้องตามเอกลักษณ์ภาพวาดชานามาใช้สร้างจุดสนใจและสร้างการรับรู้ทางการมองเห็นที่ชัดเจนให้กับผู้ชม

ภาพที่ 3-36 ขั้นตอนการหมักเหล้าหลงวอ

จากภาพขั้นตอนการหมักเหล้าตามแบบกรรมวิธีโบราณที่ติดอยู่ในโรงงานเหล้าหลงวอ ได้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพวาดที่แสดงบรรยากาศการหมักเหล้า จำนวน 6 ภาพ แบ่งเป็นภาพการเก็บเกี่ยวและไม้แป้ง ภาพการกวนและนั่งส่วนผสม ภาพการตาก ส่วนผสม ภาพการผสมวัตถุดิบด้วยการย่ำเท้าและการหมักเหล้า ภาพการกลั่นเหล้า และภาพ การบรรจุขวดเตรียมจำหน่าย

ภาพที่ 3-37 ตัวละครและองค์ประกอบภาพ

องค์ประกอบของภาพ ตัวละครและพืชพันธุ์ไม้ที่ใช้ในการออกแบบ ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการออกแบบตามลักษณะของละครเงาและผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง เพื่อสร้างบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติและรู้สึกสบาย ๆ ตามเอกลักษณ์ของภาพวาดชาวนา

ภาพที่ 3-38 การเก็บเกี่ยวและโม่แป้ง

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บเกี่ยวและโม่แป้งเป็นภาพที่มีโครงสร้างความคิดมาจากภาพบรรยายภาพในช่วงตอนเย็นขณะที่พระอาทิตย์กำลังลับขอบฟ้า ชาวนาได้เกี่ยวข้าวและมัดรวมต้นข้าว กองไว้ที่บริเวณท้องนาเพื่อรอคนงานมาขนพืชผลที่ได้ไปยังสถานที่โม่แป้ง ในขณะที่คนงานอีกคนกำลังโม่ข้าวด้วยเครื่องมือหินอย่างใจจดใจจ่อ

ภาพที่ 3-39 การกวนและนึ่งส่วนผสม

ขั้นตอนที่ 2 การกวนและนึ่งส่วนผสมเป็นภาพที่แสดงบรรยากาศความสดใสน่าชม กลางวันภายใต้ท้องฟ้าสีครามและก้อนเมฆสีขาวคนงานกำลังกวนส่วนผสมอย่างขะมักเขม้น ด้านหน้าคนงานเป็นภาพการนึ่งส่วนผสมในการทำเหล้าด้วยน้ำจากบ่อน้ำโบราณในหุบเขาสีเขียว ซึ่งหม้อนึ่งถูกตั้งอยู่บนเตาไฟแบบโบราณภาพวาดนี้ใช้รูปแบบการวาดมาจากรูปแบบการตัดกระดาษจีนและเพิ่มบรรยากาศที่มีชีวิตชีวาด้วยภาพนกที่โฉบบินอยู่บนท้องฟ้าทำให้ภาพนี้กลายเป็นภาพที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ภาพที่ 3-40 การตากส่วนผสม

ขั้นตอนที่ 3 การตากส่วนผสม เป็นภาพฉากในอีกมุมหนึ่งบริเวณข้างบ่อน้ำโบราณ ณ เวลานี้ท้องฟ้าสว่างไสวมากขึ้นได้แสดงให้เห็นถึงบรรยากาศการเปลี่ยนแปลงของช่วงเวลา ซึ่งเป็นภาพที่เชื่อมโยงเหตุการณ์หลังจากที่วัตถุดิบทั้งหมดถูกนึ่งจนได้ที่ คนงานเหล่านี้จะนำ วัตถุดิบดังกล่าวมาตากให้แห้งเพื่อรอการหมักหัวเชื้อเหล้าต่อไป ภาพฉากนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มความสมบูรณ์ให้ภาพยิ่งน่าติดตามและสวยงามขึ้นด้วยการนำตัวละครและพืชพันธุ์ธรรมชาติต่าง ๆ มาวาดเป็นภาพประกอบฉาก

ภาพที่ 3-41 การผสมวัตถุดิบด้วยการย่ำเท้าและการหมักเหล้า

ขั้นตอนที่ 4 การผสมวัตถุดิบด้วยการย่ำเท้าและการหมักเหล้า จากการศึกษาข้อมูลในเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยได้สร้างฉากจำลองภาพขณะที่คนงานกำลังย่ำเท้าลงบนวัตถุดิบนี้เพื่อผสมวัตถุดิบทั้งหมดให้เข้ากันด้วยจังหวะเดียวกัน ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่งของการหมักเหล้าหลวงที่ขาดไม่ได้ คนงานทั้งหมดจะย่ำเท้าลงบนวัตถุดิบเหล่านี้อย่างพร้อมเพรียงกันและเมื่อวัตถุดิบถูกย่ำจนได้ที่แล้วจะถูกนำไปเก็บไว้ในห้องบ่มเหล้าเพื่อให้เกิดเป็นหัวเชื้อเหล้าที่สมบูรณ์

ภาพที่ 3-42 การกลั่นเหล้า

ขั้นตอนที่ 5 การกลั่นเหล้า นับตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการทำเหล้า คนงานจะเลือกใช้น้ำที่ดีและบริสุทธิ์จากบ่อน้ำโบราณในการหมักเหล้า และในขั้นตอนสุดท้ายนี้ ภาพโครงสร้างของการกลั่นเหล้าจะแสดงให้เห็นภาพพื้นผิวที่มีทั้งบนพื้นดินและใต้พื้นดิน ซึ่งยังทำให้ผู้ที่ได้เห็นเข้าใจหลักการในการกลั่นเหล้าที่ถูกต้องอย่างชัดเจน

ภาพที่ 3-43 การบรรจุขวดและเตรียมจำหน่าย

ขั้นตอนที่ 6 การบรรจุขวดและเตรียมจำหน่ายมีโครงสร้างความคิดมาจากฉากของภาพร้านจำหน่ายเหล้าในโรงงานหลวงวอบริเวณบนเคาน์เตอร์จำหน่ายจะประดับประดาไปด้วยขวดเหล้าที่มีรูปแบบหลากหลายทั้งยังมีภาพราชามังกรที่คนในโรงงานหลวงวอสักการบูชาประดับอยู่ด้วยบริเวณด้านหลังเคาน์เตอร์มีไหเหล้าขนาดใหญ่ที่แสดงความหมายแฝงว่าพนักงานขายกำลังบรรจุเหล้าเพื่อเตรียมจำหน่ายและบริเวณหน้าเคาน์เตอร์ตกแต่งด้วยภาพวาดชาวนาแสดงขั้นตอนการหมักเหล้าซึ่งไม่เพียงสามารถบอกเล่าขั้นตอนกรรมวิธีการผลิตเหล้าให้แก่ผู้บริโภคได้แล้วยังสามารถเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ภาพบรรจุภัณฑ์ทั้งหมดของเหล้าหลวงวอด้วย

การออกแบบภาพวาดชาวนาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เอกลักษณ์ของภาพวาดชาวนาด้วยเทคนิคการวาดในรูปแบบที่เป็นอิสระและมีสีสันสดใสมาใช้ในการออกแบบ โดยเนื้อหาของ

ภาพวาดมาจากภาพขั้นตอนการหมักเหล้าที่ผู้วิจัยได้เห็นเมื่อครั้งที่เดินทางไปสำรวจภาคสนาม ตลอดจนฉากบรรยากาศเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายที่โดดเด่นของคนในภาพที่ล้วนแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของสื่อเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในอำเภอหู่เสียน มณฑลฮานซี อุปกรณ์และเครื่องมือทุกอย่างที่ปรากฏในภาพวาดทั้งหมดต่างเป็นอุปกรณ์และเครื่องมือจริงที่พบในโรงงานเหล้าหลงวอ และภาพราชามังกรที่เป็นเครื่องหมายของความเชื่อและเครื่องเคารพบูชาของคนในโรงงานหลงวอได้ถูกนำมาออกแบบเป็นภาพหลักของบรรจุภัณฑ์ภายนอก เป็นต้น โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการวาดภาพครั้งนี้คือ โปรแกรม Illustrator และ โปรแกรม Photoshop

ในขั้นตอนการบรรจุภัณฑ์ขั้นสุดท้าย ผู้วิจัยได้วางแผนนำภาพราชามังกรมาทำเป็นรูปภาพต่อเนื่องและแยกกระจายภาพเป็นส่วน ๆ เพื่อนำไปติดบนบรรจุภัณฑ์ ซึ่งถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะสามารถช่วยส่งเสริมการขาย กล่าวคือ หากผู้บริโภคต้องการจะซื้อเหล้าหลงวอ จำเป็นต้องซื้อให้ครบทั้ง 6 ขวด ถึงจะได้ภาพขั้นตอนการหมักเหล้าหลงวอที่สมบูรณ์

การออกแบบขวดเหล้าหลงวอ

เหล้าหลงวอเป็นเหล้าเก่าแก่ที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซิง ซึ่งจากการสำรวจในโรงงานเหล้าหลงวอพบว่ายังมีแท่นหมักเหล้าและไหเหล้าโบราณในสมัยนั้นเก็บสะสมไว้เป็นจำนวนมาก จากการศึกษาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับขวดเหล้าในสมัยราชวงศ์ซิงพบว่า ส่วนใหญ่เป็นขวดที่ทำมาจากเครื่องปั้นดินเผาและมีลักษณะของปากขวดที่เล็ก ดังนั้นเพื่อแสดงประวัติศาสตร์ของเหล้าหลงวอลงบนบรรจุภัณฑ์ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ขวดเหล้าตามแบบสมัยราชวงศ์ซิงที่เป็นต้นกำเนิดของเหล้าชนิดนี้ ปัจจุบันแม้ว่ารูปแบบขวดเหล้าจะมีความหลากหลายและมักทำให้ผู้พบเห็นเกิดความรู้สึกละลานตา แต่การออกแบบขวดเหล้าที่เรียบง่ายจะสามารถเชื่อมโยงความรู้สึกถึงความบริสุทธิ์และวิถีชีวิตตามแบบชนบทได้

ภาพที่ 3-44 ไหเหล้าโบราณในโรงงานเหล้าหลงวอ

ภาพที่ 3-45 ขวดเหล้าสมัยราชวงศ์ซิง (<http://7788ljp.997788.com>)

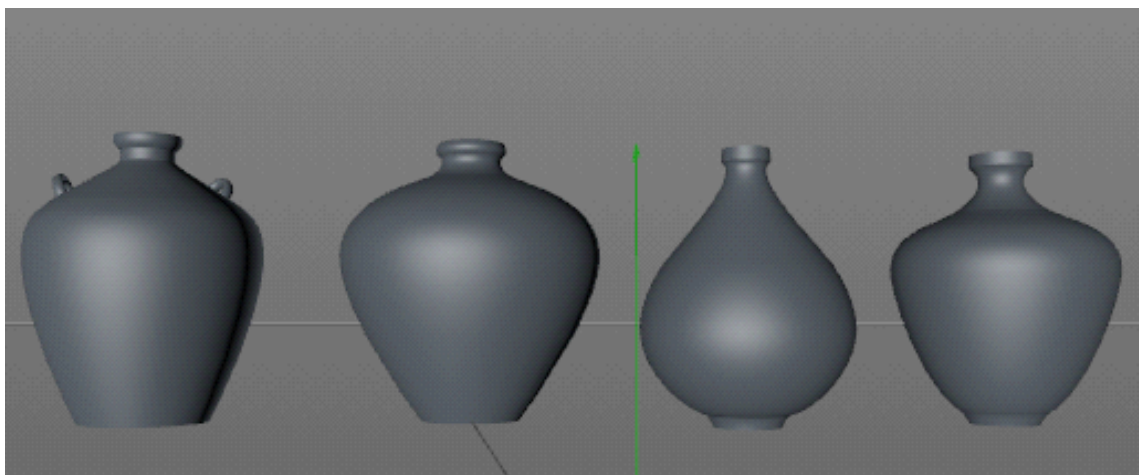
ภาพที่ 3-46 การออกแบบภาพร่างขวดเหล้าจากขวดเหล้า 4 แบบที่พบเห็นได้บ่อย

เมื่อนำรูปแบบในอดีตมาผสมผสานกับจุดเด่นของวัสดุในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้ขวดเหล้าที่เป็นผลิตภัณฑ์เซรามิกมาใช้ในการออกแบบและใช้กระบวนการทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาพัฒนาการออกแบบรูปทรงขวดบรรจุภัณฑ์และการเคลือบเงาตัวขวดเหล้าด้วยสีเหลืองเพราะว่ามีหลักการการตีความแบบง่าย ๆ คือ เหล้าเหลืองเป็นเหล้าเกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ซิง ซึ่งเป็นช่วงที่ฮ่องเต้มีบทบาทมากในสาธารณรัฐประชาชนจีนในสมัยนั้นมักจะเรียกฮ่องเต้ว่า “มังกร” สีที่ถือเป็นตัวแทนของฮ่องเต้คือสีเหลืองและเป็นสีที่ใช้สำหรับฮ่องเต้เท่านั้น โดยโรงงานที่ใช้ผลิตขวดเหล้าในครั้งนี่คือโรงงาน Jingdezhen City Taoci Gongfang ซึ่งเป็นเซรามิกในเมืองจิงเต๋อเจิ้ง

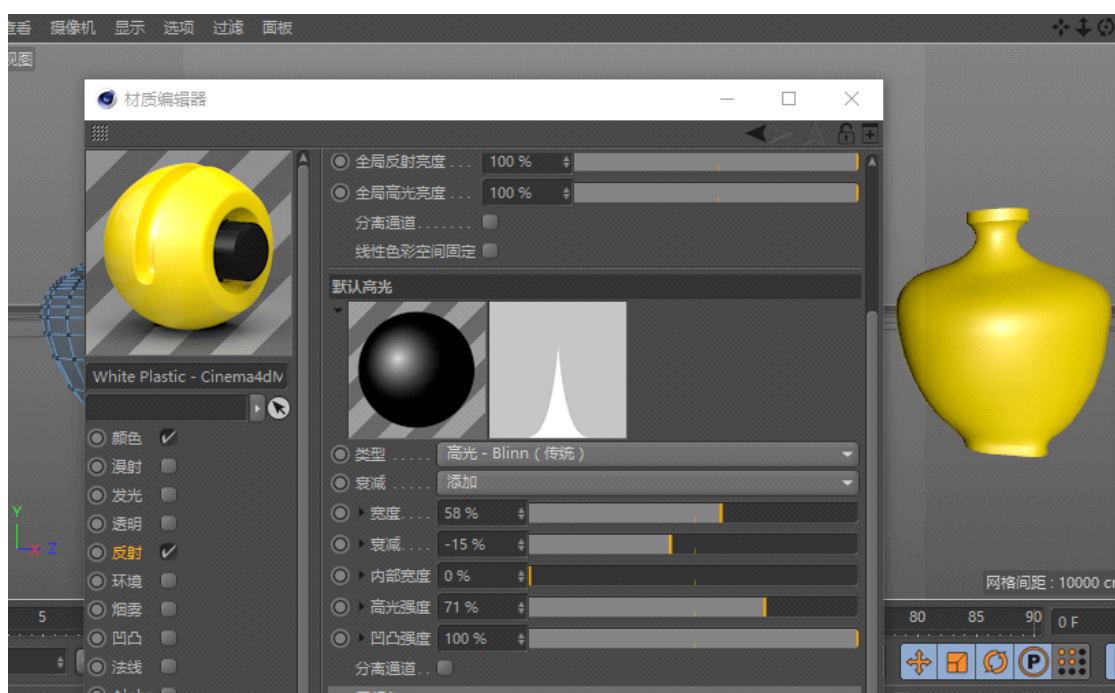

ภาพที่ 3-47 ส่องเต๋ในสมัยโบราณของจีน (<http://baike.sogou.com>)

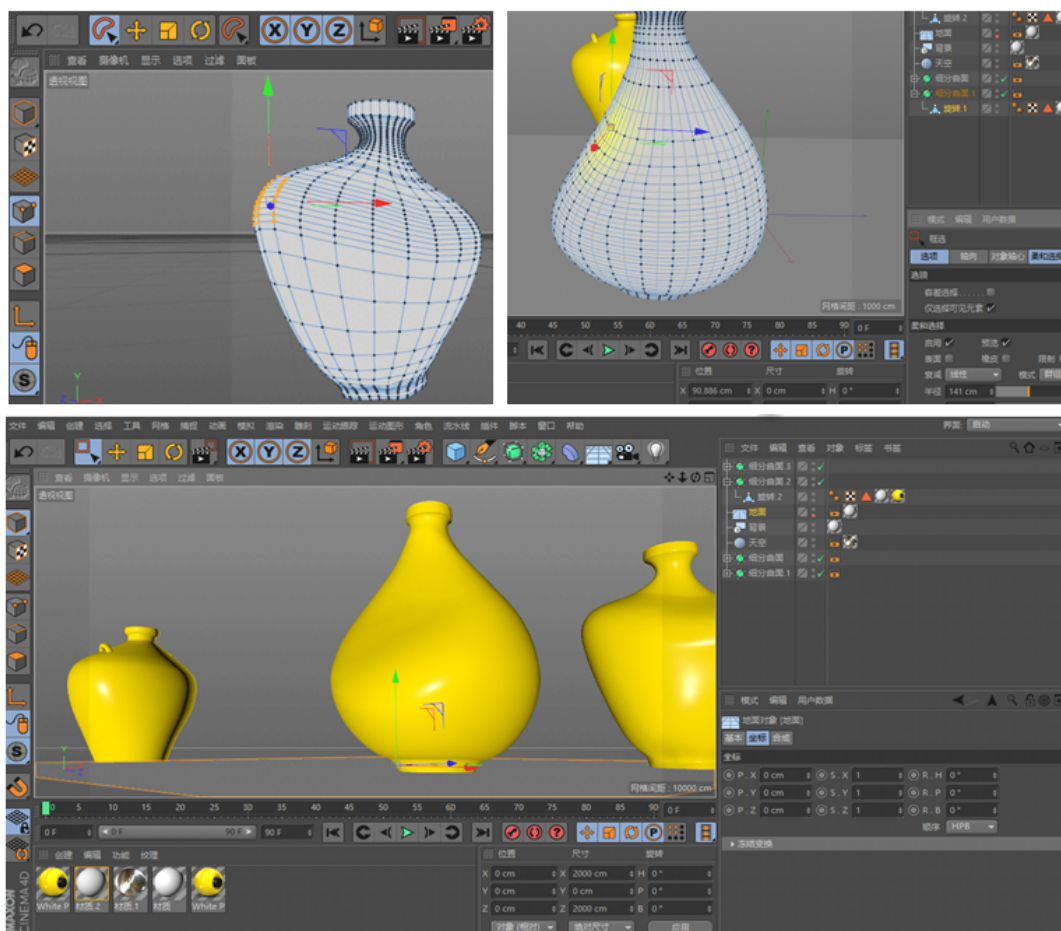
การออกแบบภาพสำเร็จของขวดเหล้าด้วยโปรแกรม C4D และโปรแกรม Photoshop จะสามารถทำให้เห็นภาพลักษณะจำลองของขวดเหล้าได้ค่อนข้างชัดเจน แต่มีข้อจำกัดอยู่ที่ในบางครั้งการแสดงผลด้วยหน้าจอคอมพิวเตอร์มีความบิดเบือนไปบ้างหรือไม่ให้ความรู้สึกของการมองเห็นที่สร้างมุมมอง 3 มิติ ดังนั้นการออกแบบขวดเหล้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาเลือกใช้รูปแบบการออกแบบที่ไม่กำหนดรูปแบบตายตัวเพื่อสร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่นให้กับขวดเหล้าและสามารถเข้ากับรูปแบบที่อิสระของภาพวาดชานาได้อย่างลงตัวผู้วิจัยเริ่มต้นการออกแบบขวดเหล้ามาจากรูปทรงตามเดิมของขวดเหล้าแล้วค่อย ๆ ดำเนินการปรับเปลี่ยนรูปทรงของขวดเหล้าด้วยการดึงตัดย่อหรือยืดไปอย่างอิสระเพื่อให้ขวดที่ได้มีรูปแบบที่ไม่สมมาตรแต่ยังคงลักษณะของกันขวดที่แบนไว้เพื่อให้ง่ายต่อการวางตั้งแต่ละะปรับแต่งบริเวณตัวขวดให้บีบเข้าหากันจนมีลักษณะนูนยุบหรือแบนเพื่อให้สะดวกในการหยิบจับ

ภาพที่ 3-48 แบบจำลองขวดเหล้า

ภาพ 3-49 การทดสอบวัสดุ

ภาพที่ 3-50 การทดลองบิดขวดเหล้าเพื่อให้เกิดรูปแบบศิลปะตามแบบอิสระ

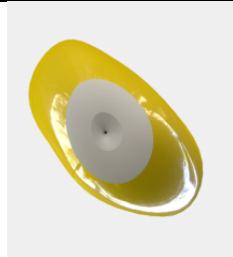
ตารางที่ 3-1 ผลของการบิดขวดเหล้าและลักษณะขวดเหล้าสำเร็จรูป

ลำดับ	ภาพแบบร่าง (ด้านหน้า ด้านข้าง ด้านบน ด้านล่าง)			
1				
เป็นขวดเหล้าหัวหัวด้านข้าง 2 ด้าน โดยหัวหัวด้านหนึ่งสูงและด้านหนึ่งต่ำตามแบบในสมัยราชวงศ์ซิง ขวดมีลักษณะแบนทำให้หยิบจับสะดวกและมีรูปทรงที่ไม่สมมาตรคล้ายกับภาพวาดด้วยมือ				

ตารางที่ 3-1 ผลของการบิดขวดเหล้าและลักษณะขวดเหล้าสำเร็จรูป (ต่อ)

ลำดับ	ภาพแบบร่าง (ด้านหน้า ด้านข้าง ด้านบน ด้านล่าง)			
2				
	เป็นขวดเหล้าลักษณะทั่วไปในสมัยราชวงศ์ซิง ขวด ได้ออกแบบให้ถูกบีบเข้าจนแบนเล็กน้อย ไม่มีความสมมาตรทั้ง 4 ด้าน			
3				
	เป็นขวดเหล้าตามลักษณะของกาเหล้ายู่หูซุน (Yuhuchun) ในสมัยโบราณซึ่งเป็นขวดเหล้ารูปทรงคลาสสิกของสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ปรับเปลี่ยนให้บริเวณปากขวดโค้งลึกเข้าด้านในมากขึ้นเพื่อให้สะดวกในการหยิบจับและทำให้ขวดแสดงความรู้สึกทะล้น			
4				
	เป็นขวดเหล้าตามลักษณะของไหเหล้าดินเผาแบบหยาบในสมัยโบราณ โดยทั่วไปไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปทรงด้านหน้าแต่มีการออกแบบให้มีขนาดเล็กลงเพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้พบเห็น			

ตารางที่ 3-1 ผลของการบิดขวดเหล้าและลักษณะขวดเหล้าสำเร็จรูป (ต่อ)

ลำดับ	ภาพแบบร่าง (ด้านหน้า ด้านข้าง ด้านบน ด้านล่าง)			
5				
	เป็นขวดเหล้าลักษณะแบน ด้านหน้ามีรูปทรงเหมือนไหเหล้าดินเผาแบบหยาบในสมัยโบราณ ด้านข้างมีรูปทรงเหมือนกาเหล้าดินเผาแต่ออกแบบให้มีลักษณะแบนเพื่อความสะดวกในการหยิบจับ			
6				
	เป็นขวดเหล้าแบบปากเปิดกว้าง ปากขวดและก้นขวดมีลักษณะกลม ตัวขวดถูกบีบให้แบนเพื่อให้สะดวกในการยกดื่มและให้ความรู้สึกโบราณ			

เนื่องจากเหล้าหลวงวอเป็นเหล้าที่มีความเข้มข้น (ดีกรี) สูงโดยปกติแล้วจะไม่สามารถใช้ขวดที่มีลักษณะใหญ่เกินไปมาทำเป็นบรรจุภัณฑ์ได้ทำให้ขนาดบรรจุของขวดเหล้าที่พบเห็นได้ทั่วไปในตลาดคือขนาด 250 มิลลิลิตร และขนาด 500 มิลลิลิตร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาออกแบบขนาดบรรจุของขวดเหล้าไว้ที่ 250 มิลลิลิตร และ 500 มิลลิลิตร ตามแบบที่ใช้อยู่ปกติเพราะหากผู้วิจัยออกแบบขวดที่มีขนาดไม่มาตรฐานจำเป็นต้องทดลองทำผลิตภัณฑ์หลายครั้งถึงจะสามารถได้ขวดเหล้าที่เหมาะสมทั้งนี้ผู้วิจัยได้คาดการณ์ความสูงของขวดเหล้าไว้ที่ประมาณ 20 เซนติเมตร

การออกแบบอักษรโลโก้

เนื่องจากเหล้าหลวงวอมีกรรมวิธีการผลิตที่มีประวัติศาสตร์เก่าแก่และสืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนานตั้งแต่ในสมัยโบราณทำให้ตัวอักษรพุ่กันที่นักเขียนชื่อ Jia ping'ao ออกแบบไว้ให้กับเหล้าหลวงวอได้ถูกนำมาใช้อย่างต่อเนื่องหลายปีอีกทั้งอักษรพุ่กันจีนยังถือว่าเป็นอักษรที่มีเอกลักษณ์ของจีนซึ่งในอดีตฮ่องเต้เขียนลงแท่งราชวงศ์ซึ่งถือเป็นหนึ่งในนักเขียนพุ่กันจีนที่มีฝีมือขั้นสูง

ดังนั้นการศึกษาวិวัฒนาการของอักษรพุทกันในสมัยราชวงศ์ซ่งคือแนวทางการออกแบบตัวอักษรในครั้งนี้

ในสมัยปลายราชวงศ์หมิงและต้นราชวงศ์ซ่ง นักเขียนพุทกันจำนวนมากค่อย ๆ เลิกเรียนรู้การเขียนรูปแบบอักษรตามรูปแบบในสมัยราชวงศ์จินและราชวงศ์ถังแต่กลับมาให้ความสนใจเรียนรู้อักษรจีนโบราณที่จารึกลงในหินศิลาจารึกสมัยราชวงศ์ฮั่นแทนโดยอักษรจารึกนี้มีลักษณะการเขียนตัวอักษรที่เรียงจากด้านซ้ายไปขวาและมีกฎเกณฑ์การเขียนที่เข้มงวดเพราะประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้สำหรับเป็นตัวอักษรที่เป็นทางการจนถึงในสมัยราชวงศ์ซ่งตอนกลางเนื่องจากนักอักษรศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับอักษรทำให้นักเขียนพุทกันเริ่มแสวงหาวิธีการเขียนที่ยิ่งเก่าแก่มากขึ้นโดยเฉพาะการเขียนอักษรจ้วนชู (Zhuanshu) และอักษรลี่ชู (Lishu) กลับได้รับการฟื้นฟูขึ้นอีกครั้งในสมัยนี้นักเขียนพุทกันจีนได้นำลายเส้นของอักษรทั้งสองนี้มาผสมผสานกับลักษณะของอักษรข่ายชู (Kaishu) และอักษรสิงชู (Xingshu) โดยได้ประดิษฐ์เป็นอักษรพุทกันที่มีรูปแบบใหม่เรียกว่า “อักษรจารึก” ขึ้น (Nakata Yujiro, 1987, p. 23)

อักษรจีนเกิดจากอักษรจารบนกระดูกสัตว์และต่อมาได้มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เช่น คำว่า “มังกร” จะมีลักษณะตัวอักษรตามตัวอย่างภาพที่ 3-51 จากอักษรที่ปรากฏเหล่านี้สามารถมองเห็นได้ถึงลักษณะการเคลื่อนไหวที่สมจริงดังนั้นในการออกแบบตัวอักษรผู้วิจัยจึงได้ผสมผสานรูปแบบตัวอักษรภาพลงไปด้วย เช่น ลักษณะของมังกร มังกรพ่นน้ำ และน้ำให้ชีวิต เป็นต้น โดยคำว่า “วอ” ของหลวงวอมีความหมายว่าบ้านของมนุษย์แต่หากพิจารณาถึงการผสมผสานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยควรมีการเพิ่มปัจจัยความร่วมมือลงไปด้วย เช่น การใช้รูปแบบลายเส้นที่เรียบง่ายเพื่อเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในความนิยมปัจจุบันการใส่ตัวอักษรภาษาอังกฤษหรือการนำอักษรในสมัยราชวงศ์ซ่งที่สามารถพบเห็นได้บ่อยมาออกแบบใหม่เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้ชม เป็นต้น อักษรจารบนกระดูกสัตว์ได้เขียนคำว่ามังกรให้มีลักษณะปากกว้างลำตัวคดเคี้ยวและบนหัวมีความเปล่งปลั่งมีลักษณะหัวที่ยาวและเขาที่แหลมคมลักษณะภาพรวมของอักษรเป็นภาพมังกรกำลังบินทะยานขึ้นฟ้าอย่างสง่าผ่าเผยแสดงให้เห็นว่าเป็นสัตว์ที่น่าเกรงขาม

甲 骨 文	金 文	篆 文	隶 书	楷 书		行 书	草 书	繁体标宋	简体标宋	简化方案
										删减“立”“月”， 并利用草书字形 简化其余部分。
乙 3797	龙母尊	说文解字	鲁峻碑	魏灵藏造像	颜真卿	董其昌	怀素	印刷字库	印刷字库	

ภาพที่ 3-51 คำว่ามังกรในรูปแบบตัวอักษรต่าง ๆ (<http://www.vividict.com>)

จวบจนปัจจุบันอักษรจีนมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วมีการขยายรูปแบบและลักษณะตัวอักษรไปอีกเป็นจำนวนมากจากการวิเคราะห์เอกสารการเขียนพู่กันในสมัยราชวงศ์ซิงและประเภทตัวอักษรที่ผู้วิจัยมีความประทับใจทำให้ผู้วิจัยได้ออกแบบตัวอักษรไว้หลายรูปแบบแบ่งเป็นอักษรข่ายชู (Kaishu) อักษรลี่ชู (Lishu) อักษรจ้วนชู (Zhuanshu) อักษรเฮยตี้ (Heiti) อักษรหยวนตี้ (Yuanty) และอักษรเฉาชู (Caoshu) จากเรื่องเล่าในสมัยโบราณเชื่อว่ามังกรดูแลน้ำและให้คุณแก่แผ่นดินซึ่งชื่อหมู่บ้านหลงวอจึงมีความหมายว่าบ้านของมังกรนั่นเองเหล่าของหมู่บ้านหลงวอได้นำจากบ่อน้ำโบราณในการทำเหล้าดังนั้นเนื้อหาที่สำคัญนี้จึงควรถูกปรากฏในการออกแบบตัวอักษรโลโก้ด้วยทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำแบบสอบถามสำรวจความชื่นชอบจากผู้บริโภคอีกครั้งเพื่อคัดเลือกให้ได้ตัวอักษรที่ดีที่สุดมาใช้ในการทำบรรจุภัณฑ์

ภาพที่ 3-52 การออกแบบอักษรโลโก้

ตารางที่ 3-2 แบบร่างโลโก้

ลำดับ	ตัวอักษร	คำอธิบาย
1	 ลี่ชู (Li Shu)	เป็นอักษรลายเส้นแบบเรียวยาวและแบน ลายพู่กันแสดงจังหวะการเคลื่อนไหวที่ช้าและอบอุ่นสะท้อนให้เห็นถึงควมมีชีวิตชีวาและรูปแบบที่โดดเด่นให้ความรู้สึกเหมือนสายน้ำที่กำลังไหลเอื่อย ตัวอักษรคำว่า “หลง” (龍) ที่อยู่ด้านบนมีลักษณะเหมือนกลุ่มเมฆ ด้านล่างคำว่า “เหล้าหมัก” (原浆) เหมือนพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว ด้านขวาของภาพมีลักษณะคล้ายลำตัวของมังกร ตัวอักษรคำว่า “วอ” (窩) ที่อยู่ด้านล่างเปรียบเสมือนรถที่คอยปกป้องมังกรที่บินอยู่ท่ามกลางพระจันทร์และก้อนเมฆ
2	 เฉาซู (Cao Shu)	เป็นลายอักษรแบบหวัดแต่มีหลักการออกแบบ 4 หลักการ คือ เข้าใจง่าย เขียนง่าย ชัดเจนและสวยงาม เนื่องจากอักษรเฉาซูมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นแบบจีนอยู่แล้ว จึงได้นำอักษรมาออกแบบเรียงลำดับจากซ้ายไปขวา โดยให้คำว่า “หลง” (龍) อยู่ด้านซ้ายและตัวใหญ่ ส่วนคำว่า “วอ” (窩) อยู่ด้านขวาและตัวเล็กลงมา มีความหมายว่ามังกรคือผู้นำทาง
3	 เฮยตี้ (Hei Ti)	เป็นตัวอักษรที่มีความเป็นร่วมสมัยเหมาะสำหรับบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและให้ความรู้สึกแบบแฟชั่นสมัยใหม่ การนำตัวอักษรนี้มาใช้ออกแบบโลโก้จะทำให้บรรจุภัณฑ์ดูมีมิติที่เหมาะสมกับยุคสมัยซึ่งถือเป็นการผสมผสานรูปแบบโบราณและสมัยนิยมเข้าด้วยกันได้อย่างงดงาม
4	 จวนตี้ (Zhuan Ti)	เป็นตัวอักษรที่นิยมใช้กันมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นการออกแบบโดยการนำตัวอักษร “หลง” (龍) มาวาดต่อกันจนมีรูปลักษณะคล้ายขวดเหล้าซึ่งทำให้ผู้บริโภคสามารถรับรู้และจินตนาการได้ชัดเจนถึงประเภทผลิตภัณฑ์ ด้านในขวดเหล้าเป็นอักษรคำว่า “วอ” (窩) มีความหมายว่า หมูบ้านที่ได้รับการคุ้มครองจากมังกร

ตารางที่ 3-2 แบบร่างโลโก้ (ต่อ)

ลำดับ	ตัวอักษร	คำอธิบาย
5	 ค่ายชู (Kai Shu)	ลักษณะตัวอักษรค่อนข้างแข็ง นิยมใช้กับรูปแบบที่ดูเป็นทางการ เช่น อนุสาวรีย์ของฮ่องเต้ในสมัยโบราณ เป็นต้น และคำว่าเหล้าหมัก (原漿) ที่ลอยอยู่ในก้อนเมฆมีความหมายว่า มังกรที่อยู่เหนือก้อนเมฆได้ใช้น้ำบำรุงให้หมู่บ้านนี้มีแต่ความอุดมสมบูรณ์และสามารถใช้น้ำไปหมักเป็นเหล้าที่รสชาติยอดเยี่ยมได้
6	 หยวนตี้ (Yuan Ti)	เป็นอักษรในปลายสมัยราชวงศ์ซิง บริเวณมุมของตัวอักษรและปลายพู่กันจะมีลักษณะโค้งมน ในการออกแบบนี้ได้ลดเส้นขีดอักษรของคำว่า “หลง” (龍) ลงเพื่อนำคำว่า “วอ” (窩) ไปใส่ไว้แทนจนกลายเป็นคำเดียวกัน และบริเวณปากมังกรเป็นตัวอักษรคำว่า “เหล้าหมัก” (原漿) แสดงความหมายว่า มังกรได้ใช้น้ำในการบำรุงรักษาให้หมู่บ้านนี้มีความอุดมสมบูรณ์

นอกจากจะติดโลโก้ของเหล้าหลงวอไว้บนขวดเหล้าและบรรจุภัณฑ์แล้วยังสามารถนำมาใช้ปิดผนึกบนบรรจุภัณฑ์ได้ด้วยโดยมีแนวคิดว่าจะใช้การประทับตราคำว่า “หลงวอ” ด้วยตราประทับครั้ง (การประทับตราด้วยจีฟั้ง) ในการปิดผนึกบรรจุภัณฑ์อื่นจะทำให้ผู้ซื้อรู้สึกถึงบรรยากาศที่ย้อนยุคในการปิดผนึกสินค้าตามแบบอดีต

ภาพที่ 3-53 ตราประทับครั้ง

การออกแบบบรรจุภัณฑ์ภายนอก

ด้านหน้าของกล่องบรรจุภัณฑ์ผู้วิจัยจะตกแต่งด้วยภาพวาดชวานารูปราชามังกรเป็นภาพหลักโดยออกแบบลักษณะของราชามังกรที่ได้แรงบันดาลใจมาจากราชามังกรที่คนในโรงงานหลงใหลให้การสักการะผสมผสานกับสัญลักษณ์ของน้ำและวัดเพราะตามความเชื่อและเรื่องเล่าในสาธารณรัฐประชาชนจีนราชามังกรจะเป็นผู้ปกป้องรักษาคุณแลน้ำและเป็นสัญลักษณ์ของน้ำส่วนเทพเจ้ามังกรจะถูกตั้งอยู่บนแท่นบูชาในวัดและนำไปผสมผสานกับโลโก้ของผลิตภัณฑ์พิมพ์ภาพราชามังกรนี้ด้วยกระดาษที่เลียนแบบโบราณและติดลงบนกล่องบรรจุภัณฑ์ด้วยมือ

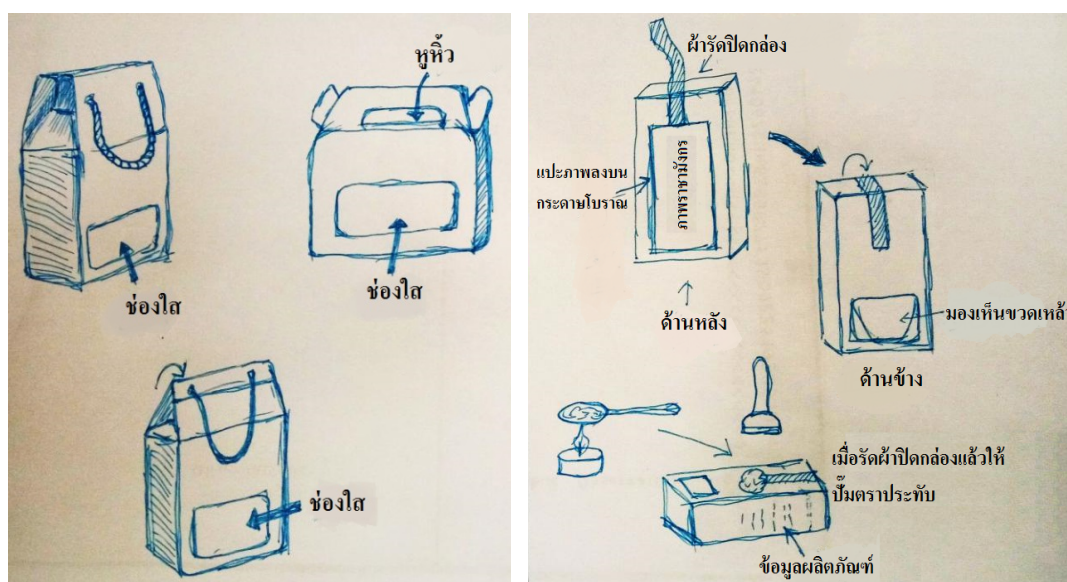

ภาพที่ 3-54 การออกแบบภาพราชามังกร

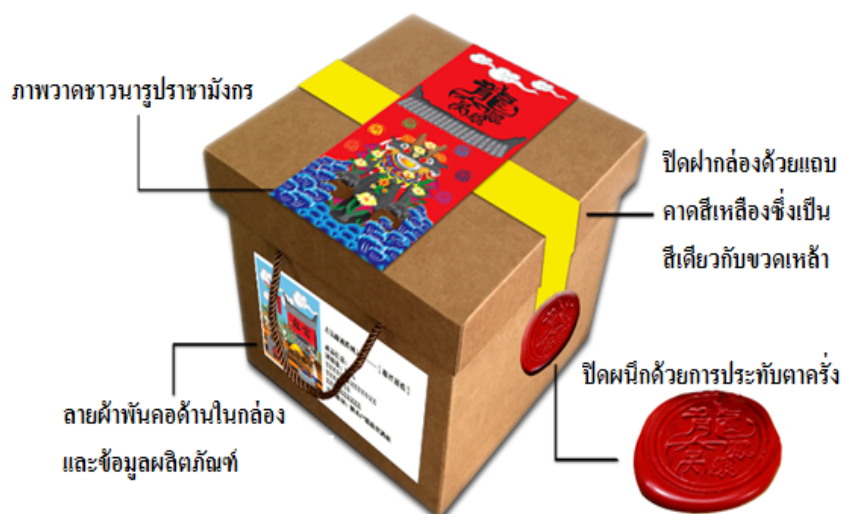

ภาพที่ 3-55 ราชามังกร

เมื่อได้กำหนดรูปทรงของขวดแล้วจึงนำมากำหนดขนาดของกล่องบรรจุภัณฑ์ทั้งนี้เพื่อความสวยงามและรักษาสีแวเคลือบผิวผู้วิจัยได้เลือกใช้กล่องบรรจุภัณฑ์ที่ทำมาจากกระดาษแข็งเป็นกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอกแม้ว่าจะผลิตกล่องบรรจุภัณฑ์ตามลักษณะของขวดที่กำหนดแต่ต้องคำนึงถึงความสะดวกในการพกพาความคงทนแข็งแรงและสวยงามเป็นหลักด้วยดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่เลือกใช้รูปแบบการพิมพ์ลายที่ดูซับซ้อนเกินไปแต่เลือกใช้กล่องบรรจุภัณฑ์ที่เป็นกระดาษสีพื้นมาห่อด้วยมือเช่นกระดาษหนังวัวกระดาษการ์ดสีขาว-ดำเป็นต้นซึ่งเป็นสีที่แสดงให้เห็นถึงความแข็งแรงและเป็นสีที่ได้รับการยอมรับได้ง่ายโดยภาพราชมังกรจะถูกติดอยู่ที่บริเวณด้านบนบนกล่องเพราะด้านหน้าจะออกแบบเป็นช่องสำหรับใส่พลาสติกใสครึ่งกล่องเพื่อให้ผู้บริโภคได้มองเห็นขวดเหล้าส่วนหนึ่งจากนั้นใช้ผ้าปิดด้านบนกล่องและประทับตราอย่างครึ่งบนผ้าปิดกล่องเพื่อปิดผนึกตามภาพแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 3-56 การออกแบบลักษณะถุงกระดาษ (ซ้าย) และวิธีการบรรจุภัณฑ์ (ขวา)

ภาพที่ 3-57 กล่องหิ้วแบบเรียบง่าย

กล่องหิ้วแบบเรียบง่าย ภายในกล่องใช้ใบแห้งปาล์มราฟเฟีย (Raffia) ปูรองที่พื้นกล่อง เพื่อกันกระแทกสะท้อนให้เห็นมนต์เสน่ห์ของเทคนิคการกันกระแทกแบบโบราณฝากล่องคาดด้วยริบบิ้นและปิดผนึกด้วยตราประทับครั้งด้านข้างและร้อยหูเชือกไว้สำหรับหิ้ว ด้านบนฝากล่องติดด้วยภาพราชามังกรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเหล้าหลงวอ และด้านหน้าเป็นภาพวาดแสดงประวัติและกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลงวอ กล่องมีขนาดตามขนาดของขวดเหล้า

ภาพที่ 3-58 กล่องเสียบสลัก

กล่องเย็บสลัก เป็นกล่องแยกชิ้นเปิดขึ้นด้านบนด้านล่างของกล่องปูด้วยฟองน้ำและปิดทับด้วยผ้าเช็ดหน้าผืนเล็กพิมพ์ภาพกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลวงวอเพื่อใช้สำหรับกันกระแทกบนกล่องด้านหน้าติดด้วยภาพราชามังกรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเหล้าหลวงวอและด้านหลังเป็นภาพวาดชานาที่แสดงประวัติและกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลวงวอเมื่อผู้บริโภครีบเปิดฝากล่องขึ้นด้านบนจะเห็นขวดตั้งอยู่สามารถหยิบขวดเหล้าออกจากกล่องได้อย่างสะดวกแต่จำเป็นต้องมีถุงใส่ด้านนอกอีกชั้นกล่องมีขนาดตามขนาดของขวดเหล้า

ภาพที่ 3-59 ถุงหิ้ว

ถุงหิ้ว เป็นถุงที่เจาะรูและใส่แผ่นใสด้านหน้าเพื่อให้เห็นภาพตัวอย่างกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลวงวอที่พิมพ์ลงบนผ้าที่อยู่ด้านในปากถุงคาดด้วยริบบิ้นและปิดผนึกด้วยตราประทับครั้งด้านหน้าและร้อยหูเชือกไว้สำหรับหิ้วส่วนด้านข้างเป็นภาพวาดชานาที่แสดงประวัติและกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลวงวอวัสดุที่ใช้จะพิจารณาจากน้ำหนักของขวดเหล้าและมีขนาดตามขนาดของขวดเหล้า

การประเมินผลงานการออกแบบแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อได้แนวคิดแบบร่างทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบร่างที่เหมาะสมในเบื้องต้นมา ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสอบถามเพื่อให้ได้ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ “การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชานาหนูเสียน” ที่ดีที่สุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ก่อนการนำแบบสอบถามไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามหรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-objective congruence: IOC) เรื่องการผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชานาหนูเสียน เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถามและความถูกต้องเหมาะสมในการนำข้อคำถามไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะทำการประเมินความเที่ยงตรงในส่วนที่ 2-5 (ส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ) โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงไว้ดังนี้

- +1 คือ แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม
- 0 คือ ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่
- 1 คือ แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

ใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ความสอดคล้อง A
	R	คือ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	คือ	ผลรวมคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถามและความถูกต้องเหมาะสมในการนำข้อคำถามไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจำนวน 3 ท่าน ได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 3-3 การประเมิน IOC ของผู้เชี่ยวชาญ

วัตถุประสงค์ การวิจัยข้อที่	คำถาม ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม คะแนน	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3	1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	3	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ ดังนี้

1. Mr. Sun Shaokun อายุ 60 ปี ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์ประจำอยู่ที่ Jingdezhen Ceramic Vocational Technical College ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเครื่องเคลือบแห่งเดียวของสาธารณรัฐประชาชนจีน ศาสตราจารย์Sun ได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างมากเกี่ยวกับการออกแบบขวดเหล้าในครั้งนี เช่น รูปแบบขวดเหล้า การทำฝาขวดและการเคลือบ เป็นต้น ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางการออกแบบที่ชัดเจนขึ้น

ภาพที่ 3-60 Mr. Sun Shaokun

2. Miss. Pan Lijuan อายุ 43 ปี ปัจจุบันเป็นอาจารย์สาขานิเทศศิลป์ (Visual communication art) มหาวิทยาลัยคุนหมิง (Kunming University) อาจารย์ Pan ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบโลโก้ว่า ควรตัดคำว่า “เหล้าหมัก” หรือ “原浆” ออกเพราะว่าเหล้าหลงวอมีหลายประเภท

ภาพที่ 3-61 Miss. Pan Lijuan

3. Mr. Liu Fengtao อายุ 65 ปี จิตรกรวาดภาพชาวนาในอำเภอหู่เสียน ได้กล่าวว่า “การนำภาพวาดชาวนามาผสมผสานกับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นอย่างเหล้าหลงวอถือเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับภาพวาดชาวนาและเหล้าหลงวอได้อย่างดีเยี่ยม ทั้งนี้การวาดภาพชาวนาตามรูปแบบและความเข้าใจของตนเองที่มีต่อภาพวาดชาวนาหู่เสียนนี้ถือว่าทำได้ดีมาก อีกทั้งการนำผ้าพันคอมาพิมพ์เป็นภาพวาดชาวนาถือว่าการนำความคิดร่วมสมัยที่ประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันที่ดีมาก”

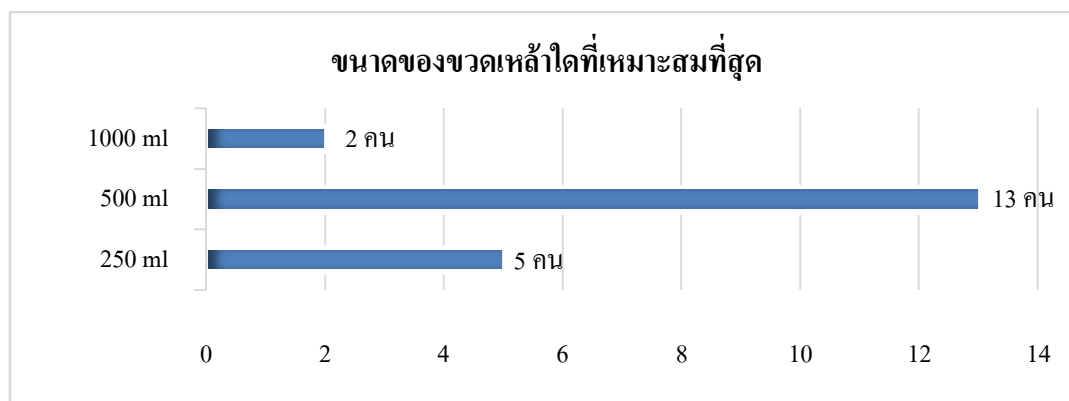

ภาพที่ 3-62 Mr. Liu Fengtao

ความคิดเห็นของการออกแบบแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อผู้วิจัยนำแบบร่างทั้งหมดไปทำการสำรวจความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้าทั่วสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 20 คน ด้วยแบบสอบถามออนไลน์ พบว่า

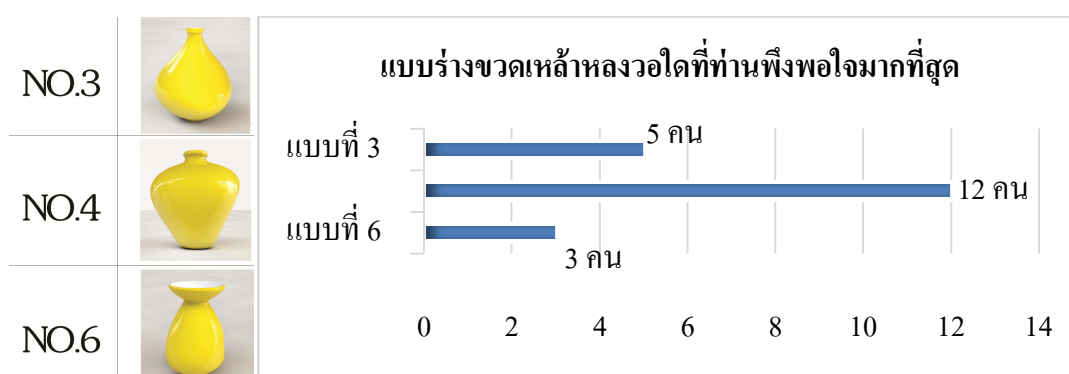
1. ผู้เชี่ยวชาญ นักออกแบบบรรจุภัณฑ์ และนักสะสมขวดเหล้าเป็นเพศชาย 12 คน และเพศหญิง 8 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 15 คน ระดับปริญญาตรี 5 คน และอายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 17 คน หรือคิดเป็น 85% จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
2. ผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับขนาดของขวดเหล้าที่เหมาะสมที่สุดสำหรับใช้บรรจุเหล้าที่มีความเข้มข้น 60 ดีกรี ดังนี้

ภาพที่ 3-63 ขนาดของขวดเหล้าใดที่เหมาะสมที่สุด

จากผลการตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่เลือกขวดเหล้าขนาด 500 มิลลิลิตร ทั้งนี้ นักสะสมขวดเหล้ายังได้แนะนำว่าควรทำขนาดของขวดเหล้าทั้ง 3 แบบ เพราะสาธารณรัฐประชาชนจีนมีผู้ที่ชื่นชอบการดื่มเหล้าแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ผู้ดื่มเหล้าที่มีการศึกษาหรือผู้หญิงที่ชื่นชอบการดื่มเหล้ามักดื่มในปริมาณน้อยหรือดื่มเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น และผู้ที่ชื่นชอบการดื่มเหล้าเป็นชีวิตจิตใจหรือใช้เหล้าเพื่อรับรองแขกจำเป็นต้องออกแบบขวดเหล้าให้มีขนาดใหญ่เพื่อให้เหมาะสมกับปริมาณการดื่ม

3. ผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบร่างขวดเหล้าหลวงวอ ดังนี้

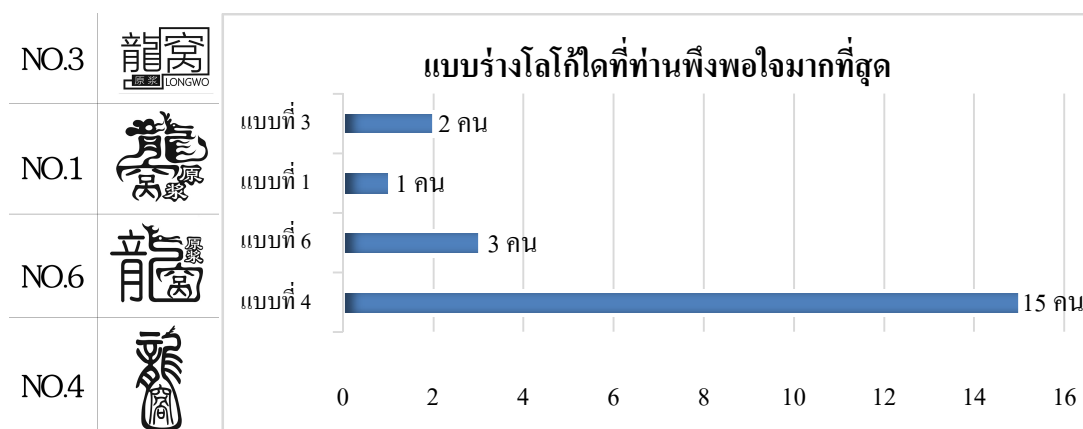

ภาพที่ 3-64 แบบร่างขวดเหล้าหลวงวอใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด

จากการออกแบบแบบร่างขวดเหล้าทั้ง 6 แบบ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้ามีความพึงพอใจต่อการออกแบบแบบร่างขวดเหล้าแบบที่ 4 มากที่สุดถึง

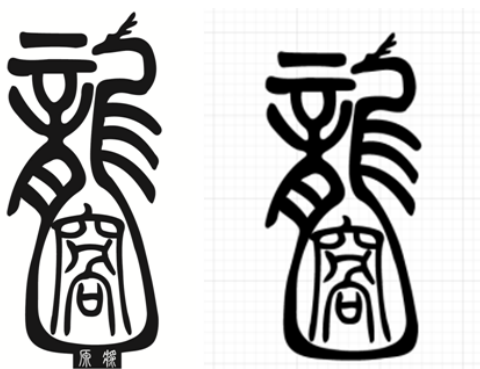
จำนวน 12 คน เพราะแบบร่างขวดเหล้านี้มีลักษณะเหมือนกับไหเหล้าโบราณที่พบเห็นได้บ่อยและให้ความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังให้คำแนะนำเพิ่มเติมว่าควรพิจารณาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำขวดเหล้าด้วย เช่น ความเป็นไปได้ในการหาโรงงานผลิตขวดเหล้าในจำนวนน้อย ตลอดจน การปิดฝาขวดแบบโบราณอย่างไรไม่ให้เหล้าหก เป็นต้น

4. ผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบแบบร่างโลโก้ ดังนี้

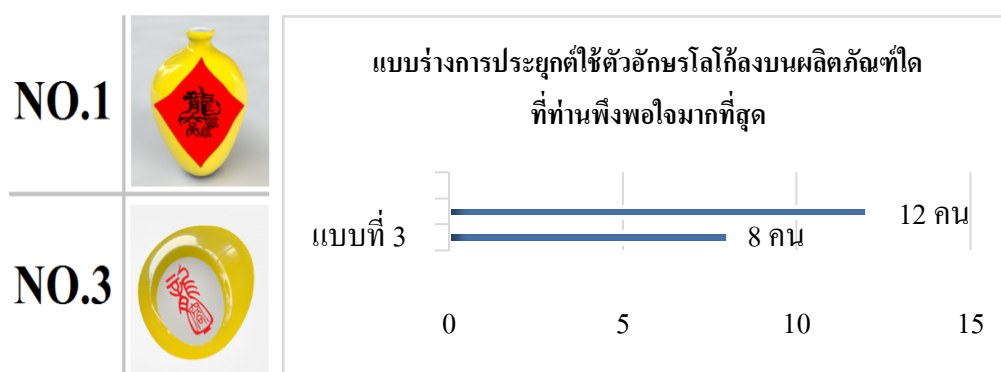
ภาพที่ 3-65 แบบร่างโลโก้ใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด

จากผลการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้าพบว่า 80% ของผู้ตอบแบบสอบถามเลือกแบบร่างที่ 4 เพราะมีรูปแบบที่แสดงเนื้อหาและมีความหมายเชื่อมโยงกับเหล้าหลงวอ ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าอักษรโลโก้อักษรจ้วนตี้ (Zhuan Ti) มีความเหมาะสมมากที่สุดแต่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ตัดคำว่า “เหล้าหมัก” (原浆) ออกเพราะว่าเหล้าหลงวอมีหลายประเภทและควรปรับขนาดอักษรให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสมกับขวดเหล้า

ภาพที่ 3-66 ภาพอักษรโลโก้

5. ผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบแบบร่างการประยุกต์ใช้ตัวอักษรโลโก้ลงบนผลิตภัณฑ์ ดังนี้

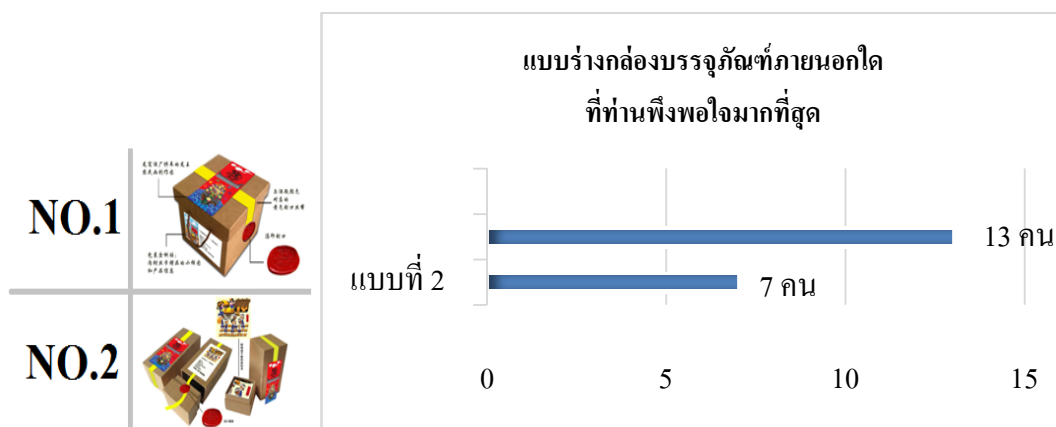
ภาพที่ 3-67 แบบร่างการประยุกต์ใช้ตัวอักษรโลโก้ลงบนผลิตภัณฑ์ใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด

ผลการตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้าส่วนใหญ่พึงพอใจกับการติดโลโก้ตัวอักษรลงบนแบบร่างแบบที่ 1 ซึ่งเป็นวิธีการติดโลโก้แบบโบราณของจีนและแสดงให้เห็นเอกลักษณ์ของความเป็นจีนมากที่สุด แต่ควรออกแบบให้มีลักษณะสร้างสรรค์และสอดคล้องกับโลโก้มากกว่านี้ โดยแนะนำให้ออกแบบเป็นลักษณะของตราประทับครึ่งแบบโบราณด้วยพื้นหลังสีแดงจะทำให้ดูมีมิติมากขึ้น

ภาพที่ 3-68 โลโก้ที่ใช้ติดบนขวดเหล้า

6. ผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบแบบร่างกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอก ดังนี้

ภาพที่ 3-69 แบบร่างกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอกใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด

ผลการตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญนักออกแบบบรรจุภัณฑ์และนักสะสมขวดเหล้าจำนวน 7 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักสะสมขวดเหล้ามีความคิดเห็นว่า แบบร่างแบบที่ 2 กล่องเรียบสลักมีความน่าสนใจเพราะรูปลักษณ์สวยงาม แต่ผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบบรรจุภัณฑ์ส่วนใหญ่จำนวน 13 คน มีความพึงพอใจกับการออกแบบแบบร่างภายนอกแบบที่ 1 คือกล่องหิ้วแบบเรียบง่ายเพราะคิดว่า แม้ว่าแบบร่างแบบที่ 2 จะสวย แต่เนื่องจากเหล้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ค่อนข้างหนัก ส่วนหัวเบ้าและส่วนท้ายหนัก หากทำกล่องแบบที่เปิดได้ง่ายจนเกินไปอาจทำให้เหล้าตกแตกได้ ดังนั้น แบบร่างที่เหมาะสมจึงเป็นแบบร่างแบบที่ 1 นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำเพิ่มเติมว่าให้นำผ้าพันคอมาห่อขวดเหล้าเพื่อทำเป็นบรรจุภัณฑ์ชั้นในอีกหนึ่งชั้นจะเพิ่มความสวยงามเพิ่มขึ้น

ขั้นตอนการจัดทำบรรจุภัณฑ์เหล้าหลวงวอ

1. การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการขาย ผู้วิจัยออกแบบเป็นผ้าพันคอ มีขั้นตอนสำคัญคือ นำผ้าชีฟองสีขาวขนาด 50 x 50 เซนติเมตร ไปเข้าพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ผ้าระบบดิจิทัล จากนั้นนำผ้าที่ได้มาตัดและเย็บขอบกันรุ่มให้เรียบร้อย

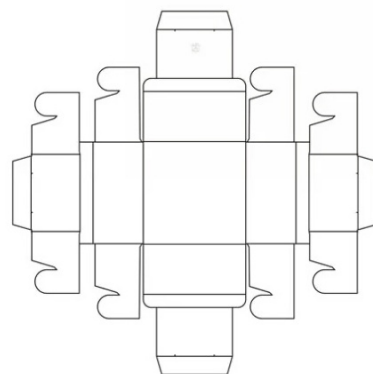

ภาพที่ 3-70 เครื่องพิมพ์ผ้าระบบดิจิทัล

ภาพที่ 3-71 ผ้าพันคอสำเร็จที่พิมพ์ภาพวาดชาวนา

การพับกล่องใส่ผ้าพันคอ กล่องผ้าพันคอออกแบบเป็นกล่องทำจากกระดาษหนังสือ
250 กรัม ขนาด 12 x 9 x 3 เซนติเมตร ออกแบบกล่องเป็นลักษณะกล่องลิ้นชักเลื่อน ภายในบรรจุ
ผ้าพันคอและการ์ดอวยพร

ภาพที่ 3-72 การพับกล่องใส่ผ้าพันคอ

ภาพที่ 3-73 กล่องใส่ผ้าพันคอแบบสำเร็จ

ภาพที่ 3-74 ภาพติดบนกล่องใส่ผ้าพันคอแบบสำเร็จ

2. การจัดทำขวดเหล้า เมื่อได้แบบร่างขวดเหล้าที่เหมาะสมที่สุดแล้ว ผู้วิจัยได้นำส่งให้กับโรงงานผลิตเซรามิกในเมืองจิงเต๋อเจิ้งชื่อ Jingdezhen City Taoci Gongfang แต่แบบร่างที่ส่งให้กับโรงงานนั้น เป็นขวดเหล้าที่มีรูปทรงไม่มาตรฐานเพราะถูกบิดให้มีรูปทรงที่เป็นธรรมชาติไม่สามารถปั้นขึ้นใหม่ได้และมีรอยร้าวเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้จำเป็นต้องสร้างแม่พิมพ์ต้นแบบขึ้นมาใหม่และต้องสั่งทำอย่างน้อย 1,000 ขวด ขึ้นไป

ภาพที่ 3-75 ความล้มเหลวในการปั้นขวดเหล้าตามแบบที่ออกแบบในครั้งแรก

แต่เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดด้านต้นทุนดังนั้นจึงได้นำแบบร่างที่ได้รับคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ นักออกแบบบรรจุภัณฑ์ และนักสะสมขวดเหล้า ไปดำเนินการออกแบบใหม่ให้มีรูปทรงตามแบบมาตรฐานแต่ยังคงรูปลักษณะและอารมณ์การออกแบบตามเดิมไว้โดยออกแบบขวดให้มีขนาดบรรจุอยู่ที่ 500 มิลลิลิตร ขนาดขวดคือ 13.5 x 8.5 x 8.5 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร ซึ่งการเปลี่ยนรูปทรงแบบขวดเหล้าในครั้งนี้ถือว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจมากฝาขวดเป็นฝาจุกไม้ก๊อกปิดด้วยฟิล์มพลาสติกและภาพวาดชวานาหู้เสียนที่พิมพ์บนผ้าในลักษณะเป็นผ้ามัดข้อมและมัดด้วยเชือกป่านให้แน่นด้านหน้าของขวดติดอักษรโลโก้สีแดงขนาด 30 x 30 มิลลิเมตร

ภาพที่ 3-76 ขวดเหล้าหลวงวอแบบสำเร็จ

ภาพที่ 3-77 การเย็บผ้าปิดปากขวดเหล้า

ภาพที่ 3-78 อักษรโลโก้สีแดง

3. การจัดทำกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอกและประทับตราครั้ง มีอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ได้แก่ กระดาษหนังวัว กระดาษลูกฟูก กาวยางสีขาว ผู้วิจัยได้นำแบบร่างส่งให้กับโรงงานผลิตเพื่อจัดทำออกมาเป็นกล่องสำเร็จรูป หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำมาพับเป็นกล่องเองด้วยมือ ขนาดกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอกคือ 15 x 15 x 16 เซนติเมตร เมื่อได้กล่องเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำภาพพิมพ์เชือก และตราประทับครั้งขนาด 25 x 25 มิลลิเมตร มาตกแต่งบนกล่องให้สวยงาม ซึ่ง 95% ของการจัดทำถือว่ามีลักษณะเหมือนกับแบบร่างที่ออกแบบไว้

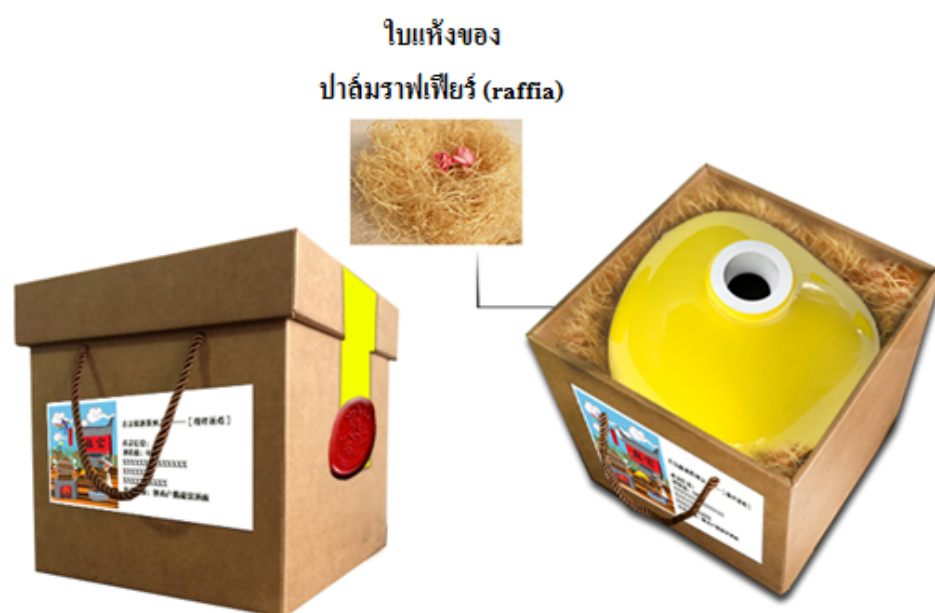
ภาพที่ 3-79 การพิมพ์ภาพราชามังกร

ภาพที่ 3-80 การพิมพ์ภาพอธิบายข้อมูลผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 3-81 ขั้นตอนการทำกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอกและการประทับตราครั้ง

ภาพที่ 3-82 ฟีนกล่องบรรจุภัณฑ์รองด้วยใบแห้งปาล์มราฟเฟียร์ (Raffia)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงาน

การนำผลิตภัณฑ์ของฝากท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญของอำเภอห้วยเสี้ยน เช่น เหล้าหลวงวอที่มีบรรจุภัณฑ์ล้ำสมัยมาทำการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ด้วยวิธีการประยุกต์ความร่วมมือเข้ากับภาพวาดชวานาห้วยเสี้ยนในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการยอมรับในวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชวานาและมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการสืบสานอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้านให้แก่คนรุ่นหลัง ทั้งยังส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นได้รับการพัฒนาใหม่ มีภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นได้ การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง “การผสมผสานระหว่าง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชวานาห้วยเสี้ยน” ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์จากการผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชวานาห้วยเสี้ยน และ (3) ข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์

ผู้วิจัยได้นำต้นแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดำเนินการออกแบบและผลิตเสร็จสมบูรณ์ลงพื้นที่ศึกษาที่อำเภอห้วยเสี้ยนเพื่อสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยนำภาพถ่ายบรรจุภัณฑ์ที่สำเร็จเสนอนักท่องเที่ยวบุคคลทั่วไปในอำเภอห้วยเสี้ยนและเจ้าของธุรกิจ รวมทั้งสิ้น 50 คน เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความพึงพอใจซึ่งปรากฏผลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	หมายถึง	จำนวนกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง
SD	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 4-1 ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (N)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	34	68
หญิง	16	32
รวม	50	100
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
21-30 ปี	34	68
31-40 ปี	10	20
41-50 ปี	5	10
51 ปีขึ้นไป	1	2
รวม	50	100

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (N)	ร้อยละ
3. การศึกษา		
ประถมศึกษา	12	24
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	14	28
ปริญญาตรี	24	48
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
รวม	50	100
4. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		
นักท่องเที่ยว	40	80
บุคคลทั่วไปในอำเภอห้วยเสี้ยน	5	10
เจ้าของธุรกิจ	5	10
รวม	50	100

จากตารางที่ 4-1 สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศชาย 34 คน และเพศหญิง 16 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 68) รองลงมาคือ ช่วงอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 20) 41-50 ปี (ร้อยละ 10) และ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 2) ตามลำดับ ซึ่งไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ด้านการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 48) โดยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 80) บุคคลทั่วไปในอำเภอห้วยเสี้ยน (ร้อยละ 5) และเจ้าของธุรกิจ (ร้อยละ 5)

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์
จากการผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู้เสียน**

ตารางที่ 4-2 ผลความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์

ที่	ความคิดเห็น	N=50		ระดับความพึงพอใจ
		$\bar{X}$	SD	
1	การออกแบบมีรูปแบบโดดเด่น สวยงามและน่าสนใจ	4.86	0.35	มากที่สุด
2	การออกแบบสามารถใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพเพื่อสื่อความหมายที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ได้ดี	4.80	0.54	มากที่สุด
3	ความเหมาะสมและความทนทานของวัสดุที่เลือกใช้	4.72	0.54	มากที่สุด
4	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์เฉพาะของภาพวาดชาวนาหู้เสียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้าน	4.80	0.45	มากที่สุด
6	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถสร้างยอดขายให้กับผลิตภัณฑ์ของฝากที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	4.74	0.53	มากที่สุด
7	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ของฝากอื่น ๆ ได้	4.74	0.57	มากที่สุด
8	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถส่งเสริมให้เกิดอาชีพและเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น	4.78	0.55	มากที่สุด
9	การออกแบบบรรจุภัณฑ์เหมาะสำหรับเป็นของฝากของที่ระลึกและของสะสม	4.86	0.45	มากที่สุด
10	ความพึงพอใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์	4.90	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-2 สรุปได้ว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยว บุคคลทั่วไปในอำเภอหู้เสียนและเจ้าของธุรกิจมีความพึงพอใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 50 คน มีความคิดเห็นตรงกันร้อยละ 100 ว่าการออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้มี

ความเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์เฉพาะของภาพวาดชานาหู้เสียน นอกจากนี้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังเห็นว่ากรอบแบบมีรูปแบบโดดเด่นสวยงามและน่าสนใจเหมาะสำหรับเป็นของฝากของที่ระลึก และของสะสมด้วย ทั้งนี้ในภาพรวมด้านอื่น ๆ ได้แก่ การออกแบบสามารถใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพเพื่อสื่อความหมายที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ได้ดี การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้าน การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถส่งเสริมให้เกิดอาชีพและเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถสร้างยอดขายให้กับผลิตภัณฑ์ของฝากที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ของฝากอื่น ๆ ได้ และความเหมาะสมและความทนทานของวัสดุที่เลือกใช้ยังได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในทุก ๆ ด้าน ล้วนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถอนุมานได้ว่า การออกแบบเหล่านี้ของฝากในครั้งนี้ประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. นักท่องเที่ยวให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า หากมีการนำภาพสถานที่ท่องเที่ยวในมณฑลชานซี ในอำเภอหู้เสียน ภาพโรงงานผลิต หรือภาพอื่นที่นอกเหนือจากกรรมวิธีการทำเหล้าหลงวอไปประยุกต์ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบบรรจุภัณฑ์จะยังสามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น นอกจากนี้ หากมีการเลือกใช้วัสดุในการทำบรรจุภัณฑ์ที่นอกเหนือจากการทำด้วยกระดาษ เช่น กล่องอลูมิเนียม กล่องพลาสติก เป็นต้น จะยังทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ ส่งผลให้บรรจุภัณฑ์ดูมีความหรูหราและมีมูลค่าเพิ่มได้ แต่โดยภาพรวมแล้วบรรจุภัณฑ์เหล้าหลงวอนี้มีความคิดสร้างสรรค์ ใช้งานได้จริงและสามารถใช้เป็นของฝากและของที่ระลึกกับการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

2. บุคคลทั่วไปในอำเภอหู้เสียนและเจ้าของธุรกิจให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การนำภาพวาดชานาหู้เสียนมาใช้ออกแบบเป็นบรรจุภัณฑ์เหล้าหลงวอในครั้งนี้ทำได้ดีมาก ดังนั้นจึงควรมีการนำไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ในชุมชนประเภทอื่น ๆ ให้มากขึ้น เช่น ไวน์ เหล้าหมัก ขวดน้ำดื่ม หรือของฝากประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เรียบง่ายแต่มีความโดดเด่นและสวยงามเช่นนี้ไม่เพียงแต่จะสร้างชื่อเสียงให้กับศิลปะพื้นบ้านแล้ว ยังทำให้เกิดการประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นด้วย อันจะทำให้เกิดอาชีพและรายได้ทั้งคนในชุมชนและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องด้วย แต่ผู้วิจัยควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในการใช้งานที่ต้องทนทานเพื่อรองรับน้ำหนักที่มากของขวดเหล้าด้วย โดยอาจเลือกใช้วัสดุที่เป็นผ้าสักหลาด

หรือกล่องไม้ไผ่ นอกจากนั้นการกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ถือเป็นเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่จะส่งผลต่อการขายซึ่งผู้วิจัยต้องกำหนดและคำนึงถึงเรื่องราคาที่เหมาะสมด้วย

สิ่งที่พบในระหว่างดำเนินการ

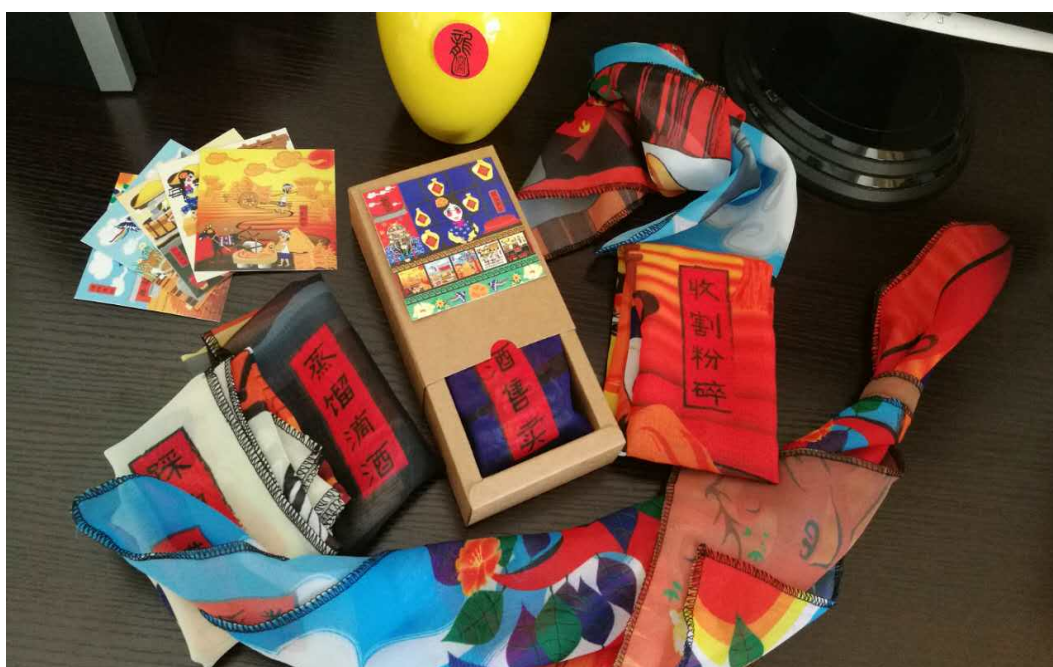
1. การออกแบบขวดเหล้าหลวงจากผลิตภัณฑ์เชรามิกไม่เพียงแต่ต้องคำนึงถึงรูปลักษณ์ ความสวยงาม การใช้งานและขนาดของขวดเหล้าที่เหมาะสมเท่านั้น การตระหนักถึงความเป็นไปได้ในการขึ้นรูปขวดเหล้าถือเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งเพราะการขึ้นรูปเชรามิกหรือเครื่องปั้นดินเผาที่มีรูปทรงหรือขนาดที่ไม่สมมาตรอาจทำให้ไม่สามารถปั้นด้วยมือได้
2. การออกแบบบรรจุภัณฑ์เหล้าหลวงในครั้งนี้ คำนึงถึงเรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์สีเขียวเป็นหลักจึงเลือกใช้วัสดุที่มาจากธรรมชาติซึ่งสามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เชรามิก ผ้าและกระดาษมาเป็นวัสดุสำคัญในการออกแบบ วัสดุที่กล่าวมาทั้งหมดล้วนมีลักษณะเด่นที่แตกต่างกันออกไปและสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับชีวิตประจำวันได้อีกด้วย เช่น ขวดเหล้าสามารถนำมาทำเป็นแจกัน กล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอกนำมาทำเป็นกล่องเก็บของ ผ้าปิดปากขวดเหล้านำมาเย็บหูเพื่อทำเป็นผ้าเช็ดมือ เป็นต้น

สรุปผลการวิเคราะห์ผลงาน

จากการสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภค ได้แก่ นักท่องเที่ยว บุคคลทั่วไปในอำเภอห้วยเสี้ยนและเจ้าของธุรกิจทั้ง 50 คน พบว่า การออกแบบบรรจุภัณฑ์เหล้าหลวงนี้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทุกคนและสามารถสร้างความสนใจให้แก่กลุ่มผู้บริโภคทุกคนได้ในระดับสูง ซึ่งการกำหนดสีสันทันของขวดเหล้าที่ดูไม่ซ้ำซากจำเจนี้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าการเลือกใช้สีสันทันที่สดใสแต่มีความเรียบง่ายมาดำเนินการออกแบบบรรจุภัณฑ์นั้นสามารถดึงดูดสายตาผู้พบเห็นได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการออกแบบขวดเหล้าด้วยสีเหลืองสดสามารถทำให้ผู้ที่ได้พบเห็นลิ้มความโบราณของไหเหล้าและสีสันทันที่ล้ำสมัยของผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาไปได้ การนำขวดเหล้าสีเหลืองมาปิดปากขวดด้วยผ้าสีฟ้าเข้มทำให้รู้สึกได้ถึงความร่วมมือและการนำสีสันทันที่ตัดกันมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้อย่างลงตัวและงดงาม ภาพวาดชาวนาที่ติดอยู่บริเวณกล่องบรรจุภัณฑ์และนำมาพิมพ์ลงบนสื่อส่งเสริมการขาย เช่น ผ้าพันคอ สามารถสอดแทรกเอกลักษณ์ของภาพวาดชาวนาห้วยเสี้ยนได้อย่างลงตัว จากการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับอำเภอห้วยเสี้ยน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่รู้จักสถานที่แห่งนี้แต่เมื่อได้เห็นการออกแบบบรรจุภัณฑ์เหล้าหลวงในครั้งนี้ ได้ส่งผลให้นักท่องเที่ยวทั้งหมดเกิดความสนใจที่จะ

ศึกษาประวัติของเหล้าหลวงและภาพวาดชาวนาผู้เกี่ยวนอกจากนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังถามถึงสถานที่จำหน่ายเหล้าหลวงด้วย

การนำกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลวงตามแบบโบราณมาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการออกแบบภาพวาดชาวนาด้วยเทคนิคดิจิทัลมีส่วนสำคัญที่ทำหน้าที่เป็นสื่อที่สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผลิตภัณฑ์ในชุมชนหลวงและภาพวาดชาวนาในอำเภอผู้ไถ่ยืน อันส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ และยังเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ชั้นสำคัญที่รณรงค์ให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ในชุมชนด้วย

ภาพที่ 4-2 ภาพวาดชาวนาผู้เกี่ยวที่พิมพ์ลงบนกระดาษและผ้าพันคอพิมพ์แบบสำเร็จ

	品名：龙窝原浆酒 原料与辅料：小麦、大麦、黄豆 产品标准号（等级）：优级 生产许可证编号： 生产商：户县老龙窝酒厂 地址：陕西省西安市户县涝店镇龙窝村 产地：户县 网址：http://www.longwojiu.com 生产日期：详见封口 储存条件：放置于阴凉处	
	过量饮酒 有害健康	类型：浓香型白酒 酒精度：52%vol 净含量：475ml

ภาพที่ 4-3 ภาพวาดชาวนาผู้เกี่ยวที่พิมพ์ลงบนเอกสารอธิบายข้อมูลผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 4-4 ชุดขวดเหล้ากับแก้วเหล้า

ภาพที่ 4-5 บรรจุภัณฑ์เหล้าหลวงวอ

ภาพที่ 4-6 ภาพรวมของการออกแบบบรรจุภัณฑ์เหล้าหลวงวอทั้งหมด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาผู้เสียน” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งจากหนังสือ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์และการลงพื้นที่สำรวจสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประวัติและความเป็นมาของภาพวาดชาวนาผู้เสียน ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า การออกแบบบรรจุภัณฑ์ไม่เพียงแต่ต้องคำนึงถึงรูปแบบการออกแบบที่สวยงามเท่านั้น ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ วัสดุ การรับน้ำหนักและการใช้ประโยชน์เพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ด้วย ทั้งนี้ การเลือกใช้สีสันทันเพื่อตกแต่งผิวภายนอกของบรรจุภัณฑ์ถือเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ส่งอิทธิพลต่อการสนองความรู้สึกในการบริโภคสินค้าและโน้มน้าวให้เกิดการซื้อผลิตภัณฑ์ในขั้นต้นได้ ปัจจุบัน การออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีนยังมีข้อเสียอยู่มากเกี่ยวกับการใช้บรรจุภัณฑ์ที่สิ้นเปลืองเกินความจำเป็น การลอกเลียนแบบรูปแบบมาจากวัฒนธรรมต่างประเทศและขาดเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย ซึ่งการออกแบบบรรจุภัณฑ์ด้วยเทคนิคดิจิทัลที่ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์ตามแบบวัฒนธรรมจีนจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านการออกแบบนี้ได้

2. การศึกษาค้นคว้าข้อมูลประวัติและความเป็นมาของภาพวาดชาวนาผู้เสียน รวมถึงกระบวนการพัฒนารูปแบบ เทคนิค และความหมายแฝงที่มีอยู่ในภาพวาดชาวนาผู้เสียนพบว่า ภาพวาดชาวนามีรูปแบบ รูปแบบ และประเภทที่หลากหลาย สีสันทันที่ใช้ส่วนใหญ่แสดงออกถึงความมีชีวิตชีวา สดใส มีรูปแบบเกินจริงและเพิ่มจุดสนใจด้วยการแสดงทางอารมณ์ที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวนา แสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ สวยงาม เอกลักษ์ณ์และอารมณ์ของยุคสมัยที่ได้ดุดันมาจากศิลปะพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ ไว้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การตัดการดาบจีน การทอผ้า การแกะสลักและการเย็บปักถักร้อย

3. จากการลงพื้นที่ภาคสนามในอำเภอหู่เสียนเพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเชิงลึกเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของฝากที่มีความเป็นเอกลักษณ์มากที่สุดในอำเภอหู่เสียนพบว่า “เหล้าหลงวอ” ของชุมชนหลงวอ อำเภอหู่เสียน เมืองซีอาน มณฑลส่านซี สาธารณรัฐประชาชนจีน คือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ของอำเภอหู่เสียนมากที่สุดที่หาซื้อจากพื้นที่อื่นในสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่ได้ ปัจจุบัน การออกแบบบรรจุภัณฑ์เหล้าหลงวอยังคงล้าสมัยมากซึ่งมีความจำเป็นต้องสนับสนุนให้มีภาพลักษณ์ที่ดีและสวยงามตามบริบทของพื้นที่ด้วยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเดินทางไปสำรวจโรงงานเหล้าหลงวอและเรียนรู้วัฒนธรรมความเชื่อเกี่ยวกับเหล้าหลงวอและค้นพบว่า เทคนิคการผลิตเหล้าหลงวอเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่และมีสูตรการผลิตตามแบบโบราณที่เกิดจากการรวมความรู้มาจากระบบการแพทย์ทั้งสี่ ขั้นตอนการผลิตเหล้าหลงวอแต่ละขั้นตอนการทำความพิถีพิถันมากเนื่องจากต้องใช้มือและเท้าทำด้วยความเชี่ยวชาญ นอกจากนี้ขั้นตอนการผลิตเหล้าที่สำคัญและขาดไม่ได้ก็อย่างหนึ่งคือ ประเพณีการบูชาราชามังกรและเทพเจ้าแห่งเหล้าซึ่งการปฏิบัตินี้คือเทคนิคและโครงสร้างทางการผลิตเหล้าหลงวอที่ครบถ้วนสมบูรณ์และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเป็นอย่างสูง

จากข้อมูลการศึกษาที่ค้นพบทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบที่ค้นพบที่โรงงานเหล้าหลงวอ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการทำงานของคนงาน บรรยากาศการทำงานและสภาพแวดล้อมโดยรวมมาใช้ในการออกแบบเป็นภาพวาดชาวนาที่มีรูปแบบตามลักษณะของละครเงาและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองเพื่อสร้างบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติและรู้สึกสบาย ๆ ตามเอกลักษณ์ของภาพวาดชาวนาและผสมผสานกับเทคนิคการวาดภาพดิจิทัลกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย จนได้เป็นต้นแบบบรรจุภัณฑ์ดังนี้

3.1 การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการขาย ผู้วิจัยได้นำกรรมวิธีการหมักเหล้าหลงวอมาวาดเป็นภาพวาดชาวนาจำนวน 6 ภาพ คือ การเก็บเกี่ยวและไถ่แปลง การถอนและนึ่งส่วนผสม การตากส่วนผสม การผสมวัตถุดิบด้วยการขำเท้าและการหมักเหล้า การกลั่นเหล้า และการบรรจุขวดและเตรียมจำหน่ายเพื่อจัดพิมพ์ลงบนกระดาษการ์ด เอกสารอธิบายข้อมูลผลิตภัณฑ์และผ้าพันคอ

3.2 การออกแบบขวดเหล้าที่มีลักษณะไม่สมมาตรสี่เหลี่ยมผืนผ้าแต่มีรูปแบบตามแบบไหเหล้าในสมัยโบราณสามารถเชื่อมโยงความรู้สึกให้เห็นถึงความเก่าแก่ ประเพณีที่ยาวนานของเหล้าหลงวอและความร่วมสมัยได้ดีที่สุด แต่หลังจากนำแบบขวดเหล้าไปสั่งทำที่โรงงาน Jingdezhen City Taoci Gongfang พบอุปสรรคว่าไม่สามารถผลิตในจำนวนน้อยได้เพราะต้องขึ้นแบบใหม่ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนแบบรูปแบบขวดเหล้าหลงวอใหม่ให้เป็นตามแบบมาตรฐานแต่ยังคงลักษณะรูปทรงที่คล้ายเดิมและมีสีตามเดิมไว้ ขนาดบรรจุของขวดเหล้าคือ

500 มิลลิลิตร ฝาขวดเป็นฝาจากไม้ก๊อกปิดด้วยฟิล์มพลาสติกปิดผนึกด้วยผ้าสีน้ำเงินเข้มและมัดด้วยเชือกป่านให้แน่น ด้านหน้าของขวดแปะอักษร โลโก้สีแดงที่ผู้วิจัยได้นำตัวอักษรคำว่า “หลง” (龍) หรือมังกรมาวาดต่อกันจนมีรูปลักษณะคล้ายขวดเหล้าซึ่งทำให้ผู้บริโภคสามารถรับรู้และจินตนาการได้ชัดเจนถึงประเภทผลิตภัณฑ์ ด้านในขวดเหล้าเป็นอักษรคำว่า “วอ” (窩) มีความหมายว่า หมูบ้าน ที่ได้รับการคุ้มครองจากมังกร

3.3 การออกแบบกล่องบรรจุภัณฑ์เป็นกล่องหิ้วแบบเรียบง่าย ภายในกล่องใช้ใบแห้งปาล์มราฟเพื่ยรปูรองที่พื้นกล่องเพื่อกันกระแทกสะท้อนให้เห็นมนต์เสน่ห์ของเทคนิคการกันกระแทกแบบโบราณ ฝากล่องคาดด้วยริบบิ้นและปิดผนึกด้วยตราประทับครึ่งด้านข้างและร้อยหูเชือกไว้สำหรับหิ้ว ด้านบนฝากล่องแปะด้วยภาพราชามังกรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเหล้าหลงวอ และด้านหน้าเป็นภาพวาดแสดงประวัติและกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลงวอ กล่องมีขนาดตามขนาดของขวดเหล้า ด้านบนฝากล่องตกแต่งด้วยภาพวาดชาวนาปลูกข้าวเป็นภาพหลัก

จากผลสำรวจความพึงพอใจในตลาดผู้บริโภคพบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยว ประชาชนในอำเภอหู่เลี่ยนและเจ้าของธุรกิจทั้งหมดเห็นว่าการออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้มีความเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์เฉพาะของภาพวาดชาวนาหู่เลี่ยน นอกจากนี้จากการสำรวจความคิดเห็นด้านความพึงพอใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ รูปแบบการออกแบบที่โดดเด่น สวยงาม น่าสนใจ เหมาะสมสำหรับเป็นของฝาก ของที่ระลึกและของสะสม การใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพเพื่อสื่อความหมายที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ การเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้าน การส่งเสริมให้เกิดอาชีพและเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น การสร้างยอดขายให้กับผลิตภัณฑ์ของฝากที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน การนำไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ของฝากอื่น ๆ และความเหมาะสมและความทนทานของวัสดุที่เลือกใช้ยังได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.90-4.72 ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้บริโภคยังเห็นว่า การนำเหล้าหลงวอซึ่งเป็นเหล้าที่มีเอกลักษณ์ของอำเภอหู่เลี่ยนมาผสมผสานกับการออกแบบภาพวาดชาวนาหู่เลี่ยนที่มีความร่วมสมัยยังสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทสังคมและยุคสมัยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

การสร้างสรรค์ผลงานจากการผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู่เลี่ยนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ประกอบเข้าด้วยกันหลายเทคนิค โดยเริ่มจากการออกแบบภาพวาดชาวนาหู่เลี่ยนตามความเข้าใจของผู้วิจัยให้สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์และมีรูปแบบการวาดภาพตามเอกลักษณ์ของตนเองด้วยเทคนิคการวาด

ภาพดิจิทัลซึ่งเป็นเทคนิคการสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยนำผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์เหล่าหลวงวอในครั้งนี้เป็นการนำเอาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และกรรมวิธีการผลิตเหล่าหลวงวอตามแบบโบราณมาเชื่อมโยงกับการออกแบบภาววดชาวนาด้วยเทคนิคภาพวาดดิจิทัลให้มีสีสันสดใส แฝงด้วยเนื้อหาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเหล่าหลวงวอ และการออกแบบบรรจุภัณฑ์สีเขียวที่สามารถนำมาใช้ซ้ำได้อย่างง่ายดาย ผู้วิจัยคิดว่าการหยิบยกเอาศิลปะพื้นบ้านที่ใกล้สูญหายอย่างภาววดชาวนามาผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และนำมาประยุกต์ใช้บนผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ท้องถิ่นได้สร้างสุนทรียศาสตร์ให้แก่ผู้บริโภคได้อย่างมาก โดยเนื้อหาของภาววดชาวนาผู้เขียนได้สร้างอารมณ์ที่นาสนใจให้กับผลิตภัณฑ์เหล่าหลวงวอและสีสันที่สดใสของภาววดชาวนาได้มีบทบาทสำคัญในการดึงดูดสายตาของผู้บริโภค ซึ่งไม่เพียงแต่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์สร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนแล้วยังสามารถใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ให้เกิดการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการยอมรับในวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชาวนาและสนับสนุนให้เกิดการสืบสานอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้านให้แก่คนรุ่นหลังด้วย จากเหล่าหลวงวอและภาววดชาวนาผู้เขียนที่แม้กระทั่งคนในเมืองซีอานเองยังไม่คุ้นเคยได้กลับมาศึกษาค้นคว้าและสร้างความน่าสนใจให้กับผู้บริโภคได้อีกครั้งเพราะผู้บริโภคจำนวนมากได้รู้จักภาววดชาวนาและวัฒนธรรมการผลิตเหล่าหมักแบบโบราณมาจากบรรจุภัณฑ์เหล่าหลวงวอคือผลตอบแทนและความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของการออกแบบในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์จำเป็นต้องศึกษาบริบทพื้นฐานของผลิตภัณฑ์นั้น รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ผลิตภัณฑ์นั้นกำลังเผชิญอยู่เพื่อให้สามารถพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีภาพลักษณ์ตรงตามความต้องการทั้งของผู้ผลิตและผู้บริโภคเพื่อสร้างความพึงพอใจและเกิดประโยชน์สูงสุด
2. ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ไม่เพียงแต่ต้องออกแบบตัวบรรจุภัณฑ์ภายนอกบรรจุภัณฑ์เฉพาะหน่วย บรรจุภัณฑ์ภายใน และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการขายเท่านั้น โลโก้สัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องออกแบบให้มีบริบทสอดคล้องกับตัวผลิตภัณฑ์ด้วย ทั้งนี้การให้ความสำคัญกับชื่อผลิตภัณฑ์ โลโก้และภาพประกอบของผลิตภัณฑ์จะต้องสร้างเป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้จดจำได้ง่าย ชัดเจนและจัดวางในตำแหน่งที่เหมาะสมสวยงามด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ก่อให้เกิดความรู้จากการศึกษาใน 2 ด้าน สำคัญ ได้แก่ ด้านที่หนึ่งคือความรู้ความเข้าใจในตัวผลิตภัณฑ์เหล้าหลวงวอ เช่น ประวัติความเป็นมาและกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลวงวอในภาพรวม เป็นต้น ด้านที่ 2 คือ วิธีการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความร่วมสมัยจากการประยุกต์ใช้ภาพวาดชาวนาผู้เลี้ยง ซึ่งไม่เพียงแต่จะสามารถใช้กับผลิตภัณฑ์เหล้าหลวงวอได้เท่านั้น ยังสามารถนำไปใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์ที่ใกล้เคียงอื่น ๆ ได้ เช่น ไวน์ หรือน้ำดื่มสมุนไพร เป็นต้น นอกจากนี้ การนำวัสดุอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติและลักษณะที่ใกล้เคียงกัน มาประยุกต์ดัดแปลงเพื่อให้เกิดความแปลกใหม่และความทนทานของบรรจุภัณฑ์ เช่น อนุมีเนียมพลาสติกแข็ง หรือไม่ อาจจะยังทำให้ได้บรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์และความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้นได้

บรรณานุกรม

- Baidu. (2015). *Chen Wangjinglong*. Retrieved from <http://baike.baidu.com/view/4566809.htm>
- _____. (2015). *Farmers' paintings*. Retrieved from <http://baike.baidu.com/view/62448.htm>
- _____. (2015). *Huxian County*. Retrieved from <http://baike.baidu.com/item>.
- _____. (2015). *Product packaging design (use the appropriate packaging materials for product packaging design)*. Retrieved from <http://baike.baidu.com/item>
- Baiku. (2015). *Huxian farmer Painting Exhibition Hall*. Retrieved from <http://www.baiku.com/wiki>
- Baofeng, M. (2009). *Color design*. Beijing: Youth Press.
- Dai, G. (2015). *The application of regional culture in packaging design*. Baoding: Hebei University of Science and Technology.
- Duan, J. (2010). *The research of Huxian paintings*. Xi'an: Xi'an publishing house.
- Feng, D. & Li, D. (2008). Colour selections and its implications in Huxian farmers' paintings. *Journal of Northwest University (Philosophy and Social Sciences Edition)*, 3(2), 158.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: Mc Graw Hill Book.
- Gove, P. B. (1965). *Webster's third new international dictionary of the English language*. Unabridged: G. & C. Merriam.
- Han, T. (2013). The present situation and development of Chinese packaging design. *Journal of Education Institute of Taiyuan University*, 31(3), 11.
- Hu, Y. (2015). *Application of minority visual element in modern product packaging design*. Chengdu: Art College of Southwest University for Nationalities.
- Jean, H. M. (1995). *Art in a multi-ethnic society*. Africus: Johannesburg Biennale Publication.
- Jiang, H. (2013). *The application of Chinese folk cut paper in modern gift packaging design*. Master's thesis, Art and Design, Faculty of Fine arts, Hunan Normal University.
- Kai, L. (2011). *Packaging essentials*. Jiangxi: Jiangxi Fine Arts Publishing House.
- Long term packaging company. (2015). *Product packaging definition and classification*. Retrieved from <http://www.ltbzc.com/article/20131011149208826.html>
- Meng, G., Hong, Y. & Cao, G. (2012). *Creative perfect color: Packaging colors*. Beijing: China Youth Press.

- Nakata, Y. (1987). History of the theory of Chinese brush characters (Lu Yonglin, Trans.).
Tianjin: Tianjin Guji Publicizing Publishing House.
- Nikaido, C. (2015). ความรู้พื้นฐานของบรรจุภัณฑ์. Retrieved from <https://sites.google.com/site/puthamat/khwam-ru-phun-than-khxng-brrcu-phanth>.
- Pan, H. & Li, F. (2014). *Principles of packaging design*. Beijing: Beijing Institute of Technology Publishing House.
- Sanwei, C. (2010). *The present situation and developing direction of contemporary packaging design*. Beijing: Art and Design (theory) Magazine.
- Wang, S. (2012). *Modern package design*. Shanghai: Donghua University Press.
- Xu, X. S. (2015). *Application of traditional Chinese painting elements in packaging design*.
Gansu: Art and Design College of Lanzhou Jiaotong University.
- Zhang, L. (2015). *Study on the application of traditional culture in Shanxi vinegar packaging design*. Master's thesis, Art and Design, Faculty of arts, Taiyuan University of Technology.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยและภาษาจีน

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง “การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู้เสียน”

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ “การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู้เสียน” เพื่อนำความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ไปประมวลผลและออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู้เสียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ศึกษาบริบทผลิตภัณฑ์ของฝากที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอหู้เสียน

ตอนที่ 3 ศึกษาบริบทของภาพวาดชาวนาหู้เสียน และคาดการณ์ความเป็นไปได้ในการนำภาพวาดชาวนาหู้เสียนมาทำเป็นบรรจุภัณฑ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์	1.2 เพศ
1.3 อายุ	1.4 อาชีพ
1.5 สถานที่อยู่อาศัย	1.6 วันที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ศึกษาบริบทผลิตภัณฑ์ของฝากที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอหู้เสียน เป็นอย่างไร

- 2.1 ผลิตภัณฑ์ของฝากที่สำคัญของอำเภอหู้เสียน มีอะไรบ้าง
- 2.2 ผลิตภัณฑ์ของฝากที่กล่าวมานั้น สามารถหาซื้อได้จากที่ไหน
- 2.3 ผลิตภัณฑ์ของฝากที่กล่าวมานั้น นอกจากอำเภอหู้เสียน หรือเมืองซีอาน มณฑลส่านซีแล้ว สามารถหาซื้อจากที่อื่นได้อีกหรือไม่ ถ้ามีจะระบุสถานที่
- 2.4 ผลิตภัณฑ์ของฝากที่กล่าวมานั้น คุณชอบหรือสนใจผลิตภัณฑ์ไหนมากที่สุด เพราะอะไร
- 2.5 คุณทราบขั้นตอนหรือกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ของฝากนั้นหรือไม่ ถ้าทราบจงอธิบาย
- 2.6 คุณคิดว่า บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ของฝากที่กล่าวมานั้นสวยงามไหม
- 2.7 คุณคิดว่า ผลิตภัณฑ์ของฝากที่กล่าวมานั้นมีความจำเป็นต้องจัดทำบรรจุภัณฑ์ใหม่หรือไม่ ถ้าใช่จง

บอกเหตุผล

ส่วนที่ 3 ศึกษาบริบทของภาพวาดชาวนาหู้เสียน และคาดการณ์ความเป็นไปได้ในการนำภาพวาดชาวนาหู้เสียนมา
ทำเป็นบรรจุภัณฑ์ เป็นอย่างไร

3.1 ปัจจุบัน อำเภอหู้เสียนมีอุตสาหกรรมวัฒนธรรม (Culture Industry) ที่เกี่ยวเนื่องกับการผลิตเชิงศิลป์
และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือผลงานจากศิลปวัฒนธรรมอะไรบ้าง

3.2 คุณรู้จักภาพวาดชาวนาหู้เสียนหรือไม่ และคุณรู้สึกอย่างไรกับภาพวาดชนิดนี้ จงอธิบาย

3.3 อะไรคือจุดเด่นและจุดด้อยของภาพวาดชาวนาหู้เสียน

3.4 ปัจจุบัน นอกจากธุรกิจการขายภาพวาดชาวนาหู้เสียนแล้ว ภาพวาดนี้ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์
ในรูปแบบอื่นได้อย่างไร

3.5 หากนำภาพวาดชาวนาหู้เสียนมาออกแบบเป็นบรรจุภัณฑ์ คุณคิดว่าจะสามารถสร้างเอกลักษณ์
ให้กับผลิตภัณฑ์ของฝากที่สำคัญของอำเภอหู้เสียนได้อย่างไร จงอธิบาย

3.6 หากการนำภาพวาดมาใช้ออกแบบเป็นบรรจุภัณฑ์ จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของ
ฝากและส่งต่อการอนุรักษ์ภาพวาดชนิดนี้ได้อย่างไร จงอธิบาย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

LIU YAN โทรศัพท์ 082-793-6903 e-mail: jinguyouling@163.com

นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

专家寻访问卷

论文题目“户县农民画和现代包装设计的融合”

解释：本问卷的目的是研究专家给出的户县知识和选择特产的建议，以及提出意见研究是否可以把农民画运用到现代包装上，问卷分成3部分，如下；

第一部分：专家基本信息

第二部分：研究户县的特产

第三部分：研究户县农民画和预计把户县农民画来做包装的可能性

第一部分：专家基本信息

1.1 姓名	1.2 性别
1.3 年龄	1.4 职业
1.5 目前住址	1.6 寻访日期

第二部分：研究户县的特产

- 2.1 户县特产都有哪些？
- 2.2 这些特产在哪里可以买到？
- 2.3 这些特产,除了户县或陕西省西安市，其他省市可以买到吗？如有请说地方？
- 2.4 这些特产，你最喜欢的是什么？，为什么？
- 2.5 那个特产，你知道制作工序吗？如知道请解释。
- 2.6 你认为，那个特产的包装好看么？
- 2.7 你认为，那个特产有必要重新包装设计不？如必要请说理由。

第三部分：研究户县农民画和预计把户县农民画来做包装的可能性

- 3.1 目前，户县的经济文化产业相关艺术性或文化性有哪些？
- 3.2 你认识户县农民画吗？您对农民画有什么看法？
- 3.3 户县农民画有什么优点和有什么缺点？
- 3.4 目前，除了展出售卖，户县农民画有什么用途？

4.5 如果把户县农民画来做成包装产品，你觉得会怎样创建一个特点给产品？

3.6 如果把户县农民画来做成包装产品，如何才能让产品的价值提升和保护文化？

非常感谢你的回答

Miss.Liu Yan,电话号码：082-793-6903,e-mail: jinguyouling@163.com

布拉帕大学，艺术学院

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยและภาษาจีน

แบบสอบถาม

เรื่อง การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชานาหู้เสียน
แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วย
และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้เข้าร่วม

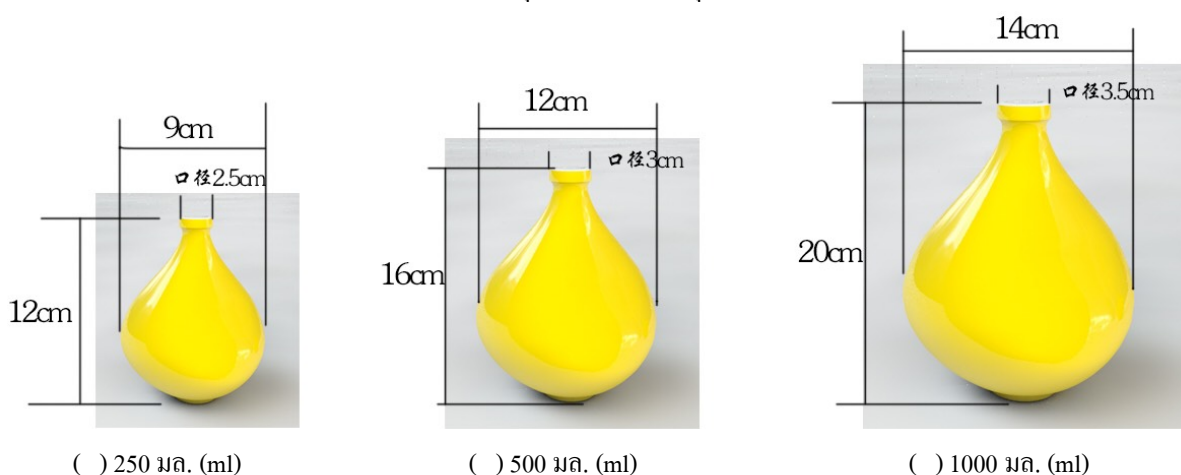
คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย $\sqrt{\quad}$ ลงในช่อง () ตามความเป็นจริง

- เพศ () ชาย () หญิง
- อายุ () 20 ปี () 21-30 ปี () 31-40 ปี () 41 ปีขึ้นไป
- การศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี
- อาชีพ (โปรดระบุ).....

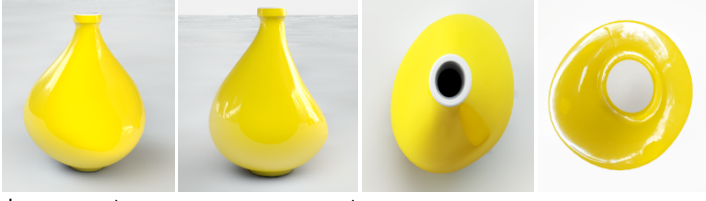
ส่วนที่ 2 การออกแบบแบบร่างเพื่อใช้เป็นต้นแบบบรรจุภัณฑ์ขวดเหล้าหลวงว

คำอธิบาย โปรดใส่เครื่องหมาย $\sqrt{\quad}$ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- ท่านคิดว่าขนาดของขวดเหล้าใดเหมาะสมที่สุดสำหรับใช้บรรจุเหล้าที่มีความเข้มข้น 60 ดีกรี

- ท่านคิดว่าภาพการออกแบบแบบร่างขวดเหล้าหลวงวใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด โปรดใส่เครื่องหมาย $\sqrt{\quad}$ ลงในช่องความคิดเห็นเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

ลำดับ	ภาพแบบร่าง (ด้านหน้า ด้านข้าง ด้านบน ด้านล่าง)	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
1	 เป็นขวดเหล้าหัวหัวด้านข้าง 2 ด้าน โดยหัวหัวด้านหนึ่งสูงและด้านหนึ่งต่ำตามแบบในสมัยราชวงศ์ซิง ขวดมีลักษณะแบนทำให้หีบจับสะดวกและมีรูปทรงที่ไม่สมมาตรคล้ายกับภาพวาดด้วยมือ		
2	 เป็นขวดเหล้าลักษณะทั่วไปในสมัยราชวงศ์ซิง ขวดได้ออกแบบให้ถูกบีบเข้าจนแบนเล็กน้อย ไม่มีความสมมาตรทั้งสี่ด้าน		
3	 เป็นขวดเหล้าตามลักษณะของกาเหล้าอยู่หูซุน (Yuhuchun) ในสมัยโบราณ ซึ่งเป็นขวดเหล้ารูปทรงคลาสสิกของประเทศจีน แต่ปรับเปลี่ยนให้บริเวณปากขวดโค้งลึกเข้าด้านในมากขึ้นเพื่อให้สะดวกในการหีบจับและทำให้ขวดแสดงความรู้สึกทะล้น		
4	 เป็นขวดเหล้าตามลักษณะของไหเหล้าดินเผาแบบหยาบในสมัยโบราณ โดยทั่วไปไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปทรงด้านหน้าแต่มีการออกแบบให้มีขนาดเล็กลงเพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้พบเห็น		
5	 เป็นขวดเหล้าลักษณะแบน ด้านหน้ามีรูปทรงเหมือนไหเหล้าดินเผาแบบ		

ลำดับ	ภาพแบบร่าง (ด้านหน้า ด้านข้าง ด้านบน ด้านล่าง)	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
	หยาบในสมัยโบราณ ด้านข้างมีรูปทรงเหมือนกาเหล้าดินเผาแต่ออกแบบให้มีลักษณะแบนเพื่อความสะดวกในการหยิบจับ		
6	 เป็นขวดเหล้าแบบปากเปิดกว้าง ปากขวดและก้นขวดมีลักษณะกลม ตัวขวดถูกบีบให้แบนเพื่อให้สะดวกในการยกดื่มและให้ความรู้สึกโบราณ		

ส่วนที่ 3 การออกแบบแบบร่างอักษรโลโก้ (LOGO)

คำอธิบาย ท่านคิดว่าภาพการออกแบบแบบร่างโลโก้ใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

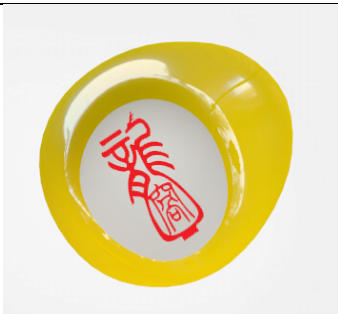
ลำดับ	ตัวอักษร	คำอธิบาย	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
1	 ลิซู (Li Shu)	เป็นอักษรลายเส้นแบบเรียวยาวและแบน ลายพู่กันแสดงจังหวะการเคลื่อนไหวที่ช้าและอบอุ่นสะท้อนให้เห็นถึงควมมีชีวิตชีวาและสไตล์ที่โดดเด่นให้ความรู้สึกเหมือนสายน้ำที่กำลังไหลเอื่อย ตัวอักษรคำว่า “หลง” (龍) ที่อยู่ด้านบนมีลักษณะเหมือนกลุ่มเมฆ ด้านล่างคำว่า “เหล้าหมัก” (原漿) เหมือนพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว ด้านขวาของภาพมีลักษณะคล้ายลำตัวของมังกร ตัวอักษรคำว่า “วอ” (窩) ที่อยู่ด้านล่างเปรียบเสมือนรถที่คอยปกป้องมังกรที่บินอยู่ท่ามกลางพระจันทร์และก้อนเมฆ		
2	 เฉาซู (Cao Shu)	เป็นลายอักษรแบบหวัดแต่มีหลักการออกแบบ 4 หลักการคือ เข้าใจง่าย เขียนง่าย ชัดเจนและสวยงาม เนื่องจากอักษรเฉาซูมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นแบบจีนอยู่แล้ว จึงได้นำอักษรมาวาดแบบเรียงลำดับจากซ้ายไปขวา โดยให้คำว่า “หลง” (龍) อยู่ด้านซ้ายและตัวใหญ่ ส่วนคำว่า “วอ” (窩) อยู่ด้านขวาและตัวเล็กลงมา มีความหมายว่ามังกรคือผู้นำทาง		
3	 เฮยตี้ (Hei Ti)	เป็นตัวอักษรที่มีความเป็นร่วมสมัย เหมาะสำหรับบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและให้ความรู้สึกแบบแฟชั่นสมัยใหม่ การนำตัวอักษรนี้มาใช้ออกแบบโลโก้จะทำให้บรรจุภัณฑ์ดูมีมิติที่เหมาะสมกับยุคสมัยซึ่งถือเป็นการผสมผสานรูปแบบโบราณและสมัยนิยมเข้าด้วยกันได้อย่างงดงาม		

ลำดับ	ตัวอักษร	คำอธิบาย	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
4	 จ้วนตี้ (Zhuan Ti)	เป็นตัวอักษรที่นิยมใช้กันมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นการออกแบบโดยการนำตัวอักษร “หลง” (龍) มาวาดต่อกันจนมีรูปลักษณะคล้ายขวดเหล้าซึ่งทำให้ผู้บริโภคสามารถรับรู้และจินตนาการได้ชัดเจนถึงประเภทผลิตภัณฑ์ ด้านในขวดเหล้าเป็นอักษรคำว่า “วอ” (窩) มีความหมายว่า หมู่บ้านที่ได้รับการคุ้มครองจากมังกร		
5	 ค่ายชู (Kai Shu)	ลักษณะตัวอักษรค่อนข้างแข็ง นิยมใช้กับรูปแบบที่ดูเป็นทางการ เช่น อนุสาวรีย์ของฮ่องเต้ในสมัยโบราณ เป็นต้น และคำว่าเหล้าหมัก (原浆) ที่ลอยอยู่ในก้อนเมฆมีความหมายว่า มังกรที่อยู่เหนือก้อนเมฆได้ใช้น้ำบำรุงให้หมู่บ้านนี้มีแต่ความอุดมสมบูรณ์และสามารถใช้น้ำไปหมักเป็นเหล้าที่รสชาติยอดเยี่ยมได้		
6	 หยวนตี้ (Yuan Ti)	เป็นอักษรในปลายสมัยราชวงศ์ชิง บริเวณมุมของตัวอักษรและปลายพู่กันจะมีลักษณะโค้งมน ในการออกแบบนี้ได้ลดเส้นขีดอักษรของคำว่า “หลง” (龍) ลงเพื่อนำคำว่า “วอ” (窩) ไปใส่ไว้แทนจนกลายเป็นคำเดียวกัน และบริเวณปากมังกรเป็นตัวอักษรคำว่า “เหล้าหมัก” (原浆) แสดงความหมายว่า มังกรได้ใช้น้ำในการบำรุงรักษาให้หมู่บ้านนี้มีความอุดมสมบูรณ์		

ส่วนที่ 4 แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวอักษรโลโก้ลงบนผลิตภัณฑ์

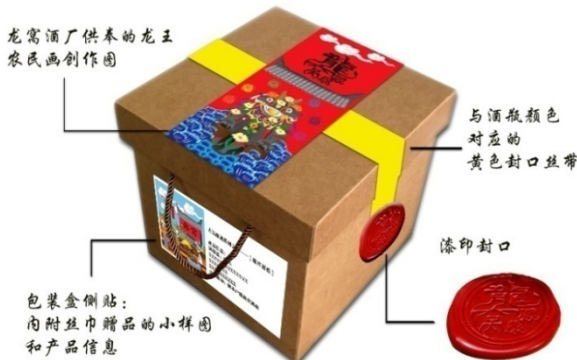
คำอธิบาย ท่านคิดว่าภาพการออกแบบแบบร่างการประยุกต์ใช้ตัวอักษรโลโก้ลงบนผลิตภัณฑ์ใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

ลำดับ	ภาพแบบร่าง	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
1	 พิมพ์โลโก้ลงบนกระดาสีแดงและแปะไว้บริเวณด้านหน้าของขวดเหล้าตามแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน		

ลำดับ	ภาพแบบร่าง	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
2	 พิมพ์โลโก้ลงบนผ้าสีแดงและหุ้มปิดที่ปากขวดเหล้า		
3	 พิมพ์โลโก้สีแดงไว้ที่ก้นขวดของขวดเหล้า		

ส่วนที่ 5 การออกแบบกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอก

คำอธิบาย ท่านคิดว่าภาพการออกแบบแบบร่างกล่องบรรจุภัณฑ์ภายนอกใดที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

ลำดับ	ภาพแบบร่าง	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
1	 กล่องหิ้วแบบเรียบง่าย: ภายในกล่องใช้ใบแห้งของปาล์มราฟเฟีย (raffia) ปูรองที่พื้นกล่องเพื่อกันกระแทกสะท้อนให้เห็นมนต์เสน่ห์ของเทคนิคการกันกระแทกแบบโบราณ ฝากล่องคาดด้วยริบบิ้นและปิดผนึกด้วยตราประทับครั้งด้านข้างและร้อยหูเชือกไว้สำหรับหิ้วด้านบนฝากล่องแปะด้วยภาพพราหมณ์มังกรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเหล้าหลวงวอ และด้านหน้าเป็นภาพวาดแสดงประวัติและกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลวงวอ กล่องมีขนาดตามขนาดของขวดเหล้า		

ลำดับ	ภาพแบบร่าง	ความคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ
2	 กล่องเสียบสลัก: เป็นกล่องแยกชิ้นเปิดขึ้นด้านบน ด้านล่างของกล่องปูด้วยฟองน้ำและปิดทับผ้าเช็ดหน้าผืนเล็กพิมพ์ภาพกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลงวอเพื่อใช้สำหรับกันกระแทก บนกล่องด้านหน้าแปะด้วยภาพราชามังกรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเหล้าหลงวอ และด้านหลังเป็นภาพวาดชาวนาที่แสดงประวัติและกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลงวอ เมื่อผู้บริโภคเปิดฝากล่องขึ้นด้านบนก็จะเห็นขวดตั้งอยู่ สามารถหยิบขวดเหล้าออกจากกล่องได้อย่างสะดวกแต่จำเป็นต้องมีถุงใส่ด้านนอกอีกชั้น กล่องมีขนาดตามขนาดของขวดเหล้า		
3	 ถุงหิ้ว: เป็นถุงที่เจาะรูและใส่แผ่นใสด้านหน้าเพื่อให้เห็นภาพตัวอย่างกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลงวอที่พิมพ์ลงบนผ้าที่อยู่ด้านใน ปากถุงคาดด้วยริบบิ้นและปิดผนึกด้วยตราประทับครั้งด้านหน้าและร้อยหูเชือกไว้สำหรับหิ้ว ส่วนด้านข้างเป็นภาพวาดชาวนาที่แสดงประวัติและกรรมวิธีการผลิตเหล้าหลงวอ วัสดุที่ใช้จะพิจารณาจากน้ำหนักของขวดเหล้าและมีขนาดตามขนาดของขวดเหล้า		

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

专家调查问卷

论文题目“户县农民画和现代包装设计的融合”

本调查问卷的制作目的是用于硕士论文研究

研究者希望您给予帮助

非常感谢

第一部分：专家基本信息

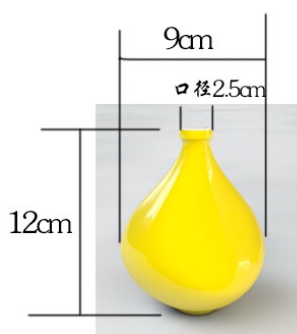
解释：请在()打勾√

1. 性别 ()男 ()女
2. 年龄 ()20岁 ()21-30岁 ()31-40岁 ()41以上
3. 学历 ()低于本科 ()本科 ()本科以上
4. 职业 (请说明)

第二部分：龙窝酒瓶的设计草稿

解释：请在()打勾√

1. 你认为，哪种酒瓶容量最适合 60 度的龙窝原浆酒？

() 250 ml

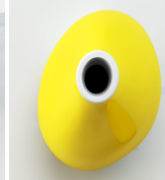

() 500 ml

() 1000 ml

2. 请在以下瓶型中选出一个您最喜欢的酒瓶

序号	酒瓶设计（正面，侧面，顶部，底部）	意见	建议
1	 原型为清代双耳酒瓶，在随机扭曲上做了瓶身压瘪处理方便手持，瓶身不对称，双耳一边高一边低，看着像随手画的样子！		
2	 清代普通酒瓶为原型，同样做了压瘪处理，不管哪个面都不对称，看起来更加抽象！		
3	 原型为古代玉壶春瓶，中国很经典的一个瓶型，变形处理上让他有一个面朝里弯曲，方便手持拿捏！也使得瓶型更为俏皮！		
4	 古代粗陶大酒坛为原型，作为酒瓶在设计上缩小了瓶口，在正面造型不变的基础上让它变形为偏方的形状更为有趣！		

序号	酒瓶设计 (正面 , 侧面 , 顶部 , 底部)	意见	建议
5	 这款设计是个扁瓶，正面看是古代粗陶酒坛的原型，侧面看是清代土陶酒壶的形状，扁瓶的设计在使用时方便手持拿捏！		
6	 唯一一个敞口瓶设计，瓶底和瓶口为正圆，瓶身压瘪，适合抬瓶对饮，有古代人的霸气！		

第三部分：LOGO 设计

解释：请在()打勾√

序号	文字	解说	意见	建议
1	 隶书	隶书字形由修长变为扁方，运笔由缓慢变为短速，从而显示出生动活泼、风格多样的气息，有行云流水的感觉，因此在龙字的演变上把左边“立”字转变为一朵祥云，下面一轮月，右边直接根据字形改变为一条龙，连着下面的窝字，寓意为这个地方是一条穿梭在云月间的龙守护着的！		
2	 草书	草书在中国书法中最为潦草，但一直遵循易识、易写、准确、美术四大原则，因为它的潦草就更能从形态上来突出主题，直接把龙字形态化，窝字略小，采用左右排列的方式，寓意为一巨龙总是在前方引领着道路！		
3	 黑体	黑体简约干脆，适合现代包装极简主义的设计风格，更有时尚感，采用这个字体来设计 LOGO 是为了能体现出现代包装的时代化，做一个现代与古老的结合也是不错的，最主要的是加入了字母元素！		

序号	文字	解说	意见	建议
4	 篆体	篆书，作为从古至今用在印章上面最多的字体，它的字形最接近象形文字，所以就在原始形态上做了简单的龙的形象处理，并把下方连接起来设计为一个酒瓶的形状，直观的表现出这是一个酒的 LOGO，“窝”字放在其中，寓意被龙守护的村庄！		
5	 楷书	楷书比较一板一眼，很多时候用于正规场合，比如古时候给皇上的奏折，形态设计的构思跟上面的酒瓶创意相似，但是把“原浆”放在祥云上，寓意龙在云上，用水滋养着这个村子，酿出好酒！		
6	 圆体	中文圆体是一种由黑体演变而来的字体。大概出现于清末。拐角处、笔画末端为圆弧状。这个设计直接省略了“龙”字爪子的部分把“窝”字包裹在其中，让它与龙一体，“原浆”两字放于龙嘴，寓意这是龙用水滋养的村庄！		

第四部分：LOGO 在酒瓶上的运用

解释：请在()打勾√

序号	草稿	意见	建议
1	 传统的红纸瓶贴		

序号	草稿	意见	建议
2	 酒瓶封口的红布印刷		
3	 酒瓶底部印刻		

第五部分：外包装箱的选用

解释：请在()打勾√

序号	草稿	意见	建议
1	龙窝酒厂供奉的龙王 农民画创作图 与酒瓶颜色 对应的 黄色封口丝带 漆印封口 包装盒侧贴： 内附丝巾赠品的小样图 和产品信息 简约盖盒式：根据瓶子的形状来设置包装盒尺寸，里面用拉菲草垫底，显得古朴，突出龙窝酒的古酿情怀，漆印主要是固定丝带所用，放于侧面，以下为参考效果图，龙王画像和产品信息贴纸的具体包装形式根据最终定稿来调整。		

序号	草稿	意见	建议
2	底座式开盒设计：下层可以摆放赠送的农民画手帕，然后做海绵内托放置酒瓶，上盒揭开后就能看见瓶子，比从盒子里拿出更为方便，不过需要单独做一个手提袋，具体尺寸根据最终方案来定。		
3	开窗式包装盒：在承重可以的情况下在盒身进行开窗设计，透明纸封装，可以露出一部分内包装的样子，主要以农民画手帕的局部为主，背面贴农民画正面漆印封口，侧面贴产品信息，尺寸以最终方案为主。		

第六部分：建议

.....

.....

.....

非常感谢你的回答

Miss.Liu Yan,电话号码：082-793-6903,e-mail: jinguyouling@163.com

布拉帕大学，艺术学院

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามนักท่องเที่ยวบุคคลทั่วไปในอำเภอห้วยเลี่ยนและเจ้าของธุรกิจ

แบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์
“การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู้เสียน”

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู้เสียน” หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์จากการผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู้เสียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย $\sqrt{\quad}$ ลงในช่อง () ตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี

() 21-30 ปี

() 31-40 ปี

() 41-50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

() ประถมศึกษา

() ม. ต้น ม.ปลาย หรือเทียบเท่า

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

() นักท่องเที่ยว

() บุคคลทั่วไปในอำเภอหู้เสียน

() เจ้าของธุรกิจ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์จากการผสมผสานระหว่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยกับภาพวาดชาวนาหู้เสียน

คำอธิบาย โปรดพิจารณาตามความคิดเห็นของท่านและใส่เครื่องหมาย $\sqrt{\quad}$ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริงของท่านเพียงคำตอบเดียว โดยเกณฑ์การพิจารณาระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ คือ

(5) มากที่สุด

(4) มาก

(3) ปานกลาง

(2) น้อย

(1) น้อยที่สุด

ข้อ	หัวข้อการประเมิน	ความคิดเห็นของท่าน				
		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
1	การออกแบบมีรูปแบบโดดเด่น สวยงามและน่าสนใจ					
2	การออกแบบสามารถใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพเพื่อสื่อความหมายที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ได้ดี					
3	ความเหมาะสมและความทนทานของวัสดุที่เลือกใช้					
4	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์เฉพาะของภาพวาดชวานาฮู้เสียน					
5	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้าน					
6	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถสร้างยอดขายให้กับผลิตภัณฑ์ของฝากที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน					
7	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ของฝากอื่นๆ ได้					
8	การออกแบบบรรจุภัณฑ์นี้สามารถส่งเสริมให้เกิดอาชีพและเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น					
9	การออกแบบบรรจุภัณฑ์เหมาะสำหรับเป็นของฝากของที่ระลึกและของสะสม					
10	ความพึงพอใจต่อการออกแบบในภาพรวม					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

LIU YAN โทรศัพท์ 082-793-6903 e-mail: jinguyouling@163.com
 นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

关于包装设计意见和满意度的调查问卷

“户县农民画和现代包装设计的融合”

本问卷的目的在于收集您对包装设计的意见和满意度。用于配合布拉帕大学，艺术学院，硕士论文研究，论文题目是“户县农民画和现代包装设计的融合”。问卷分为三部分：

第一部分：受访者基本信息

第二部分：您对“户县农民画和现代包装设计的融合”的意见和满意度

第三部分：建议

第一部分：受访者基本信息

解释：请在()打勾√

1. 性别

()男 ()女

2. 年龄

()低于 20 岁 ()21-30 岁 ()31-40 岁

()41-50 岁 ()51 以上

3. 学历

()小学 ()初中-高中 ()本科

()本科以上

4. 受访者身份

()游客 ()户县本地人 ()店主

第二部分：您对“户县农民画和现代包装设计的融合”的意见和满意度

解释：请在()打勾√。意见标准分为 5 种，如下：

(5) 最高(4) 高(3) 一般(2) 低(1) 最低

序号	内容	您的意见				
		(5) 最高	(4) 高	(3) 一般	(2) 低	(1) 最低
1	设计形式突出，漂亮、让人感兴趣					
2	运用的图像或符号可以传达产品的信息					
3	材料选择的适合性和耐用性					
4	设计融入了户县农民画的特点					
5	该包装设计可以提高人们保护民间艺术的意识					
6	该包装设计可以提高农村特产的销量					
7	该包装设计可以应用于其他特产					
8	该包装设计可以促进本地人的就业率，并提高收入					
9	该包装设计值得纪念和收藏					
10	对于本包装设计的总体满意度					

第三部分：建议

.....

.....

.....

非常感谢您的回答

Miss.Liu Yan,电话号码：082-793-6903,e-mail: jinguyouling@163.com

布拉帕大学，艺术学院

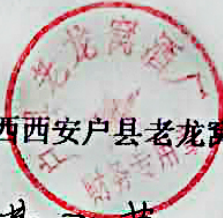
ภาคผนวก ง

หนังสืออนุญาตให้ใช้ผลิตภัณฑ์เห็ดหลินจือเพื่อการวิจัยจากโรงงานเห็ดหลินจือ

授权书

兹授权刘艳使用老龙窝酒的文化和信息资料进行学术研究（包括酿酒资料、名称、网站和酒厂地址等），本授权只可用于刘艳在泰国 BURAPHA 大学研究生毕业论文毕业设计，不得用于商业范围，设计内容当与老龙窝酒厂分享。

授权人：陕西西安户县老龙窝酒厂

盖章/签字——费国荣

授权日期：2016 年 11 月 29 日

ภาคผนวก จ
การสรุปวิทยานิพนธ์เป็นภาษาจีน

现代包装设计与户县农民画的结合

THE COMBINATION OF CONTEMPORARY PACKAGING DESIGN AND HU XIAN FARMER PAINTINGS

关键词：户县农民画 数字绘画 再创作 产品包装

中国农民画一直流传至今，是通俗画的一种，多系农民自己制作和自我欣赏的绘画和印画，风格奇特，手法夸张、有东方毕加索之美誉，其范围包括农民自印的纸马、门画、神像以及在炕头、灶头、房屋山墙和檐角绘制的吉祥图画。现代农民则有在纸面上绘制乡土气息很浓的绘画作品，近年来受到国家相关部门广泛重视，有些地方农民画已经被国家文化部评为非物质文化遗产传承项目！它不仅色彩有鲜明的视觉冲击感，而且题材种类繁多，特别能体现民俗文化！

中国西安，举世闻名的古都，她以数千年的历史文明吸引着全世界的目光，秦始皇兵马俑、大雁塔、碑林、还有巍峨的古城墙，无一不在告诉人们一个个神奇而古老的传说。在西安西南三十八公里处，有一个被国家文化部命名为“中国现代民间绘画之乡”的县城——户县，她以其绚丽多彩的农民画艺术为西安这座古老的都市又抹上了浓重的一笔。（互动百科：<http://www.baike.com/wiki/农民画>）

而我对户县农民画的认知，是在一系列资料查找中无意发现的，虽然它在文化艺术领域有着一定的地位，但是人们似乎都对它不熟知，现在每个地方都有各自特色的产品及文化等需要传播，就拿户县来说，当地的酿酒，种植业等也很发达，这样的县城也有很多自己的土特产出售，户县是一个小县城，市面上的特产包装几乎都是工厂批发的现成的盒子或者是一些粗略设计过的包装盒，怎么样让这些产品的包装设计新颖独特吸引人的眼球也是现代平面设计师需要考虑的问题，一个好的产品包装就是一个成功的营销手段，可以吸引更多的购买力，而农民画的创作题材和特产的包装设计都有一个共性就是体现当地特色，所以为何不结合这个共性，用现代设计手法对农民画进行再创作呢？推陈出新，吸取古老文化的精华，加入现代的创新构思，创作出新的数字绘画作品，用于当地特色产品包装设计中，让这种传统绘画的受众群扩大化，也可以让当地的特色产品得到创新的视觉包装，推动销售力度，既不丢失当地特色的乡土气也能融入现代包装设计的理念，这在推广和创新方面都是很有意义的！

研究目的

对户县农民画进行设计再创作，目的在于：

- 1、带动传统文化的传播，让现代年轻人对传统艺术有所关注，了解民俗！让传统手工艺人受到关注！让地域特色得到更鲜明的体现，让农民画的主题性和色彩感得到更好的表现！
- 2、农民画题材表现的广泛性，可以让设计师有更大的发挥空间，不管是地域特色还是文化特色，都是很好的创作题材。提取农民画中的文化艺术精髓用于现代平面设计的表现，推陈出新！
- 3、发掘当地特产，以画面形式进行包装设计，让更多人去了解它接受它。

研究框架

研究和分析户县农民画，提取农民画的鲜明特点来进行数字绘画再创作，例如绘画题材的描述性等，找寻当地特色产品，通过实地考察和问卷调查等方式，锁定目标，用再创作的绘画作品，对其进行产品的包装设计，用农民画的形式，突出当地特色，促进当地经济发展！

研究范围

对户县农民画进行现代数字绘画再创作，研究范围如下：

- 1、学习户县农民画的历史知识和发展历程，研究画的风格及手法，研究表现内容
- 2、创作方案，收集户县农民画作品进行色彩，构图，内容的分析，结合地方特色，提取主要元素，推陈出新！用自己的绘画风格来对其进行再创作！
- 3、形式是对户县农民画进行新的现代数字绘画再创作，发掘当地特色产品，将新创作的作品，运用于产品包装设计上。
- 4、所用材料和技术：数位板进行电脑数字绘画，包装设计，再印刷制作。

相关资料的搜集和研究

为了更详细的研究和分析户县农民画艺术，并将农民画合理的进行数字绘画再创作，运用在现代的包装设计中，作者通过查找以下几点内容资料来进行学习、分析和研究。如下：

1. 产品包装设计
2. 现代包装技术
3. 中国包装设计的现状
4. 数字绘画
5. 数字绘画模拟传统绘画的例子
6. 数字绘画运用在包装设计中的例子
7. 农民画：农民画是通俗画的一种，多系农民自己制作和自我欣赏的绘画和印画，风格奇特，手法夸张、有东方毕加索之美誉，其范围包括农民自印的纸马、门画、神像以及在炕头、灶头、房屋山墙和檐角绘制的吉祥图画。现代农民则有在纸面上绘制乡土气息很浓的绘画作品，自五十年代以来，逐渐形成了陕西户县、江西永丰、安塞、江苏邳县、六合，上海金山等地的农民画乡。近年来受到国家相关部门广泛重视，有些地方农民画已经被国家文化部评为非物质文化遗产传承项目！
8. 户县农民画：户县农民画诞生于1958年，由农民自发画壁画开始形成。目前已由最初的十几人扩大到2000多人。题材多取自农民生活与农村不同发展阶段的历史进程。充满健康、朴实、赞美的乐观情绪，表现了明朗、自信、向上、奋发的热烈激情，使人看了特别亲切，爱不释手，博得国内外游客的好评。它源于民间，在陕西关中地区的剪纸、壁画、年画、刺绣等汉族民间艺术基础上衍变，以朴实的绘画语言，详尽而生动地记录了农村生产劳动的壮观场面、热烈活泼的节庆场景和绚丽多彩的汉族民风民俗。户县农民画地域特色鲜明，画面简洁而饱满，想象大胆丰富，风格浪漫稚拙，装饰意味强烈，古拙中流露天

工。今天的户县农民画更加注重表情达意，农民画家们以自身生活体验和独特的艺术创造力，画出熟悉的生活，透出强烈的时代精神。

户县农民画既不同于上海金山、浙江秀州等江南水乡农民画的清新秀丽，又有别于安塞、洛川等陕北高原农民画风的原始粗犷，成为民间绘画领域的一枝奇葩。如今随着人们审美情趣的提升，艺术交流的扩大，户县农民画也逐渐走出狭小的天地，走出关中，甚至漂洋过海，成为陕西文化的一道亮丽品牌。

但是，户县农民画在发展中也存在问题。为了迎合行情，向国画、油画甚至西方抽象派的画风上靠拢，大批量“作坊化”的“流水线”生产，民间绘画失去了农村的生存土壤及表现风格。应用丝网印刷技术大量复制较好作品，使画价猛跌，经济效益剧减，农民画创作队伍或弃画经商，或进城打工，农民画繁荣与变异、滑坡、萎缩并存。令识者深以为忧

实地考察

考察原因：了解农民画的创作理念和技法，找寻适合的当地产品，将其结合创作实用新颖的产品包装。

思路：农民画+产品制作工序和特色=突出当地特色的产品包装设计

相关资料：调查户县农民画的现状，采访农民画家、特产销售人员及相关特产包装设计师。

实地调查中得知，有三个客运站可以从西安到达户县，户县一直被当地人称为“画乡”，在县城有一个主要街道就叫做画展街，我的第一个目的地就是户县农民画展览馆。户县农民画展览馆始建于1973年，位于县城画展街14号，占地7338平方米，建筑面积2811平方米。建馆以来共接待国内外游客30余万人次。目前，已参加户县农民画创作队伍的作者多达2100余人，骨干作者200多人，农民画个体经营户近20家。据馆内资料介绍，1992年也曾有泰国文化代表团到此参观考察过。

户县展览馆共有三层楼分为四个展厅，目前的馆长也是一位农民画家，第一层是办公区，从第二层开始为对外展厅，前三个展厅是历史、发展、现代的农民画作品展出和介绍，第四个展厅联合展出了其他地区的农民画作为交流和比较，包括一些用于取材的民俗的东西和农民画的周边产品。考察结果比文献资料里的内容更为准确，并且看到了很多资料里提到的原稿。

户县农民画所融入的风格类型

图 1 剪纸风格 (Liu Yan, 2015) 图 2 布艺风格 (Liu Yan, 2015)

图 3 泥塑风格 (Liu Yan, 2015) 图 4 刺绣风格 (Liu Yan, 2015)

户县农民画和其他地区的农民画特点区别例证

图 5 西安户县(Liu Yan, 2015)

特点：陕西农民特色的兰花伞和男子头扎毛巾的特色！

图 6 福建(Liu Yan, 2015)

特点：福建惠安女的特色装扮和当地风景特色的突出。

图 7 广西 (Liu Yan, 2015)

特点：广西是壮族自治区，因此壮族的建筑和服饰特色很突出

图 8 吉林 (Liu Yan, 2015)

特点：吉林属于中国东北部，东北特色的红辣椒大花布等特色表现的很突出

户县农民画在民间的地位与运用

西安作为中国的历史古都，中国大半的皇帝都埋在这片土地上，它的历史文化已经作为旅游特点垄断了这个城市，户县农民画在新中国时期的辉煌都被淹没在这个古都里了，但是他们还在继续坚持创作坚持发扬着这一民间艺术。通过对当地走访和调查，在众多特色产品的集市中，只有少许的农民画店铺，在西安最热闹的回民街甚至只有一家农民画的商店（图 3-14），周边产品除了明信片其他都没有，因此现如今许多人都不知道农民画到底是什么，这都是因

为时代的变迁和文化艺术的多样性才埋没了这“大跃进”时代红火一时的民间艺术，现今广告业印刷业的发展，代替了当初用农民画来作为革命宣传海报的作用，中国地大物博，民间艺术的多样性逐渐淹没了农民画的光芒，街道上偶尔出现的城市文明宣传已经是它发挥的最大作用了。因此农民画这门艺术目前需要更多的传播机会来传承。

对户县农民画家的访问

此次户县之行，在画展街农民画展馆外发现一个农民画之家的电话，于是很荣幸的拜访到户县的农民画家刘沅涛老师，经访问得知，刘老师是户县农民画院的常务理事，一级农民画家，自2008年起画作在全国农民画原创大赛中连续七年荣获一等奖。刘家是一个农民画之家，其父母和儿子三代都是农民画家，曾在台湾、澳大利亚等地做过家族展览，现今中国义务教育的小学四年级语文课本的课文插图也有刘老师的农民画作。

刘老师很热情的接受了我的访问，并跟我介绍的农民画创作的技巧和选题，和众多农民画一样，当代农民画的特色就是描绘农村生活的环境，技法借鉴了很多民间艺术的特色，刘老师讲一些农民画的特色就是没有比例透视，可以把很多的场景平面化到一张图纸上，这是专业画家做不到的，因为他们总是考虑合理不合理，是不是遵循了透视原则等问题，每个农民画家的作品表现都突出了画家本身的个人修养和对生活的理解，表现手法不会固定，同一个农民画家可能画出不同风格的画作，这是在创作上寻求新颖的一种做法，例如刘老师介绍自己一副《艺术之家》的画作，描绘的是自己一家三代人的日常生活，屋里每个角落每个人在干什么事全都在一个画面中呈现，而且桌子筷子等的线条弯曲没有透视比例，是一种扭曲的美，画中的狗身上有一条鱼，寓意是狗吃了一条鱼，刘沅涛老师说，农民画的好处就是可以画你所想，可以把内里的东西直观的画出来！

图9 刘沅涛介绍自己的画(Liu Yan, 2015) 图10 访问结束合影(Liu Yan, 2015)

对当地特产的调查

对于户县特产的调查，居然屈指可数，户县特产店里的特产很多是来自陕西其他地区的特产，总结出三个特色产品，一是面食，陕西小麦种植业发达，面食的品种更是种类繁多，什么臊子面、刀削面、摆水面等等，但都是必须到

当地才能品尝到的特色小吃。第二是近年来开始大势宣传的户县户太8号葡萄及其酿造的葡萄酒，第三是户县龙窝村的龙窝酒，龙窝酒至今仍是采用古法酿造，在户县县城有几家龙窝酒的专卖店，但是出了户县就没有了它的踪影。根据对特产专卖店人员的调查，户县的特产只有少许在西安有售卖，目前政府大力推广的只有户太8号葡萄，在其中一个包装设计上居然也采用了农民画，并且也有农民画家想过要为葡萄园创作四联画反映其春夏秋冬的园景。对于我把户县农民画结合产品包装来进行创作的想法，他们都表示很赞同，农民画虽然不如其他画种那么出名，但确实作为户县的特色存在着，用它来进行产品的包装设计，也能以画面的形式直观的表现出这个产品的产地、制作等特色。

在选择最终包装目标产品时，通过一系列的调查访问和分析，中国北方多以面食为主，所以面类不算是陕西独有的特色产品，而且不容易被带走必须到当地品尝，目前户县还没有开发出面食类点心可供选择，所以这一产品不适合进行包装设计，而户太8号葡萄已得到政府重视，已经进行了一系列的包装设计和推广，反倒是有悠久历史文化及古法酿造的龙窝酒，虽然也做了百度推广和官方网站，但还是没有得到很好的包装和推广，况且龙窝酒作为粮食酿酒，采用的也是当地盛产的小麦等作物。据了解，近年来，由于现代制酒业的迅猛发展，龙窝酒老作坊面临严峻的生存危机。现代化制酒企业以其规模化生产、高效率和强势市场营销策略抢占酒业市场，古法酿酒却因其规模小，产量低逐渐失去了生存空间。近十年来，龙窝酒在关中地区的市场占有率越来越小，生产日渐萎缩，生存难以为继。老作坊的生存困难直接给传统酿酒技艺的传承带来了严峻挑战。由于经营效益不好，工资低，年轻人已不愿意学习这一门手艺。龙窝酒坊现有的酿酒师傅年事已高，如果再没有年轻人继承这门手艺，龙窝酒酿造技艺这一优秀的文化遗产将逃脱不了人亡艺绝的命运，抢救这一文化遗产已刻不容缓。所以最终确定以龙窝酒为目标进行考察和了解，来进一步进行包装设计和推广的构思。

龙窝酒酒厂实地考察

户县龙窝酒酒厂位于陕西省户县西北部的涝店镇龙窝村，龙窝酒作坊创建于清代光绪年间，距今已有百余年历史。早期即在户县、周至、兴平一代颇有名声。至民国时期，龙窝酒名扬关中，民间有“东龙西凤”之美誉。龙窝酒的酿制用曲为中温曲，采用关中地区优质小麦、大麦、碗豆三种原料，工艺采用古法制曲，经人工踩坯，入室发酵而成。龙窝酒的酿造酒原料采用关中地区的优质高粱、玉米为原料，以稻糠皮为辅料。工艺过程包括润糝、清蒸、加浆、摊凉、加曲、入窖、发酵及蒸馏等，其每一个环节都有着独特的知识、经验和操作准则。龙窝酒的繁杂工序都是手工完成，这是一种完全依赖感性和经验的操作过程（图3-23）。一百多年来，它的工艺技术全靠师徒传承，经过一代代“酒把式”的不断实践，龙窝酒酿造技艺已经形成了一套独特而完整的知识系统，它是在关中腹地的自然背景下形成的，从原料特点到制曲和发酵，它的每一个重要环节都和关中的气候相适应，是关中古法酿酒的杰出代表。

图 11 龙窝酒酿造工艺及流程图 (Liu Yan, 2015)

在龙窝酒厂卖酒的商店后侧有一面展示墙，那里收集了各式各样白酒、洋酒的酒瓶，其中当然也有龙窝酒历年来的酒瓶设计，可以看出，龙窝酒酒瓶的设计很多借鉴了其他酒类的样式，或者是直接运用了一个现成的瓷瓶来装酒，没有自己的风格，也许因为龙窝酒的历史跟龙有关，酒瓶上都刻画了龙的纹样，还有一个瓶子做了龙的造型，但是十分不美观，包装突出了龙，却忽略了这个酒的价值其实是在于古法酿造，在商店购买龙窝酒，没有多余的包装盒或者包装袋进行包装，甚至村民可以自己带容器去那里打散酒，作为已有百余年历史的白酒和户县的特产之一，对它进行包装和推广是有利于增加户县知名度并传承和保护古老文化特色的。如果加入农民画的融合，可以一举两得的让两种文化都发扬光大。

中国制酒工艺历史悠久，自然龙窝酒的制法也属于常规过程，制酒流程从古至今有很多资料可以查询，可以帮助我更好的去理解文字、构思画面，但龙窝酒有四点独特之处：

1、龙窝酒所具有的独特品质得益于清朝光绪年间的龙窝古井的纯净水质。龙窝古井水质清澈，甘甜可口，矿物含量丰富。俗话说，水是酒体的血脉，龙窝井水是保证龙窝酒优良品质的重要因素。

图 12 龙窝古井 (Liu Yan, 2015)

2、龙窝酒的制曲工艺采用的是人工古法踩曲（注释1）：在原始社会时，谷物因保藏不当，受潮后会发霉或发芽，发霉或发芽的谷物就可以发酵成酒。因此，这些发霉或发芽的谷物就是最原始的酒曲，也是发酵原料。后来人工制曲分为散曲和块曲，龙窝酒用的是块曲，是将原料加入适量的水，揉匀后，填入一个模具中，压紧，使其形状固定，然后再在一定的温度、水分和湿度情况下培养微生物。

图 13 人工古法踩曲(Liu Yan, 2015)

3、百余年来，龙窝酒作坊奉行恭敬心做酒的理念，一直延续着祭拜龙王和酒神的传统，这种人文传统和其酿造技艺共同构成了古代酿酒文化最为完整的历史面貌，使它具有很高的历史和文化价值。

图 14 龙王(Liu Yan, 2015)

4、龙窝酒酿造技艺是在关中腹地的自然背景下形成的，从原料特点到制曲和发酵，它的每一个重要环节都和关中的气候相适应，它是关中古法酿酒的杰出代表，有着中国其他地方酿酒技艺无法替代的独特价值。

图 15 酒厂地图

产品包装设计构思

经过对户县农民画和龙窝酒的实地考察和研究，针对龙窝酒进行产品包装设计，包装内容包括酒瓶的选择和设计，瓶身酒贴的设计，外包装盒的设计和其与农民画的融合！构思采用农民画的风格，利用电脑绘画技术来诠释古法酿酒的过程，这也正是顺应了农民画把许多事物放到一副画中来直观表现的手法，这不但记录和展示了酿酒的过程，也可以作为后期宣传推广的广告画作，甚至可以在厂区内把酿造流程图以这种画的形式让人们来参观了解，利用农民画色彩鲜艳场景生动有趣的特点来让人对它感兴趣。

1、画作创作的资料来源与内容构思

农民画创作的素材来自现实的生活和作者的感悟，画的内容主要是表现龙窝酒的古法酿酒工艺，经过对户县和龙窝酒厂的实地考察，了解了龙窝酒酿酒的工艺流程，加上工作人员的介绍引导，酿酒步骤的内容可分为 6 步：

图 16 酿酒工艺流程概括 (Liu Yan, 2015)

酿酒步骤的农民画创作，根据之前对农民画的分析，得出农民画的风格各不相同，更多的是作者的个人表达形式，没有任何专业的技法和透视等的约束，因为电脑绘画的先进性容易丢失民间农民画的随性，加上农民画家都是非专业画手，所以在创作时候我会使用鼠标来进行绘画，看起来更通俗更接近农民画的感觉，然后采纳农民画自由的画风和艳丽的色彩进行创作，画面取材来自对酿酒过程的实地考察和场景想象，服饰人物体现了陕西户县农民的形态！大多工具场景均取自龙窝酒厂的原始素材！最后以龙窝酒厂供奉的龙王作为外包装的主要画面，这样做的目的，是想在后期包装的时候把画做成丝巾的形式分装在包装里，作为营销手段，要买满六瓶才能集齐全部酿酒步骤的图画！

画作创作主要使用的软件有：ILLUSTRATOR,PHOTOSHOP 最终画作如下：

图 17 收割粉碎 (Liu Yan, 2016)

第一步：收割粉碎，构思为傍晚夕阳时候田间收割的景象，然后由人工拉驴用石磨粉碎原料

图 18 拌料蒸煮 (Liu Yan, 2016)

第二步：拌料蒸煮，把蒸煮的火塘和古井融入在蓝天白云下，并有剪纸风格的鸟飞在天上增加丰富性使画面更饱和。

图 19 摊晾原料 (Liu Yan, 2016)

第三步：摊晾原料，古井旁边的另外一个角度，天更蓝了，说明时间的变化，衔接上一幅把蒸好的原料拿来摊晾，加入植物元素让画面更饱和好看。

图 20 踩曲发酵 (Liu Yan, 2016)

第四步：踩曲发酵,根据之前的资料,模拟人工踩曲的场景,把踩好的曲放入地窖发酵。

图 21 蒸馏滴酒 (Liu Yan, 2016)

第五步：蒸馏滴酒,从头到尾都用人工挑来的井水酿酒,最后一步蒸馏分为地面上和地面下的平面化构图,更清楚的知道酿酒原理。

图 22 装酒售卖 (Liu Yan, 2016)

第六步：装酒售卖，构想一个卖酒的店铺画面，柜台上摆着各式各样的酒瓶可供选择，并供奉着龙王的画像，柜台后还露出大酒坛的一个角，说明正在打酒售卖，柜台的前脸用前面酿酒步骤的农民画作为装饰，不但可以告诉客人酿酒过程，也可以宣传每个包装里的画作！

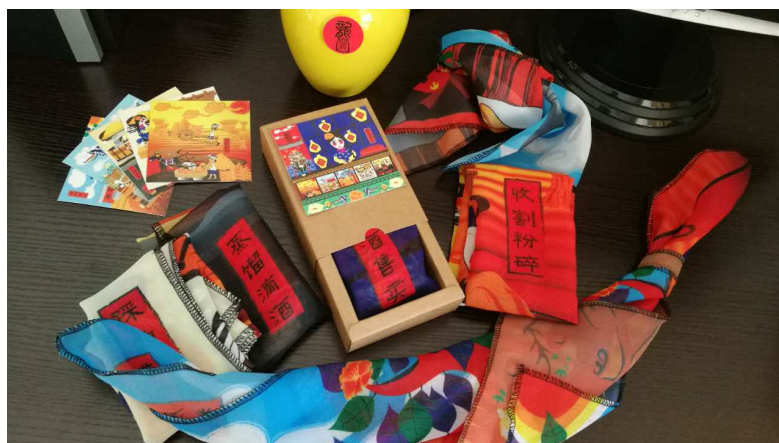

图 22 丝巾成品图(Liu Yan, 2016)

2、酒瓶的设计运用

成品酒瓶造型的选用：龙窝酒始于清朝光绪年间，酒厂还保存着那个时候的酒坛和存酒的酒缸，据网上清朝古董酒瓶资料显示，清朝年间的酒瓶多事土陶小口大肚的瓶子，为了体现龙窝酒的历史悠久，在酒瓶的选择上可以选用这种复古的酒瓶样式来进行设计。如今酒瓶的种类繁多花哨，总是让人看花了眼，这样返璞归真样式简单的酒瓶，反倒给人质朴清新的感觉。

图 24 龙窝酒厂内的老酒坛(Liu Yan, 2015)

图 25 中国收藏网上的清代酒瓶(<http://77881.jp.997788.com>)

a 材质的选用:

结合现代包装设计材料的优势, 可以用现代的陶瓷技术来实现造型设计, 根据技术工艺来调整瓶身设计方案, 瓶身釉色可选择黄色, 因为龙窝酒始于清朝, 龙代表帝王, 帝王之色是黄色, 简约为主。参考加工厂: 景德镇陶瓷工坊

b 效果图设计: 使用软件: C4D, PHOTOSHOP,

设计思路: 因为农民画风格的随意型, 使得画面呈现的物品有的时候是扭曲的, 或者没有透视感的, 所以在瓶子的设计上也考虑使用一种随型的风格, 让它看起来独特, 并能和农民画的画风所搭配! 所以我先制作出瓶子原始的形态, 再在瓶子的原型上随意去拉扯它, 让它看起来不是那么对称, 但还是要保持底部的平整还瓶子原型的识别性, 会在瓶身挤压一些凹凸, 或者瓶子是扁的, 方便拿捏酒瓶! 因为原浆酒的纯度很高, 一般不会选用特别大的瓶子作为包装, 250ML 和 500ML 是市面上很常见的高度酒容量, 所以会参考 250ML 和 500ML 的容量来设计瓶子的大小, 因为瓶型的不规则, 需要实际操作多次试验才能定夺! 待选效果图:

图 26 酒瓶草图(Liu Yan, 2016)

根据问卷调查结果统计,喜欢4号瓶型的最多,因为它更符合古代酒坛的常见形式,更有返璞归真的感觉,于是我联系了景德镇的多家陶瓷工作室,却被告知了一个情况,这种不规则的瓶型需要制作模具才能完成,但是制作模具起订数量要在1000个以上,如果我需要考虑小批量的制作成本,我就必须改方案或是尝试修胚的方法,然而修胚最终还是失败了,在修整干燥的过程中瓶子,制作的六个样品都裂了,所以不得不稍微修改方案,放弃瓶身扭曲的想法,做正常形状拉胚,在这个形状的基础上参考250ML容量的瓶型,修改了瓶子的宽度,得出了以下最终形态,效果还是很理想的!在封口设计上采用了古老大木塞形式,封上塑料膜,再选择户县农民画中出现过的兰印花布作为封口布用麻绳捆紧,瓶底贴上红底黑字的LOGO。

图 27 瓶子成品图(Liu Yan, 2016)

3、文字 LOGO 的设计及运用

因为龙窝酒是古老工艺的传承,有着悠久的历史,贾平凹先生的题字:龙窝酒,已经延用了很多年,所以在 LOGO 设计方面还是以书法字体为主,书法加形态化进行设计,龍窝酒始于清朝,再加上陕西属于历史古都,清朝乾隆皇帝更是有一手不错的书法,因此研究清朝书法的发展来作为设计参考。

根据数据统计以下 LOGO 最受青睐,专家建议去掉了原浆二字的融入,因为酒的类型很多,原浆只是其中一个酒种,不应融入到 LOGO 设计中,在包装说明上注明即可,轻微的调节了 LOGO 的宽度比例和笔画的流畅度。

图 28 LOGO 篆书 (Liu Yan, 2016)

LOGO 设计说明：篆书，作为从古至今用在印章上面最多的字体，它的字形最接近象形文字，所以就在原始形态上做了简单的龙的形象处理，并把下方连接起来设计为一个酒瓶的形状，直观的表现出这是一个酒的 LOGO，“窝”字放在其中，寓意被龙守护的村庄！

另外，龙窝酒的 LOGO 除了用于瓶贴及包装以外，可以用于外包装的封口造型上，构思为，利用现代包装的机械工艺，打造一支“龙窝”字样钢印，手工蜡封的形式打造一种复古的未开封感觉！

图 29 瓶贴 (Liu Yan, 2016)

图 30 钢印成品 (Liu Yan, 2016)

4、外包装的设计和选材

A、包装贴图

图 31 龙王设计 (Liu Yan, 2016)

包装盒的正面会用龙王的农民画作为主要图样，这个龙王的造型是根据龙窝酒厂实际供奉的龙王形象而进行创作的，加入了水和庙定的元素，因为龙王在中国神话里是掌管水的，是水的象征，而神都是被供奉在庙里和台位上的，所以加入了庙定元素，再融合产品 LOGO。

产品信息图：左边是盒内丝巾的图片小样，右边是介绍龙窝酒的类型和产品信息：

图 32 产品信息图(Liu Yan, 2016)

5、包装盒的设计与运用

根据最终确定的瓶型来制定包装盒的尺寸，为了美观和环保，可以选用硬纸盒作为外包装，根据瓶型来定制，要便于携带，要牢固，又要简约大方，所以不采用过于复杂的印刷形式，选择纯色的包装盒来进行手工包装，例如牛皮纸，白卡纸，黑卡纸等低调沉稳又简约时尚的颜色。上面创作的龙王画像为主包装形象，产品信息和内包装赠送的农民画手帕缩略图放在侧面，然后在从上方用黄色丝带封口，正面用漆印来固定丝带，根据问卷调查结果最终选择了简约的盖盒式包装盒，这样更能突出农民画的元素运用！

图 33 包装盒的设计(Liu Yan, 2016)

简约盖盒式：根据瓶子的形状来设置包装盒尺寸，里面用拉菲草垫底，显得古朴，突出龙窝酒的古酿情怀，漆印主要是固定丝带所用，放于侧面，以下为参考效果图，龙王画像和产品信息贴纸的具体包装形式根据最终定稿来调整。

最终设计结果及意义

农民画的内容描绘增加了产品的趣味性，鲜艳的色彩更是取到了吸引人眼球的作用，虽然在尝试中有一些小问题，但设计样品最终还是顺利完成，在做市场满意度调查的时候取得了很好的反响，在大家的建议下又想到了很多不错的点子，一但一套代表户县龙窝村古法酿酒的农民画出现后，可以延伸出更多配套的周边产品，除了卖酒，这也是宣扬文化的一种不错的形式，户县实在是太默默无闻了，甚至连西安本土的人都不了解它，但就在我寻访和做问卷的过程中很多人对农民画这种绘画种类还有古法酿酒的文化产生了浓厚的兴趣，这是这个论文研究最好的回报，相信通过宣传推广，会吸引更多的人来购买龙窝酒，来了解农民画！

图 33 龙窝酒包装(Liu Yan, 2016)